

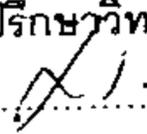
พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต
The Deviant Behavior of the Teenage Concert Audience

วิทยานิพนธ์
โดย
นายธีรพัฒน์ พร่อมมูล

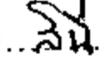
เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
พ.ศ.2543

วิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต
: The Deviant Behavior of the Teenage Concert Audience
โดย : นายธีรพัฒน์ พร้อมมูล
: Mr. Theeraphat Prommool
นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม : ภาศปกติ รุ่นที่ 20 รหัสประจำตัว 3820511003

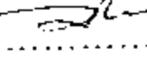
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษานักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ลงนาม..........ประธาน
(ผศ.ดร.ชัยพร พิบูลศิริ)

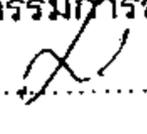
วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2543

ลงนาม..........กรรมการ
(ผศ.สินี กมลนาวัน)

วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2543

ลงนาม..........ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2543

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ลงนาม..........ประธาน
(ผศ.ดร.ชัยพร พิบูลศิริ)

วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

ลงนาม..........กรรมการ
(ผศ.สินี กมลนาวัน)

วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

ลงนาม..........กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)

วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
นักศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

B..... 010139606 I.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์..........คนบดี
(แดงอ่อน มั่นใจตน)

วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต
โดย : นายธีรพัฒน์ พร้อมมูล
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนสังคม
ปีการศึกษา : 2543

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เพื่อ 1) ศึกษาถึงลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต 2) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต 3) เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ วัยรุ่นในกรุงเทพมหานครที่ไปชมการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่นไทย ตามสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต ณ เดอะมอลล์บางแค เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า และอิมพีเรียลเวสต์ ลาดพร้าว จำนวน 378 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า

1) ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พบว่าเป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.3) เพศหญิง (ร้อยละ 49.7) มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี (ร้อยละ 36.6) มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 32.5) ส่วนใหญ่มีผลการศึกษาดังแต่ 2.00-3.00 (ร้อยละ 62.2) มีลักษณะของครอบครัวที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา (ร้อยละ 60.5) ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (ร้อยละ 76.1) มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 74.5)

2) ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พบว่าวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 83.6) มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับกลาง (ร้อยละ 14.5) และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับสูง (ร้อยละ 1.9)

3) จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พบว่า เพศ ผลการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู และพฤติกรรมอารมณ์คอนเสิร์ต เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ส่วนตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะของครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้จากการชมคอนเสิร์ต เป็นปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ABSTRACT

THESIS : The Deviant Behavior of the Teenage Concert Audience
BY : Mr. Theeraphat Prommool
DEGREE : Master of Arts (Social Development)
MAJOR : Social Analysis and Planning
ACADEMIC YEAR : 2000

The purpose of the study were as follows: 1) to examine the deviant behavior of the teenage concert audience ,2) to identify the factors related to their deviant behavior, and 3) to present the research findings to these dealing with the youths.

The subjects were 378 teenagers in Bangkok who attended concerts of Thai teenage singers at the concert hall in The Mall Bangkhae ,Central Pinklao and Imperial World Latprao. A questionnaire was used as an instrument.

The findings were briefly stated below :

1) Socio-economic background of the teenage concert audience. About 50.3 percent were male and the often 49.7 percent were female. Their ages were 13–15 (36.6%). About 32.5 percent were in secondary school. Their GPA was 2.00-3.00 (62.2%). They lived with their parents (60.5%). They were brought up with a democratic method (76.1%). The family income was more or less equal to the expense (74.5%).

2) Most teenagers under the study who attended concerts were found to have “low” deviant behavior (83.6%). About 14.5 percent had “moderate” deviant behavior and only 1.9 percent were found to have “high” deviant behavior.

3) The factors found to be significantly related to the deviant behavior of the teenage concert audience were gender, GPA, method of bringing-up and behavior in attending a concert. On the contrary, age, education, family status, economic status and satisfaction with the concert were found to have no influence on their behavior.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสามารถจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยพร พิบูลศิริ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สินี กมลนาวิน และอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี อาจารย์กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนให้คำปรึกษา และกรุณาตรวจสอบแก้ไขในขั้นตอนต่างๆของการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆทุกคนในรุ่น พค.20 ที่ให้คำปรึกษา และขอขอบคุณ คุณชาวิณี จันทรแสงศรี คุณดวงจันทร์ บุญรอดชู คุณรุ่งสวรรณค์ วรรณสุทธิ และ คุณกาญจนา ปภาทัสลี ที่ให้คำชี้แนะต่างๆ

ขอขอบคุณ คุณสุเทพ บรรณทอง และคุณสุริย์พร เขียงนิยม ที่กรุณาช่วยเป็นธุระในทุกเรื่อง ตลอดจน คุณสุพิชชา-คุณสุพจน์ เพียรจริง ที่ช่วยเก็บข้อมูลตามสถานที่ต่างๆ

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ คุณอารีย์ พร้อมมูล และคุณเบญจพร ไข่มณีจ ที่ให้การสนับสนุนด้านกำลังใจตลอดมา

ธีรพัฒน์ พร้อมมูล

พฤศจิกายน 2543

คำนำ

จากกระแสการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้าสู่ประเทศ โดยผ่านทางสื่อแขนงต่างๆ ทั้งทางภาพและเสียง ทำให้วัยรุ่นซึ่งเป็นผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ทั้งยังมีความต้องการที่จะหาประสบการณ์ใหม่ๆ และมีการเลียนแบบในสิ่งที่ตนพอใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สภาพแวดล้อมทางบ้าน เพื่อนและสื่อมวลชนต่างๆ ได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก และเมื่อรวมเข้ากับวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้าสู่ประเทศ เช่น การดูภาพยนตร์ การชมคอนเสิร์ต เป็นต้น ส่งผลให้วัยรุ่นซึมซับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเหล่านี้มาแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่ขัดกับขนบธรรมเนียมประเพณีไทย มีการแสดงพฤติกรรมที่แปลกประหลาด เช่น การแต่งกายแปลกๆ ทรงผมแปลกๆ ทำทางการกระโดดโลดเต้นแปลกๆ ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการไปชมคอนเสิร์ต เพื่อจะได้ทราบถึงพฤติกรรมของวัยรุ่น อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นต่อไปในอนาคต

ธีรพัฒน์ พร้อบบูล

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	
<u>บทคัดย่อ</u>	(1)
ABSTRACT	ab (3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
คำนำ	(6)
<u>สารบัญ</u>	co (7)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญแผนภูมิ	(12)
<u>บทที่ 1</u> บทนำ	c1 1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
<u>บทที่ 2</u> แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	c2-1 5
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น	5
2.1.1 ความหมายของวัยรุ่น	5
2.1.2 ความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น	6
2.1.3 ลักษณะทางสังคมของวัยรุ่น	8
2.1.4 ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น	9
2.1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่น	12
2.1.6 สรุปฐานคติของพฤติกรรมอารมณ์คอนเสิร์ตของวัยรุ่น	25
2.1.7 องค์ประกอบในเรื่องพฤติกรรมอารมณ์คอนเสิร์ตของวัยรุ่น	26

	หน้า
2.2. แนวคิด ทฤษฎีของพฤติกรรมเบี่ยงเบน	26
2.2.1 ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบน	26
2.2.2 ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน	28
<u>2.2.3 สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในวัยรุ่น</u>	33
2.2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน	36
2.2.5 สรุปรูปร่างคติของพฤติกรรมเบี่ยงเบน	44
2.2.6 องค์ประกอบในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ใช้ศึกษา	44
2.3. ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน	45
2.3.1 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน	45
2.3.2 สรุปรูปร่างคติของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน	48
2.3.3 องค์ประกอบในเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต49	
2.4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
2.4.1 ผลงานวิจัยในประเทศ	50
2.4.2 ผลงานวิจัยต่างประเทศ	55
<u>บทที่ 3</u> กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย	56
3.1 ตัวแปรที่ทำการศึกษา	56
3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา	58
3.3 นิยามปฏิบัติการ	59
3.4 สมมติฐาน	61
3.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	62
3.6 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	63
3.7 ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม	66
3.8 เกณฑ์การให้คะแนนและการวัดระดับตัวแปรที่ทำการศึกษา	67
3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล	69

	หน้า
<u>บทที่ 4 ผลการศึกษา</u>	c4-1 70
4.1 ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม	70
4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ระดับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	74
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	87
<u>4.4 ผลการวิเคราะห์ที่ได้นอกเหนือจากสมมติฐาน</u>	c4-2 98
<u>บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ</u>	c5 117
5.1. สรุป	117
5.2. อภิปรายผล	126
5.3. ข้อเสนอแนะ	131
<u>บรรณานุกรม</u>	bi 133
<u>ภาคผนวก ก</u>	ap 143
<u>ข</u>	q 145
<u>ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์</u>	v 154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงแบบการปรับตัวและพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามทฤษฎีของ Merton	42
2.2	แสดงกระบวนการตราหน้าตามทฤษฎีของ Becker	44
3.1	แสดงลักษณะของข้อคำถามในเชิงปฏิฐานและเชิงนิเสธของความพึงพอใจที่วัยรุ่น มีต่อการชมคอนเสิร์ต	65
3.2	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละส่วน	66
4.1	แสดงภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของวัยรุ่น	72
4.2	แสดงระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ที่ไปชมคอนเสิร์ต	74
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่น	76
4.4	แสดงระดับพฤติกรรมชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	78
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรมชม คอนเสิร์ตของวัยรุ่น	80
4.6	แสดงระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต	82
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่น ได้รับการชมคอนเสิร์ต	84
4.8	แสดงเพศกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	88
4.9	แสดงช่วงอายุกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	89
4.10	แสดงระดับการศึกษากับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	90
4.11	แสดงผลการศึกษากับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	91
4.12	แสดงลักษณะของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	92
4.13	แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	93
4.14	แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	94
4.15	แสดงระดับพฤติกรรมชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	95
4.16	แสดงระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่น	96
4.17	แสดงเพศกับพฤติกรรมชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	98

ตารางที่	หน้า	
4.18	แสดงช่วงอายุกับกับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	99
4.19	แสดงระดับการศึกษากับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	100
4.20	แสดงผลการศึกษากับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	101
4.21	แสดงลักษณะของครอบครัวกับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	102
4.22	แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	103
4.23	แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ต ของวัยรุ่น	104
4.24	แสดงเพศกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	105
4.25	แสดงช่วงอายุกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	106
4.26	แสดงระดับการศึกษากับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	107
4.27	แสดงผลการศึกษากับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	108
4.28	แสดงลักษณะของครอบครัวกับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชม คอนเสิร์ต	109
4.29	แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับ จากการชมคอนเสิร์ต	110
4.30	แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชม คอนเสิร์ต	111
4.31	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยเรื่องพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ต กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน	114
4.32	แสดงอันดับความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	115
4.33	แสดงอันดับความคิดเห็นเรื่องโทษที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	116

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
2.1	แสดงการเกิดโครงสร้างของสติปัญญา	22
2.2	แสดงแบบจำลององค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจ	46
3.1	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ ดนตรีเป็นศิลปะของเสียงหรืออาจพูดว่าเป็นความไพเราะของเสียงที่มนุษย์สร้างขึ้น (สุกรี เจริญสุข, 2534 : 1) ดนตรีทำให้ผ่อนคลายความเครียดและลดความกังวลได้ ดนตรีสามารถช่วยทำให้บุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ และเข้าสู่สังคมได้ (พิชัย ปรัชญานุสรณ์, 2529 : 68) อีกทั้งเป็นเพื่อนในยามเหงา ให้ความเพลิดเพลิน ให้ความอบอุ่น และสร้างบรรยากาศรอบตัวเรา ดนตรีช่วยหล่อหลอมจิตใจให้คนมาสร้างกิจกรรมร่วมกัน ดนตรีเป็นตัวสร้างเสริมจินตนาการของเด็ก และดนตรีที่ดีมีคุณสมบัติช่วยควบคุมจิตใจให้เด็กเป็นคนดี (สุกรี เจริญสุข, 2534 : 1)

สำหรับสังคมไทย ดนตรีมีบทบาทควบคู่กับวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของคนไทยในทุกๆด้าน โดยเฉพาะงานพิธีต่างๆ เช่น งานวันเกิด งานบวช งานศพ งานแต่งงาน ฯลฯ งานเหล่านี้มักจะมีดนตรีเป็นส่วนประกอบเสมอ (อรวรรณ บรรจงศิลป์ และสุมน อมรวิวัฒน์, 2526 : 204) นอกจากนี้ ดนตรียังมีความใกล้ชิดกับคนในสังคมอยู่ตลอดเวลาโดยอาศัยสื่อมวลชนแขนงต่างๆเป็นช่องทางในการเผยแพร่งานดนตรีสู่สาธารณชน ด้วยรูปแบบของดนตรีที่มีความหลากหลาย ขณะที่คนทุกเพศทุกวัยสามารถเลือกเปิดรับงานดนตรีจากสื่อเหล่านั้นได้ตามความพอใจของแต่ละบุคคล ทุกวันนี้ดนตรีจึงกลายเป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ผู้ผลิตผลงานต้องมีการแข่งขันเพื่อให้ได้กลุ่มเป้าหมายมากที่สุด โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น

ด้วยเหตุที่วัยรุ่นเป็นวัยที่สามารถรับรู้วัฒนธรรมและยังรากฝังลึกได้เร็ว เพราะยังใหม่ต่อชีวิตและสังคม (สุกรี เจริญสุข, 2534 : 7) ซึ่งตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้ อยากรู้อยากลอง มีความต้องการค้นหาเอกลักษณ์ของตนเองและสร้างความนับถือในตนเอง มีความต้องการที่จะตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมต่างๆ และมีพลังที่จะตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมต่างๆที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ได้มาก หากได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม แต่ค่านิยมที่วัยรุ่นรับมาจากวัฒนธรรมตะวันตก เช่น พฤติกรรมการแต่งกายไม่สุภาพ พฤติกรรมทางเพศที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น การแสดงกิริยาท่าทางต่างๆที่ไม่เหมาะสม เมื่อรวมกับอิทธิพลของสื่อมวลชนบางประเภท เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกับบริษัทที่ทำธุรกิจด้านเสียงเพลง นำเสนอค่านิยมที่มีทั้ง

สมควรและไม่สมควร ซึ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นเช่นกัน (คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น, 2536 : 6)

ลักษณะของธุรกิจเทปเพลงเพื่อวัยรุ่นในปัจจุบันมักจะเป็นไปในลักษณะเดียวกัน โดยจะพยายามหาเอกลักษณ์ของสินค้าซึ่งก็คือตัวนักร้อง ความฉลาดของกลุ่มบริษัทต้นสังกัดของนักร้องเหล่านี้ก็คือ กลยุทธ์ในการที่จะทำให้วัยรุ่นได้สัมผัสใกล้ชิดกับนักร้องคนโปรดของพวกเขา โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆซึ่งถือเป็นการส่งเสริมการขายอย่างหนึ่ง เช่น การส่งนักร้องหน้าใหม่เหล่านี้ไปออกรายการพรีคอนเสิร์ตต่างๆ เช่น รายการโลกดนตรี รายการ 7 สีคอนเสิร์ต เป็นต้น ก่อนที่จะมีการจัดคอนเสิร์ตเปิดอัลบั้มที่ต้องเสียค่าบัตรเข้าชม และถ้านักร้องคนนั้นประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงมากก็จะมีโอกาสได้จัดคอนเสิร์ตของตนเองเพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้ยังมีการทัวร์คอนเสิร์ตไปตามต่างจังหวัดทั่วประเทศ การจัดทัวร์คอนเสิร์ตไปตามสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะกลุ่มผู้ผลิตนักร้องเหล่านี้ทราบถึงธรรมชาติของวัยรุ่น (ณัฐพร พานิช, 2539 :3)

การแสดงคอนเสิร์ตเป็นการแสดงสดด้านการร้องเพลงประสานกับการเต้นหรืออื่นๆของศิลปินนักร้อง จึงนับเป็นกิจกรรมที่ให้ความบันเทิงอีกรูปแบบหนึ่งกับผู้ชื่นชอบในเรื่องของดนตรี เสียงเพลง และการแสดง (คลังสมอง, 2534 : 43) หากเปรียบเทียบการชมคอนเสิร์ตกับกิจกรรมอื่นๆของวัยรุ่น เช่น คุยกับเพื่อน อ่านหนังสือ ดูรายการโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ตามโรงหนัง การพักผ่อนด้วยวิธีเหล่านี้เป็นเรื่องส่วนตัวหรือจำกัดอยู่ในวงแคบ ขาดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกันอย่างทั่วถึง ผู้ที่ฟังเพลงที่คนวัยเดียวกันทั้งหมดร่วมกันทำไม่ได้ ทุกคนรู้ว่าเพลงใดกำลังฮิตและร้องโดยใคร ทุกคนทราบถึงเนื้อร้องและทำนองของเพลง สามารถร้องคลอประสานเสียงประสานใจ ปลดปล่อยความกดดันของผู้ร่วมวัยเดียวกันได้ (ธาวิต สุขพานิช, 2529 : 24 อ้างใน อารีพร อำนวยกิจเจริญ, 2533 : 2)

ดังนั้นสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่นจึงเป็นแหล่งรวมวัยรุ่นที่มีความสนใจในสิ่งเดียวกันมาอยู่ร่วมกัน สิ่งที่น่าสนใจก็คือ วัยรุ่นที่มาชมคอนเสิร์ตเป็นวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ ซึ่งในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นนี้ กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์ (2538 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น (Juvenile Deviant Behavior) เป็นปัญหาสังคมปัญหาหนึ่งที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว เรามักพบอยู่เสมอว่า มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายจำนวนมากที่มีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องตามความคาดหวังของสังคม เช่น หนีโรงเรียน แต่งกายผิดระเบียบของโรงเรียนหรือแต่งกายไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ แต่งหน้าทาปาก มีกิริยาวาจาหยาบคาย สูบบุหรี่ ดื่มสุรา เล่นการพนัน เล่นสแนกเกอร์ จับกลุ่มตามศูนย์การค้า

โรงภาพยนตร์หรือดิสโก้เธค ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยโดยไม่จำเป็น แสดงออกทางเพศเกินสมควร
 ลักษณะ ไม่เคารพเชื้อพืงบิดามารดาหรือครูอาจารย์ ทำร้ายร่างกายผู้อื่น ยกพวกตีกัน ซัดเขียน
 ตามสาธารณสมบัติสาธารณะสถานและอื่นๆที่วัยรุ่นเหล่านี้พยายามสร้างบุคลิกภาพของตนเองไป
 ในทางที่ไม่เหมาะสม

ในปัจจุบันนี้คอนเสิร์ตที่มีการจัดแสดงนั้น จำแนกได้หลายประเภท เช่น
 คอนเสิร์ตเพลงร็อค เพลงเต้นรำ หรือเพลงเพื่อชีวิต เป็นต้น ซึ่งคอนเสิร์ตเหล่านี้แตกต่างกันไป
 ตามลักษณะของดนตรี หรือเนื้อหาของบทเพลง และผู้ที่มาชมคอนเสิร์ตก็มีลักษณะทาง
 ด้านประชากรแตกต่างกัน คือผู้ที่ชอบดนตรีแนวใดก็จะมาชมดนตรีแนวนั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึง
 มุ่งเน้นที่จะศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่มาชมคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่นที่กำลังได้รับ
 ความนิยมในปัจจุบันซึ่งสังกัดบริษัทเทปต่างๆทั้งที่เป็นศิลปินเดี่ยวและเป็นกลุ่ม เช่น
 อนันต์ อันวา (บริษัทอาร์.เอส.โปรโมชั่น 1992 จำกัด) วงลาบานูน (บริษัท Music Bug)
 วงบาสู (บริษัทอาร์.เอส.โปรโมชั่น 1992 จำกัด) วงไชน่า ดอลล์ (บริษัทแกรมมี่เอ็นเตอร์เทน
 เม้นท์ จำกัดมหาชน) เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรคล้ายคลึง
 กัน และทำให้สามารถเข้าใจถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นกลุ่มนี้ได้ในทิศทางเดียวกัน

จากสภาพการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากลยุทธ์การจัดแสดงคอนเสิร์ตของบริษัท
 เทปจะได้รับความสนใจจากวัยรุ่นบางกลุ่ม ด้วยภาพลักษณ์ของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต เช่น
 การแต่งกาย กิริยาท่าทาง ท่าเต้น เสียงตะโกน และอื่นๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาใน
 เรื่อง "พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต" โดยเน้นการศึกษาในด้าน จิตวิทยาสังคม
 เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ผู้ที่มี
 ส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นสามารถหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นกับ
 วัยรุ่นกลุ่มนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาถึงลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต
- 1.2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่
 ไปชมคอนเสิร์ต
- 1.2.3 เพื่อเป็นแนวทางในการนำเสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา

ศึกษาเฉพาะกรณีวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตตามสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต ประเภทเสียค่าบริการผ่านประตู และประเภทไม่เสียค่าบริการผ่านประตู ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เดอะมอลล์ บางแค เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า และอิมพีเรียลเวิลด์ ลาดพร้าว

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยดังกล่าวมุ่งศึกษา 2 ลักษณะคือ

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรด้านภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต
- 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ คือ ช่วงเวลาเดือนกรกฎาคม ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2543

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

1.4.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

1.4.3 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว สถาบันการศึกษา หรือสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวความคิด ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น ส่วนที่สองเป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน และส่วนที่สามเป็นแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน และส่วนที่สี่เป็นการเสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวัยรุ่น

2.1.1 ความหมายของวัยรุ่น

สุชา จันทน์เอม (2533 : 73) กล่าวว่า วัยรุ่นหมายถึง วัยที่เข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์และพร้อมที่จะเป็นพ่อแม่ได้ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ต่อมเพศต่างๆเริ่มขับฮอร์โมนเพศเพื่อก่อให้เกิดความสมบูรณ์ของอวัยวะเพศ

ปรีชา วิหคโต (2532 : 10) สรุปว่า เด็กวัยรุ่นคือ ผู้ที่อยู่ระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ มีอายุระหว่าง 12-21 ปี ส่วนมากเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและมีลักษณะพัฒนาการสูงและน้ำหนักแบบพุ่งขึ้น มีอารมณ์แบบพายุบูแคม ยึดกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก และเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ และมีสติปัญญาแบบเหตุผลเชิงนามธรรม

ปภาณี วิถีวัฒนา (2523 : 39) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงอายุที่เด็กกำลังย่างเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ในวัยนี้เด็กเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และทางด้านสังคมอย่างมากมาย ทางร่างกายเด็กวัยรุ่นก้าวเข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ และสามารถจะเป็นพ่อหรือแม่คนได้ อารมณ์ของเด็กวัยนี้มักมีความรุนแรง แสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผยและตรงเกินไป เด็กอาจรู้สึกว่าคุณมีความสุขและเต็มไปด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง แต่พอวันต่อมาอาจจะรู้สึกหดหู่เต็มไปด้วยความสงสัยก็ได้ ความชอบและไม่ชอบของเด็กวัยรุ่นแรงมากไม่มีใครยอมใครง่ายๆนัก ในเวลาเดียวกันอาจจะเป็นคนใจอ่อน โอบอ้อมอารี และกลับเป็นคนเห็นแก่ตัวอย่างเด็กเล็กๆก็ได้ เด็กวัยนี้อาจเรียกได้ว่าเป็นวัยพายุบูแคม (Stress and Storm)

เฮอร์ลิค (Hurlock, 1974 : 391) ให้ความหมายของวัยรุ่น ว่าเป็น คำที่ตรงกับคำศัพท์ในภาษาอังกฤษว่า "Adolescence" มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า "Adolescere" หมายถึง การเจริญเติบโตไปสู่วุฒิภาวะ ซึ่งไม่ได้หมายถึงว่าเด็กจะเจริญแต่ทางร่างกายเพียงด้านเดียวเท่านั้น แต่จะเจริญทางด้านจิตใจเป็นเงาตามตัวไปด้วย พร้อมกับ พัฒนาการทั้ง 4 ด้านไปพร้อมกันคือ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ดิวเส็ค (Dusek, 1987 : 4-5 อ้างในพรพิมล เจียมนาครินทร์, 2539 : 11) ให้ความหมายว่า วัยรุ่นหมายถึงวัยที่เชื่อมระหว่างการเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่อันเป็นระยะที่ต้องปรับพฤติกรรมวัยเด็กไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ที่สังคมนั้นยอมรับ เด็กวัยรุ่นจึงไม่ใช่เป็นเพียงการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย แต่หมายถึงการเจริญเติบโตทางสังคมซึ่งอยู่ในกรอบของวัฒนธรรมของแต่ละที่

ครุค (Crook, 1991 : 445 อ้างใน สุขเกษม อิงคินันท์, 2537 : 11) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างกระทันหัน และเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงบทบาททางสังคม เป็นการผ่านจากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเป็นช่วงแรก ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมตลอดช่วงเวลาของวัยรุ่น

จากความหมายข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า วัยรุ่นคือวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายโดยมีวุฒิภาวะทางเพศเป็นตัวบ่งชี้ และเป็นช่วงที่มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีการปรับบทบาทของตัวเองให้เข้ากับสังคม

2.1.2 ความต้องการและความสนใจของวัยรุ่น

สุพัตรา สุภาพ (2529 : 18-20) ได้สรุปความต้องการของวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. ต้องการความรักจากบุคคลรอบข้าง และที่เพิ่มจากวัยที่ผ่านมา คือ รักเพื่อนต่างเพศ
2. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน
3. ต้องการความเป็นอิสระ
4. ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการมีชื่อเสียง อยากให้สังคมยอมรับ
5. มีอุดมคติสูง
6. มีความสนใจในเรื่องเพศ และเพื่อนต่างเพศ

7. ต้องการการรวมกลุ่ม เพื่อนมีความสำคัญมาก
8. ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่
9. ต้องการแบบอย่างที่ดี
10. ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง
11. ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ
12. ความรู้สึกรุนแรง ทั้งต่อความสมหวังและผิดหวัง ความตื่นเต้น
13. ต้องการมีอนาคต ต้องการมีความสำเร็จ

ประสาร ทิพย์ธารา (2521 : 1-2) ได้สรุปถึงความสนใจของวัยรุ่นไว้ ดังนี้

1. สนใจในเรื่องสุขภาพ ได้แก่ เรื่องการกิน การพักผ่อนนอนหลับ เรื่องเสื้อผ้า ความสะอาด และการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ
2. สนใจเรื่องเพศ สนใจในการปรับปรุงตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ การปฏิบัติตนให้เข้ากับเพศตรงข้าม การเลือกเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น
3. สนใจในการเลือกอาชีพ ชั้นแรกเด็กจะสนใจอาชีพในลักษณะเพื่อฝัน และสนใจในหลายๆอาชีพ ต่อมาจึงสนใจอาชีพที่เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา และลดจำนวนอาชีพลง นอกจากนี้อาชีพที่เขาสนใจเลือกนั้นจะเกี่ยวข้อง หรือสัมพันธ์กับความสามารถของเขามากยิ่งขึ้น
4. สนใจเล่นกีฬา เช่น เล่นกีฬา ทำงานอดิเรก ชอบเล่นเป็นหมู่ เป็นทีม มุ่งหวังความสำเร็จของทีมมากกว่าของบุคคล
5. สนใจค้นคว้าและสร้างจินตนาการ เช่น สนใจการประดิษฐ์ การเขียนภาพ แต่งบทประพันธ์ และการค้นคว้าทางด้านวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
6. สนใจการสร้างนิสัยการเรียนที่ดี เด็กวัยรุ่นพยายามคิดว่าทำอย่างไรจึงจะเรียนได้ผลดี ทำงานให้มีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาต่างๆได้
7. สนใจเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว เด็กวัยรุ่นจะสนใจในลักษณะทั้งหลายที่จะนำตนไปสู่ความสำเร็จในด้านการงาน สังคมกับคนอื่นๆ เช่น สนใจบุคลิกภาพ หน้าตาของตน ความสะอาดเรียบร้อย การวางท่าทาง การสนทนากับเพื่อนฝูง และลักษณะอื่นที่จำเป็นในการเข้าสังคม เช่น การเกรงใจผู้อื่น
8. สนใจในปรัชญาชีวิต ระยะที่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น เด็กจะนึกถึงหลักของศีลธรรม จรรยา ทำอะไรที่มีกฎเกณฑ์ เรามักจะพบว่าเด็กวัยรุ่นนี้มีอุดมคติ สุภาชีวิตประจำตัว

บางครั้งเขียนไว้บนปกสมุด หรือหนังสือ Friendship ทั้งนี้เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจว่าเขาเริ่มสนใจในปรัชญาชีวิต

2.1.3 ลักษณะทางสังคมของวัยรุ่น

พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 76-79) อธิบายว่า เด็กวัยรุ่นทั่วไป มีลักษณะทางสังคมดังนี้

1. มีความสนใจในเรื่องต่างๆน้อยลงแต่มองอย่างลึกซึ้งมากขึ้น ความสนใจในเรื่องบางอย่างอาจมีอิทธิพลมาจากเพื่อนวัยเดียวกัน เนื่องจากใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน การเที่ยวเตร่ การสนทนาในเรื่องต่างๆอาจเป็นสาเหตุแห่งการเริ่มสนใจในเรื่องบางเรื่อง และต้องการรู้ให้ลึกซึ้งขึ้น เด็กจะแสวงหาความรู้จากแหล่งต่างๆ เช่น หาหนังสืออ่าน ชักถามจากผู้รู้ เขียนจดหมาย หรือใช้โทรศัพท์เพื่อชักถาม

2. มีการแสดงออกที่เหมาะสมตามเพศและวัยมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางเจตคติ และพฤติกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นตามเพศและวัย เด็กจะมีความพยายามในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานภาพทางสังคมของตนมากขึ้น เด็กในกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อกัน เด็กจะเรียนรู้การรักษามิตรภาพ ความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม

3. การคบเพื่อนจะเริ่มมีมาตรฐานทางวัฒนธรรมแบบผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นจะพัฒนารูปแบบ ตลอดจนเหตุผลในการเลือกคบเพื่อนมากขึ้นตามวัย แนวคิดในการเลือกเพื่อนจะเปลี่ยนไป เช่น ในวัยเด็กจะมีการคบเพื่อนกลุ่มใหญ่ คบเพื่อเที่ยว หรือเล่นด้วยกัน แต่เมื่อเติบโตขึ้นจำนวนสมาชิกในกลุ่มจะเริ่มลดน้อยลง จะมีการเลือกสรรมากขึ้น มีการเลือกคบเพื่อนที่เข้าใจกัน มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน และมีความลึกซึ้งผูกพันกันมากขึ้น วัยรุ่นมักมีเพื่อนสนิท 1-2 คนที่สามารถพูดคุยและระบายสิ่งต่างๆให้กันและกันฟังได้ แต่บางคนอาจมีเพื่อนจากกลุ่มย่อยหลายกลุ่มมารวมกัน แต่ไม่ว่าจะมีจำนวนเท่าใดกลุ่มเพื่อนที่วัยรุ่นคบกันอยู่จะมีการแสดงออกที่แสดงให้เห็นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และได้ทำสิ่งต่างๆที่สนใจร่วมกัน สถานภาพของเด็กวัยรุ่นจะได้รับการยอมรับในกลุ่มมากกว่าจากพ่อแม่ บางคนไม่กล้าแต่งตัวหรือทำสิ่งใดที่ผิดจากกลุ่มเลย แต่เมื่ออย่างเข้าสู่วัยรุ่นตอนปลายเด็กจะค่อยๆแยกตัวออกจากกลุ่มและเริ่มมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความคิดของเพื่อนๆในกลุ่มด้วย และในขณะเดียวกันก็เริ่มมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น และสามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้ เขาจะเริ่มเบื่อกับความคิดของกลุ่มและหันมาสร้างสรรค์แบบแผนของตนเอง นั่นคือการก้าวสู่ภาวะของความ

เป็นผู้ใหญ่ แต่ไม่ได้หมายความว่าเขาจะทิ้งเพื่อนไปเสียหมด เพียงแต่เป็นการมองเพื่อนในอีกมุมมองหนึ่งเท่านั้น

4. ยอมรับการเป็นสมาชิกของหมู่คณะตามค่านิยมและความสนใจในสิ่งเดียวกัน เด็กเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเอง ความเข้าใจในตัวเอง ต้องการเลือกกลุ่มเพื่อน เพื่อให้มีความรู้สึกมั่นใจและปลอดภัย และสามารถแก้ปัญหากันได้ จากการศึกษาของ สนิฟลี (Snively, 1986 : 20) พบว่าเด็กส่วนมากได้ประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆจากสภาพการเรียนการสอนที่มาจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกของกลุ่มเพื่อนร่วมชั้น และเพื่อนร่วมกลุ่ม

5. มีความคิดถึงเรื่องฐานะ ยศศักดิ์และตำแหน่งมากขึ้น เด็กวัยรุ่นเริ่มมีความคิดเป็นตัวของตัวเอง ต้องการมีผู้นำกลุ่ม ในกรณีของการเป็นผู้นำกลุ่ม โดยทั่วไปมักเป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจดี เพราะสามารถเข้ากับสังคมทุกรูปแบบได้ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆมักมีการเลือกสรรตัวแทน หรือมีการแต่งตั้งตำแหน่งต่างๆเพื่อมอบหมายหน้าที่ในแต่ละบทบาทให้ชัดเจน

6. มีกิจกรรมทางสังคมที่มีพิธีกรรมมากขึ้น มีความรับผิดชอบในสังคมมากขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมเข้าช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาสังคมร่วมกับผู้ใหญ่

7. มีการนัดพบเพื่อนต่างเพศบ่อยขึ้น มีความสัมพันธ์เพื่อการมีครอบครัวมากขึ้น เด็กวัยรุ่นจะแสวงหาวิธีการอ่านใจเพื่อนเพศตรงข้ามที่ตนสนใจด้วยวิธีการต่างๆ การคบหาสมาคมในชั้นแรกๆนั้นเป็นไปในลักษณะศึกษานิสัยใจคอซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การมีชีวิตคู่ร่วมกันต่อไป

2.1.4 ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่น

สุพล บุญทรง (2523 : 171-173) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นดังนี้

1. บ้าน

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่สมาชิกรักใคร่กันดีจะทำให้เด็กมีความสุขทั้งกายและใจ ในทางตรงกันข้ามบ้านที่มีลักษณะที่เรียกว่า "บ้านแตก" (Broken Home) เช่น บิดามารดาแยกกันอยู่ หรือบิดามีภรรยาหลายคน หรือบิดาตีแม่เหล้า มารดาเล่นการพนัน เหล่านี้ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น อาชญากรรมส่วนมากมาจากครอบครัวแบบนี้ เนื่องจากได้รับประสบการณ์ที่ไม่ดีอยู่ตลอดเวลา

1.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว บิดามารดาที่มีบุตรมากจนเกินไป จะเอาใจใส่ดูแลไม่ทั่วถึง บุตรได้รับความรักไม่เท่ากัน เกิดความน้อยใจและกลายเป็นปมด้อย เจ้าคิดเจ้าแค้น บิดามารดาที่มีบุตรคนเดียว บุตรจะรู้สึกเหงา เพราะไม่มีเพื่อน ทำให้ต้องออกไปหาเพื่อนนอกบ้าน

1.3 ระบบการปกครองในบ้าน การปกครองที่มีผลร้ายต่อเด็กคือ การปกครองที่เคร่งครัดจนเกินไป มีระเบียบข้อบังคับจุกจิก โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นไม่ชอบการปกครองแบบนี้ การปกครองแบบปล่อยปละละเลย ไม่สนใจว่าบุตรจะไปไหนหรือไปทำอะไร เด็กวัยรุ่นก็ไม่ชอบเหมือนกัน การปกครองที่ดีที่สุด คือการปกครองแบบกลางๆ คือปล่อยให้เป็นอิสระบ้าง และควบคุมอย่างใกล้ชิดบ้างในบางโอกาส

1.4 ที่ตั้งของบ้าน บ้านที่อยู่ในเขตสลัมหรืออยู่กันอย่างหนาแน่น เด็กย่อมเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีจากสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ซึ่งจะทำให้เด็กหันเหไปในทางเสียได้ง่าย

1.5 เศรษฐกิจของครอบครัว เนื่องจากในปัจจุบันความจำเป็นทาง เศรษฐกิจของครอบครัว บิดามารดาต้องแยกไปประกอบอาชีพนอกบ้านทำให้ไม่มีโอกาสพบปะ พูดคุยและอบรมสั่งสอนลูก เด็กจะรู้สึกเหงา ขาดความอบอุ่นทางใจ จึงต้องแสวงหาความ อบอุ่นทางใจจากนอกบ้าน การที่บิดามารดาและบุตรมีเวลาพบปะกันน้อยนี้ วัยรุ่นจะมีปัญหา และประพฤตินิดได้ง่าย เพราะกว่าที่พ่อแม่จะรู้ว่าบุตรมีปัญหาก็คงยากที่จะแก้ไขเสียแล้ว

หนึ่งเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกับเด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำก็อาจมีปัญหาคือเช่นเดียวกัน ในขณะที่วัยรุ่นที่มาจาก ครอบครัวที่ยากจนและถูกเลี้ยงดูอย่างทอดทิ้งจะมีปมด้อยและมีปัญหา เด็กที่มาจากครอบครัว ที่มั่งมีก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน แต่เด็กประเภทหลังมีปัญหาเพราะมีเงินใช้ฟุ่มเฟือย มักไม่สนใจ การเรียนเพื่อเตรียมประกอบอาชีพ บางครั้งเมื่อเขาลงรถที่ทางบ้านมาส่งก็ขึ้นรถเมลิไปเที่ยวที่ อื่นเสียก่อน แล้วจึงมายืนคอยรถที่ทางบ้านมารับในตอนเย็น โดยทางบ้านและทางโรงเรียนไม่มี โอกาสทราบว่าเด็กหายไปไหน การติดต่อกันอย่างใกล้ชิดระหว่างบ้านและโรงเรียนเท่านั้นที่จะ ช่วยให้ครูและผู้ปกครองมีโอกาสรู้เท่าทันความประพฤติของเด็กและแก้ไขได้ทันที่

2. โรงเรียน

โรงเรียนนอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการและอาชีพแล้ว ยังเป็น แหล่งสำคัญในการอบรมบ่มนิสัยและความประพฤติ แต่โรงเรียนก็อาจจะเป็นสถานที่ที่ทำให้ เด็กเกิดปัญหาเด็กวัยรุ่นได้ คือ

2.1 การมีโรงเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน เด็กที่เข้าเรียนไม่ได้จะมีเวลาว่างมาก ย่อมจะประพฤติในทางที่มีติมิชอบได้มาก

2.2 โรงเรียนที่มีสองผลัด นอกจากจะมีเวลาว่างมากแล้ว จำนวนนักเรียนที่เพิ่มทำให้ครูดูแลไม่ทั่วถึง ทำให้เด็กหาทางเกเรได้ง่าย

2.3 โรงเรียนที่มีระเบียบเคร่งครัดเกินไป หรือปล่อยเด็กตามสบาย ก็มีส่วนให้เด็กมีปัญหาได้พอๆกัน

2.4 ความห่างไกลของบ้านและโรงเรียน ในกรุงเทพฯและตามหัวเมืองใหญ่ๆ บ้านและโรงเรียนมักอยู่ห่างไกลกัน เด็กต้องเสียเวลาไปกลับนานมาก ยิ่งเป็นเมืองที่มีปัญหาการจราจรติดขัดเด็กยิ่งเสียเวลาในการเดินทางมากขึ้น และถ้าหากเส้นทางนั้นต้องผ่านที่มีสถานเริงรมย์ โอกาสที่เด็กจะใช้เวลาเถลไถลก็ยิ่งมีมาก และอันตรายอันเกิดจากการเถลไถลก็มีมากตามไปด้วย

3. ชุมชน

บุคคลในชุมชนต่างๆย่อมเป็นตัวอย่งที่ดีและเลวแก่เด็ก ที่เป็นปัญหาก็คือเด็กเลียนแบบการกระทำที่ไม่ดีของคนในชุมชน เช่น ผู้ใหญ่ที่เป็นนักเลงในย่านตลาดชาวบ้านเกรงกลัว แบ่งปันสิ่งของให้อยู่เสมอ เด็กบางคนอาจจะเห็นว่าดีเพราะมีคนยกย่อง ไม่ต้องประกอบอาชีพอะไรก็มีกินมีใช้ หรือการค้าของเถื่อนผิดกฎหมายก็จริง แต่ตำรวจจับไม่ได้ก็ไม่เป็นไร ของเถื่อนทำให้ได้รับผลทันใจดีคือมีเงินใช้ เด็กยากจนอยากจะซื้อเครื่องแต่งกาย เครื่องใช้ ก็สนใจทำบ้าง ทำให้เกิดปัญหาแก๊งค์

ลักษณะของสังคมปัจจุบัน สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยโรงภาพยนตร์ สถานโบว์ลิ่ง บาร์ สถานอาบ อบ นวด โรงแรม ฯลฯ สถานที่เหล่านี้นอกจากจะเพิ่มขึ้นเป็นดอกเห็ดแล้วยังเปิดบริการทั้งวันทั้งคืน เป็นสิ่งยั่วเย้าให้เด็กหนีโรงเรียนและใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย ไม่สมควรสภาพการเป็นนักเรียน นอกจากนั้น สถานที่เหล่านี้ยังเป็นแหล่งอบายมุข มั่วสุมให้เกิดการทะเลาะวิวาทถึงกับเกิดปัญหายวอาชญากรรม(Juvenile Delinquency) ถนนบางสายและสวนสาธารณะบางแห่งในกรุงเทพฯและหัวเมืองใหญ่ๆ เมื่อถึงเวลาค่ำคืนมักปรากฏภาพชายหญิงแสดงบทรักให้เห็นอย่างเปิดเผยบ่อยๆ สิ่งแวดล้อมเหล่านี้เป็นเครื่องยั่วเย้าให้เด็กมีใจเอนเอียงไปในทางที่ด้อยศีลธรรมและประพฤติตนเสื่อมเสียได้ง่าย

4. สื่อมวลชนต่างๆ

ได้แก่ หนังสืออ่านเล่น นวนิยายบางเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับเพศและกามารมณ์อย่างล่อแหลม รายการวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ประเภทอาชญากรรม การพูด

การโฆษณาด้วยคำพูดแฝงและการใช้ศัพท์แสง การแพร่ภาพและข่าวอันน่ากลัวน่าหวาดเสียว ตลอดจนภาพที่เปิดเผยสัดส่วนของร่างกายมากเกินไปที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ และปฏิทินต่างๆเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งจูงใจและย้อมจิตใจวัยรุ่นให้ลุ่มหลง แข็งกระด้าง เขี้ยวเกรี้ยว เห็นกงจักรเป็นดอกบัว และกระทำการที่ผิดศีลธรรมได้อย่างไม่ละอายและเกรงกลัวต่อบาป

5. เพื่อน

เด็กวัยรุ่นมักจะชอบคบเพื่อนเป็นกลุ่มใหญ่ และใช้เวลาส่วนมากอยู่กับเพื่อน ทำให้เวลาการอยู่ที่บ้านหรือใกล้ชิดกับบิดามารดาน้อยลง ระยะเวลาที่เด็กอยู่กับเพื่อน เด็กจะเลียนแบบสิ่งต่างๆจากเพื่อนในเรื่องที่ตนพอใจ เช่น การแต่งกาย คำพูด ความประพฤติต่างๆ โดยไม่ค่อยคำนึงถึงว่าสิ่งนั้นผิดหรือถูก ดีหรือชั่ว

2.1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมวัยรุ่น

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม (Psychosocial Development)

ทฤษฎีนี้ผู้ที่ให้กำเนิดคือ อิริค อิริคสัน ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานเรื่องจิตได้สำนึกคล้ายกับฟรอยด์ คือ อธิบายว่าแรงผลักดันพฤติกรรมเกิดจากสัญชาตญาณที่อยู่ในจิต แต่อิริคสันอธิบายว่า บุคลิกภาพของบุคคลนอกจากจะเกิดจากแรงผลักดันของแรงขับทางเพศแล้ว ยังขึ้นอยู่กับตัวแปรทางสังคมด้วย เช่น การอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น (อุษณา เจริญไวย, 2536 : 88)

กุลชรี คำชาย (2542 : 19-22) อธิบายถึงขั้นตอนพัฒนาการของอิริคสันว่า เขาได้แบ่งขั้นตอนพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 8 ขั้น และแต่ละขั้นแบ่งเป็น 2 ช่วง ซึ่งช่วงหนึ่งเป็นบวกและอีกช่วงหนึ่งเป็นลบ โดยเริ่มตั้งแต่วัยทารกถึงวัยชรา ดังนี้

- ก. วัยทารก ความไว้วางใจ-ไม่ไว้วางใจ
- ข. วัยเด็กตอนต้น ความเป็นตัวของตัวเอง-ไม่มั่นใจในตนเอง
- ค. วัยเล่น ความคิดริเริ่ม-ความรู้สึกผิด
- ง. วัยเข้าโรงเรียน ความขยันหมั่นเพียร-ความรู้สึกต่ำต้อย
- จ. วัยรุ่น ความเป็นเอกลักษณ์-ความสับสนในบทบาท
- ฉ. วัยผู้ใหญ่ตอนต้น ความผูกพัน-การแยกตัว
- ช. วัยผู้ใหญ่ การทำประโยชน์แก่สังคม-การคิดถึงแต่ตนเอง
- ซ. วัยชรา บุรณภาพ-ความสิ้นหวัง

ในที่นี้เราจะพุ่งความสนใจไปยังพัฒนาการของ ชั้นความเป็นเอกลักษณ์-ความสับสนในบทบาท ซึ่งเกิดในช่วงของวัยรุ่น การก่อตัวของเอกลักษณ์นั้นมีได้เริ่มต้นและสิ้นสุดในวัยรุ่นแต่หากเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้ตลอดชีวิตและส่วนใหญ่เกิดโดยไร้สำนึก รากฐานของเอกลักษณ์สามารถย้อนกลับไปเมื่อครั้งเด็กอยู่ในวัยเยาว์และได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่หรือผู้ดูแลแทนพ่อแม่ การก่อตัวของเอกลักษณ์ของเด็กจะพัฒนาโดยผ่านกระบวนการเลือก การซึมซับ และการเทียบเคียงตนเข้ากับบทบาทของพ่อแม่ เพื่อนและบุคคลสำคัญอื่นๆในชีวิต สังคมก็มีบทบาทในกระบวนการนี้ด้วยเช่นกัน โดยการตั้งความคาดหวังถึงลักษณะที่เด็กควรจะเป็นและควรจะมีในวัยต่างๆ

อิริคสันย้ำว่าวัยรุ่นนั้นปรกติแล้วเป็นวัยวิกฤต เป็นวัยที่มีความขัดแย้งเพิ่มขึ้นจากวัยเด็ก และในช่วงนี้เองที่วัยรุ่นพยายามสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนขึ้นมา และหลีกเลี่ยงการเกิดความสับสนในบทบาทโดยการหาทางจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในวัยของตน ความขัดแย้งทั้งหมดจำแนกได้ ดังนี้ (Rice, 1996 : 35)

ก. เวลา การมีความรู้สึกขัดแย้งเรื่องเวลาและความต่อเนื่องของชีวิตเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับวัยรุ่น เพราะการรับรู้เรื่องเวลาต้องประสานอดีตเข้ากับอนาคต โดยตนเองอยู่ในช่วงเวลาปัจจุบัน นอกจากนั้นภารกิจประการหนึ่งของวัยรุ่น คือ ต้องสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับระยะเวลาที่จะใช้เพื่อการบรรลุถึงเป้าหมายของชีวิตที่ได้วางแผนไว้ ทั้งสองประการนี้ทำให้วัยรุ่นต้องเรียนรู้การประมาณการและการจัดสรรเวลาของตนเอง ซึ่งต้องอาศัยช่วงเวลาหนึ่งในการเรียนรู้เช่นนี้ได้ ดังนั้นความหมายที่แท้จริงของเวลาจึงยังคงไม่พัฒนาในวัยรุ่นตอนต้น แต่จะเกิดขึ้นเมื่ออยู่ในวัยรุ่นตอนปลาย คือ อายุประมาณ 15-16 ปี

ข. ความเชื่อมั่นในตนเอง ความขัดแย้งในส่วนที่สองนี้เกี่ยวกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองโดยมีฐานอยู่บนประสบการณ์ในอดีต เพื่อว่าตนจะได้เกิดความเชื่อตนเอง และรู้สึกว่ตนเองเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สมเหตุสมผลเพื่อการบรรลุถึงจุดมุ่งหมายในอนาคต การทำเช่นนี้วัยรุ่นต้องผ่านการตระหนักรู้ในตนเองและความสำนึกเรื่องตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างภาพลักษณ์ทางกายกับความสัมพันธ์ทางสังคม เมื่อกระบวนการนี้พัฒนาไปตามปรกติเด็กจะเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและเชื่อว่าตนสามารถรับมือกับความสำเร็จในปัจจุบัน และทั้งที่คาดการณ์ว่าจะได้รับในอนาคตได้

ค. บทบาท วัยรุ่นมีโอกาสร่วมบทบาทต่างๆหลาย บทบาทในสังคม สามารถทดลองเอกลักษณ์ บุคลิกภาพ วิธีการพูด กระทำ เป้าหมาย หรือความสัมพันธ์กับบุคคลได้หลากหลายประเภท เอกลักษณ์ของวัยรุ่นจะได้อมาโดยผ่านกระบวนการ

ทดลองทำสิ่งต่างๆเหล่านี้ วิทยาลัยที่เติบโตมาด้วยความรู้สึกกังวลและความรู้สึกผิด ได้สร้างข้อจำกัดภายในไว้มากและติดยึดกับบทบาทเดิม วิทยาลัยเหล่านี้จะสูญเสียความคิดริเริ่มในการทดลองเรื่องบทบาทไป และจะเสียโอกาสในการแสวงหาเอกลักษณ์ของบุคคลไปด้วย

ง. งาน ในทำนองเดียวกันกับเรื่องของบทบาทวิทยาลัยเป็นวิทยาลัยที่มีโอกาสในการสำรวจ เลือกและทดลองศึกษาอาชีพต่างๆก่อนจะตัดสินใจว่าจะยึดอะไรเป็นอาชีพจริงๆ แต่เมื่อได้เข้าสู่อาชีพแล้ว บทบาทในงานจะเป็นอีกส่วนหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลต่อการสร้างเอกลักษณ์ของวิทยาลัย ยิ่งไปกว่านั้นวิทยาลัยที่มีภาพลักษณ์ของตนในทางลบจะเกิดความรู้สึกด้อยขึ้นมา และการรู้สึกด้อยจะทำให้เขาป้องกันตนเองโดยไม่ทุ่มความพยายามเต็มที่ในการเรียนหรือการทำงาน

จ. เพศ วิทยาลัยยังคงเป็นวิทยาลัยที่พยายามระบุถึงความหมายของความ เป็น ชาย หรือ หญิง อีริคสันเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่วิทยาลัยจะต้องมีความชัดเจนในการเทียบเคียงบทบาทของตนเองเข้ากับเพศของตน เนื่องจากว่านอกจากจะกลายมาเป็นพื้นฐานของการสร้างความสัมพันธ์กับคนต่างเพศแล้ว ยังเป็นพื้นฐานของการสร้างเอกลักษณ์ที่มั่นคงอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้นสำหรับชุมชนที่มีการจัดการกิจของเพศได้เหมาะสม วิทยาลัยก็จะเต็มใจที่จะรับบทบาทตามเพศที่เหมาะสมไปด้วย

ฉ. อำนาจ ในช่วงวิทยาลัยเด็กจะขยายขอบเขตทางสังคมของตนออกสู่โรงเรียน กลุ่มสังคมใหม่ๆและเพื่อนใหม่ๆ วิทยาลัยจะได้เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบในการนำผู้อื่นเท่าๆกับเรียนรู้วิธีการนำ แต่ในขณะที่เดียวกันนี้วิทยาลัยก็จะค้นพบว่ามีสถานะคู่แข่งที่เรียกร้องให้ต้องอุทิศเวลาพร้อมๆกัน เช่น ข้อเรียกร้องจากพ่อแม่ เพื่อน ครู หรือคนรัก ซึ่งมีผลทำให้เกิดความสับสนกับความสัมพันธ์กับแหล่งอำนาจเหล่านี้ จะเชื่อใครดี จะทำตามใครดี จะทำอย่างไรกับใครดี ซึ่งการหาคำตอบจะต้องขึ้นอยู่กับการตรวจสอบค่านิยมส่วนตัวและลำดับความสำคัญของบุคคลเหล่านั้นที่มีต่อวิถีชีวิตของตน

ช. อุดมการณ์และค่านิยม ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับวิทยาลัยในส่วนสุดท้ายนี้สัมพันธ์กับทุกส่วนที่กล่าวมา เนื่องจากอุดมการณ์จะเป็นตัวชี้นำพฤติกรรมทุกด้านของบุคคล อีริคสันให้ความเห็นว่าอุดมการณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล ทั้งนี้เพราะคนเราต้องการบางสิ่งไว้สำหรับเชื่อหรือทำตาม

หากวิทยาลัยแต่ละคนสามารถจัดการกับความขัดแย้งทั้งหมดได้ เอกลักษณ์ที่มั่นคงก็เกิดขึ้นวิกฤตนี้จะผ่านไปเมื่อวิทยาลัยไม่มีคำถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของตนอีกต่อไป

สำหรับเรื่องเอกลักษณ์ในวัยรุ่น เอกลักษณ์มีหลายองค์ประกอบ อาจจำแนกเป็น ทางกาย เพศ สังคม อาชีพ จริยธรรม อุดมการณ์ และลักษณะทางจิต ซึ่งเมื่อประกอบเข้าด้วยกันแล้วกลายเป็นตนโดยรวม ดังนั้นเอกลักษณ์จึงอาจนิยามได้ว่าเป็น ความคิดรวบยอดที่เกี่ยวกับตัวตน เอกลักษณ์เป็นเรื่องส่วนตัวเนื่องจากเกี่ยวเนื่องอยู่กับความเป็นฉัน แต่บางทีก็เกี่ยวเนื่องกับสังคมเพราะได้รวมเอา ความเป็นเรา เข้าไปด้วย วัยรุ่นที่มีเอกลักษณ์ในเชิงบวกจะพัฒนาความรู้สึกยอมรับตนเอง และยิ่งไปกว่านั้นพัฒนาการของเอกลักษณ์ยังสัมพันธ์อยู่กับความผูกพัน ด้วยเหตุนี้ผู้ที่วัยรุ่นชอบและอยากผูกพันด้วยจึงมักเป็นผู้ที่มีเอกลักษณ์คล้ายคลึงกัน เมื่อการมีเอกลักษณ์ช่วยในการพัฒนาความผูกพันก็เท่ากับได้ช่วยให้วัยรุ่นได้มีพัฒนาการในขั้นต่อไป

ในทางตรงข้ามวัยรุ่นบางคนพัฒนาเอกลักษณ์ในเชิงลบขึ้นมา ซึ่งคำว่าในเชิงลบ หมายถึง เป็นลักษณะที่ต่างหรือเบี่ยงเบนไปจากที่พึงประสงค์เมื่อมองในบริบทของค่านิยมของสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ และเป็นผลทำให้เกิดความวิตกกังวล วัยรุ่นส่วนใหญ่อาจจะลดความวิตกกังวลได้หลายวิธี เช่น การหนีโดยใช้ยาเสพติด หรือโดยการสร้างเอกลักษณ์ชั่วคราวขึ้นมา เช่น ทำตลกเกร หรือทำเป็นตัวตลก บางคนก็ใช้วิธีการสร้างความแข็งให้เอกลักษณ์ เช่น เข้าร่วมในการแข่งขันหรือการประกวดต่างๆ หรือบางคนก็สร้างเอกลักษณ์แบบไร้ความหมาย เช่น การทำตามสมัยนิยม เป็นต้น ทั้งนี้เพราะการมีเอกลักษณ์ไม่ว่าแบบใดแบบหนึ่งจะทำให้คนรู้สึกดีว่าการไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนเลย

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมปัญญา (Social Cognitive Theory)

ปริยธร มาตาเมนทร์ (2539 : 8-10) อธิบายว่า สื่อมวลชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อ ทัศนคติ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ ความคาดหวัง จนกระทั่งถึงพฤติกรรมของเด็ก และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ได้ระบุถึงบทบาทของสื่อที่มีต่อการเรียนรู้ทางสังคมไว้อย่างเด่นชัด คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมปัญญา ของ อัลเบิร์ต บันดูรา (Albert Bandura, 1977) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา บันดูราได้ทำการศึกษาและสรุปไว้ว่าการเรียนรู้ทางสังคมของเด็ก เป็นการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observation Learning) หรือการเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) บันดูราเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งจะแตกต่างจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่ต้องอาศัยการลองผิดลองถูก ในการเรียนรู้โดยผ่านทางตัวแบบนี้ ตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถจะถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆกัน และเนื่องจากคนเราใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แคบ ดังนั้น

การรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ต่างๆของสังคมจึงมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์จากผู้อื่น โดยการได้เห็นและได้ยิน โดยไม่มีประสบการณ์ตรงเข้ามาเกี่ยวข้อง บันดูร่ากล่าวว่า คนเราส่วนมากรับรู้เรื่องราวต่างๆของสังคมโดยผ่านทางสื่อแทบทั้งสิ้น

บันดูร่า ยังได้อธิบายกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกต หรือการเรียนรู้โดยตัวแบบ ว่ามีทั้งหมด 4 อย่าง คือ

1. กระบวนการความใส่ใจ (Attention) ถ้าบุคคลมีความใส่ใจเรียนรู้โดยการสังเกต การเลียนแบบก็จะเกิดขึ้น การเรียนรู้แบบนี้ผู้เรียนจะต้องรับรู้ส่วนประกอบสำคัญของพฤติกรรมของผู้ที่เป็นตัวแบบ องค์ประกอบสำคัญของตัวแบบจะมีอิทธิพลต่อความใส่ใจ องค์ประกอบดังกล่าวมีหลายอย่าง เช่น เป็นผู้ที่มีเกียรติสูง (High Status) มีความสามารถสูง (High Competence) รูปร่างหน้าตาหรือการแต่งกายดี รวมทั้งการมีอำนาจที่จะให้รางวัลหรือลงโทษด้วย

นอกจากนี้ คุณลักษณะของผู้เรียนก็มีความสัมพันธ์กับกระบวนการใส่ใจ เช่น วัย ความสามารถทางสติปัญญา ทักษะทางร่างกาย รวมทั้งบุคลิกภาพและทัศนคติของผู้เรียนด้วย

2. กระบวนการจดจำ คือการที่ผู้เรียนบันทึกสิ่งที่ตนสังเกตจากตัวแบบไว้ในความจำระยะยาว จนผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกตสามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบได้ สรุปคือ ผู้ที่สังเกตจะสามารถระลึกถึงสิ่งที่ได้สังเกตเก็บไว้เป็นภาพพจน์ในใจ (Visual Imagery) และสามารถถ่ายทอดด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (Verbal Coding) ออกมาได้ จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบได้ แม้เวลาจะผ่านไปนานๆ นอกจากนี้ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสดูได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำๆกัน ก็จะเป็นการช่วยความจำได้ดียิ่งขึ้น เช่น เมื่อเด็กเปิดวิทยุฟังเพลง เด็กจะเลือกใส่ใจเพลงที่ตนเองชื่นชอบและมักจะเปลี่ยนคลื่นวิทยุหาสถานีที่เปิดเพลงดังกล่าว เพื่อจะได้ฟังซ้ำๆกัน เพื่อจะได้สามารถจดจำเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ ฯลฯ ไว้ และนำมาร้องเองต่อไป

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Reproduction Process) กระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเป็นกระบวนการที่ผู้เรียน แปรสภาพ (Transform) ภาพพจน์หรือสิ่งที่จำไว้ เข้ารหัสเป็นถ้อยคำ ในที่สุดก็แสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนกับตัวแบบ ปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นจะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้เลียนแบบ ทำให้สามารถ

เลียนแบบได้เหมือนตัวแบบ หรือไม่เหมือน หรือเหมือนเพียงบางส่วน ฉะนั้นในขั้นนี้ การแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบของแต่ละบุคคลจึงแสดงได้แตกต่างกันไป

4. กระบวนการจูงใจ (Motivation Process) บันดูร่า อธิบายว่า แรงจูงใจของเด็กที่จะแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบที่ตนสังเกตเห็น เนื่องจากความคาดหวังว่าการเลียนแบบจะนำประโยชน์มาให้ เช่น การได้รับแรงเสริมหรือรางวัล รวมทั้งคิดว่าการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบจะทำให้ตนหลีกเลี่ยงปัญหาได้

บันดูร่าย้ำว่าเด็กสามารถเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ โดยผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น และเลียนแบบเพื่อนำเอาพฤติกรรมนั้นมาเป็นของตน การเลียนแบบพฤติกรรมเป็นกระบวนการอบรมกล่อมเกลาซึ่ง รูปแบบของการตอบสนองจะค่อยๆ พัฒนาขึ้นจนเป็นนิสัย ยิ่งเด็กโตขึ้นได้พบประสบการณ์สังคมมากขึ้นก็จะยิ่งพบกับตัวแบบมากขึ้น ในงานวิจัยหลายชิ้นสรุปว่า พ่อแม่เป็นตัวแบบที่สำคัญที่สุดในชีวิตวัยรุ่น พี่น้องก็ถูกจัดว่าเป็นตัวแบบที่สำคัญเช่นกัน และหากเป็นครอบครัวขยายญาติคนอื่นๆ ก็สามารถมีอิทธิพลต่อเด็กได้ สำหรับตัวแบบอื่นๆ ที่ไม่ใช่ญาติแต่ยอมรับกันว่ามีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดเช่นกัน ได้แก่ ครูกับเพื่อน (กุลขรี คำชาย, 2542 : 22-23)

นักทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเน้นถึงบทบาทของการเสริมแรงว่ามีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมในอนาคต แบบดูราได้ขยายแนวคิดนี้ต่อโดยพูดถึงการเสริมแรงโดยสารและการเสริมแรงตนเอง การเสริมแรงโดยสารนั้นประกอบด้วยผลที่ตามมาจากการแสดงพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นผลทางบวกหรือทางลบ ซึ่งเด็กจะสังเกตจากการที่คนอื่นได้แสดงพฤติกรรมไป การสังเกตเห็นว่าคนอื่นได้รางวัลหรือถูกลงโทษจากการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวเพิ่มความน่าจะเป็นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยเช่นกัน

ต่อมาแบบดูราได้ขยายความคิดทฤษฎีการเรียนรู้ไปสู่ความรู้ความเข้าใจเรื่องสังคม แทนที่จะอธิบายพฤติกรรมของบุคคลในแง่ที่ได้มาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมอย่างเดียว แบบดูราได้อธิบายต่อไปว่าแท้จริงแล้วบุคคลจะกำหนดเป้าหมาย และเลือกสิ่งแวดล้อมในการกระทำตามเป้าหมาย การเลือกนี้จะสะท้อนให้เห็นจากความคิดความรู้สึก และการกระทำเพื่อบรรลุเป้า นักทฤษฎีการเรียนรู้เน้นว่าปัจเจกบุคคลมีแนวโน้มที่จะควบคุมเหตุการณ์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของเขา มากกว่าจะเป็นฝ่ายยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยยอมจำนน ส่วนหนึ่งที่เด็กทำในการควบคุมสิ่งแวดล้อม คือ ได้ตอบสนองสิ่งแวดล้อมทางสังคมด้วยวิธีการที่ตนคิดว่าเหมาะสม

โรเบอर्ट ฮาร์วิกเฮอส์ (Harvighurst, 1972 cited by Lefrancois, 1977 : 126-131 อ้างใน กุลศรี คำชาย, 2542 : 23-25) เป็นผู้นำของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมอีกคนหนึ่ง เขาได้เสนอพัฒนาการของวัยรุ่นในลักษณะของความสามารถทำงาน พัฒนาการตามขั้นตอนให้ประสบความสำเร็จ งานเหล่านี้คือ เป้าหมายหรือเกณฑ์ที่สังคมใช้ตัดสินวุฒิภาวะของบุคคลในวัยต่างๆ งานพัฒนาการจะมีเป็นขั้นตอนและเรียงลำดับจากวัยเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ โดยที่งานพัฒนาการขั้นต่ำกว่าจะเป็นพื้นฐานของงานพัฒนาการขั้นสูงกว่า นั่นหมายถึงว่า การที่บุคคลไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานพัฒนาการขั้นหนึ่งก็จะมีผลทำให้ล้มเหลว ที่จะพัฒนางานในขั้นสูงต่อไปได้ ในที่นี้จะได้เลือกกล่าวถึงงานพัฒนาการสำหรับวัยรุ่น ซึ่งฮาร์วิกเฮอส์ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. ความสามารถที่จะยอมรับลักษณะทางกายของตนเอง

ในวัยรุ่นร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมาก และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่ลงตัว จึงเป็นระยะที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ความต้องการในการปรับตัวและปัญหาที่เกิดขึ้นในการปรับตัวจะแปรไปตามอายุ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและภาพลักษณ์ที่มีต่อร่างกายของตนเองซึ่งเริ่มมีมาตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่นที่ปรับตัวได้สำเร็จจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ส่วนที่ปรับตัวได้ไม่ดีพอมักจะปกปิดหรือกังวลกับพัฒนาการบางอย่างของร่างกายจนอาจมีผลกระทบต่อพัฒนาการด้านอื่นๆ

2. ความสามารถในการยอมรับบทบาททางเพศที่เหมาะสม

วัยรุ่นในปัจจุบันต้องเผชิญปัญหากับความกำกวมของบทบาททางเพศเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เมื่อสังเกตจากปรากฏการณ์ทางสังคมเราจะพบว่าคนทั้งสองเพศเริ่มมีบทบาทและพฤติกรรมใกล้เคียงกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการประกอบอาชีพ การแต่งกาย ความสนใจและค่านิยม ยิ่งไปกว่านั้นยังมีตัวแบบหลงเพศให้เห็นอยู่มากมาย แม้ว่าสังคมส่วนหนึ่งจะทำได้กับความประพฤติกึ่งเบี่ยงเบนไปจากบทบาททางเพศที่เหมาะสมเหล่านั้น แต่สังคมส่วนใหญ่ยังรับไม่ได้กับพฤติกรรมหลงเพศดังกล่าวและถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

3. ความต้องการเป็นอิสระจากครอบครัว

ระหว่างที่เจริญเติบโตขึ้น พัฒนาการแทบทุกด้านของบุคคล ย่อมขึ้นอยู่กับครอบครัว แต่เมื่อถึงวัยเรียนเด็กจะเปลี่ยนจากการขึ้นอยู่กับครอบครัวมาเป็นการมีอิสระจากครอบครัว ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงนี้ทั้งวัยรุ่นและผู้ใหญ่มีปัญหาพอกัน ในส่วนของวัยรุ่นการไปโรงเรียนทำให้ตระหนักถึงความต้องการใหม่ๆที่ค่อยๆตั้งตนให้ห่างไปจาก

ครอบครัว แต่ในส่วนของผู้ใหญ่ นั้นจะกังวลกับความรู้สึกผูกพันและความนึกคิดที่ว่าลูกยังเป็นเด็กและต้องขึ้นอยู่กับครอบครัวเหมือนเดิม จุดนี้เองทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ที่เรียกกันว่า ช่องว่างระหว่างวัย ซึ่งหากจะพิจารณากันโดยแท้จริงแล้ว ก็คือ ผลที่ตามมาจากการที่วัยรุ่นพยายามจะบรรลุลถึงความสำเร็จในการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่นั้นเอง

4. ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับคนวัยเดียวกันได้ทั้งสองเพศ

ในวัยเด็กตอนกลาง เด็กสามารถที่จะยอมรับและเรียนรู้ที่จะเล่นกับเพื่อนเพศเดียวกันและอาจเฉยเมยหรือต่อต้านเพศตรงข้าม และเมื่อโตขึ้นเด็กยังคงมีความผูกพันกับคนเพศเดียวกันและวัยเดียวกันอยู่โดยคบหากันในลักษณะของเพื่อนคู่หูและเพื่อนสนิท แต่ในขณะที่ความเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยาระดับให้เด็กสนใจเพศตรงข้ามด้วย เมื่อถึงวัยรุ่นเด็กอาจสร้างความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามได้ในฐานะเพื่อนสนิทหรือเพื่อนกลุ่มใหญ่และมีลักษณะการเรียนรู้จากกันและกัน ต่อไปอาจสามารถสร้างความผูกพันระหว่างกันได้ และหากความผูกพันนั้นลึกซึ้งพออาจนำไปสู่การแต่งงานในภายหลัง

5. ความสามารถที่จะแสวงหาค่านิยมที่สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม

ในวัยเด็กตอนกลางเด็กสามารถพัฒนาเจตคติตามกลุ่มสังคมวางตัวได้เหมาะสมตามสภาพสังคมและควบคุมเรื่องการเรียนรู้ในเรื่องการบังคับตนเองได้ แต่เมื่อถึงวัยรุ่นความสามารถทางสติปัญญาเพิ่มขึ้น การคล้อยตามกลุ่มสังคมจึงเปลี่ยนมาเป็นการกระตุ้นให้แสวงหาเจตคติและค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อจะได้ใช้ปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่แวดล้อมได้อย่างปกติสุข

6. ความสามารถในการพัฒนาทักษะด้านสติปัญญา และความคิดรวบยอดที่จำเป็นต่อการเป็นพลเมืองดี

ลักษณะของความเป็นพลเมืองดี คือ นิสสัยและการกระทำของบุคคลซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานและกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายของบ้านเมือง รวมถึงลักษณะซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว (จรรยา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม, 2521 อ้างในกุลขริ คำชาย, 2542 : 25) ลักษณะของพลเมืองดีที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยทางสังคม ความเอื้อเฟื้อและความเกรงใจ ลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นลักษณะที่สังคมมุ่งปลูกฝังให้แก่เด็ก อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันนี้ได้มีการตั้งคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่มีส่วนเข้าไปบริหารประเทศว่ามี

ลักษณะของความเป็นพลเมืองดีหรือไม่ โดยเฉพาะการมีพฤติกรรมข้อโกงและแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ ความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมที่ควรเป็นกับพฤติกรรมที่เป็นจริงในสังคมทำให้วัยรุ่นสับสนและเป็นปัญหาค่อนข้างยากในการตัดสินใจพิจารณา

7. ความสามารถในการรู้จักเลือกและเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพ

ในสังคมสมัยก่อน การเลือกอาชีพและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพเป็นสิ่งที่ไม่ซับซ้อน ทั้งนี้เพราะสังคมสมัยก่อนมีอาชีพให้เลือกไม่มากและการฝึกอาชีพก็ทำกันอย่างไม่เป็นระบบ แต่ในสังคมปัจจุบันซึ่งมีศิลปวิทยาการรุดหน้าไปมาก มีขอบข่ายของอาชีพกว้างขวาง ประกอบกับการศึกษาในระบบซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ชั้นประถมมิได้เตรียมตัวเด็กไปสู่อาชีพใดอาชีพหนึ่งโดยเฉพาะ การเลือกและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพจึงเป็นงานที่ยากและท้าทายความสามารถของวัยรุ่นอีกประการหนึ่ง

8. ความสามารถในการประสบความสำเร็จในการมีพฤติกรรมที่รับผิดชอบต่อสังคมและการเตรียมตัวสำหรับมีชีวิตครอบครัว

สังคมปัจจุบันมีตัวแบบมากมาย มีรูปแบบของการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน และมักจะถือกันว่าการดำรงชีวิตที่ได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ใครเป็นชีวิตที่ถือว่ารับผิดชอบต่อสังคม แต่ในทางจิตวิทยาสังคมแล้ว ความรับผิดชอบต่อหมายถึง ลักษณะนิสัยและเจตคติของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้ปฏิบัติตามระเบียบ เคารพสิทธิผู้อื่น ทำตามหน้าที่ของตนและมีความซื่อสัตย์สุจริต (จรรยา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันท์, 2521) ลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมไม่ว่าจะในระดับใดเป็นไปด้วยความราบรื่น ฮาร์วิกเฮอร์สได้กล่าวในส่วนนี้ว่า งานพัฒนาการตามวัยของเด็กวัยเรียนประการหนึ่งนั้น คือ สามารถพัฒนาสำนึกที่ดีและรับผิดชอบต่อสังคม และมีหลักการทางจริยธรรมในการดำรงชีวิต ส่วนอีกประการหนึ่งที่กล่าวถึง คือ การเตรียมตัวสำหรับชีวิตแต่งงานและชีวิตครอบครัวนั้นจะปรากฏเมื่ออยู่ในวัยรุ่น ประการนี้หมายถึงว่าเด็กจะต้องพัฒนาความต้องการและความเอาใจใส่บุคคลอื่นซึ่งมีฐานะเท่าเทียมกัน ยินดีที่จะประนีประนอมและเสียสละ และพร้อมที่จะมีความรู้สึกร่วมกันในทุกๆอย่างที่จะต้องเผชิญด้วยกัน อีริคสัน เรียกลักษณะนี้ว่า ความผูกพัน และถือว่าเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของการแต่งงานและการใช้ชีวิตครอบครัว (Maier, 1965 : 16)

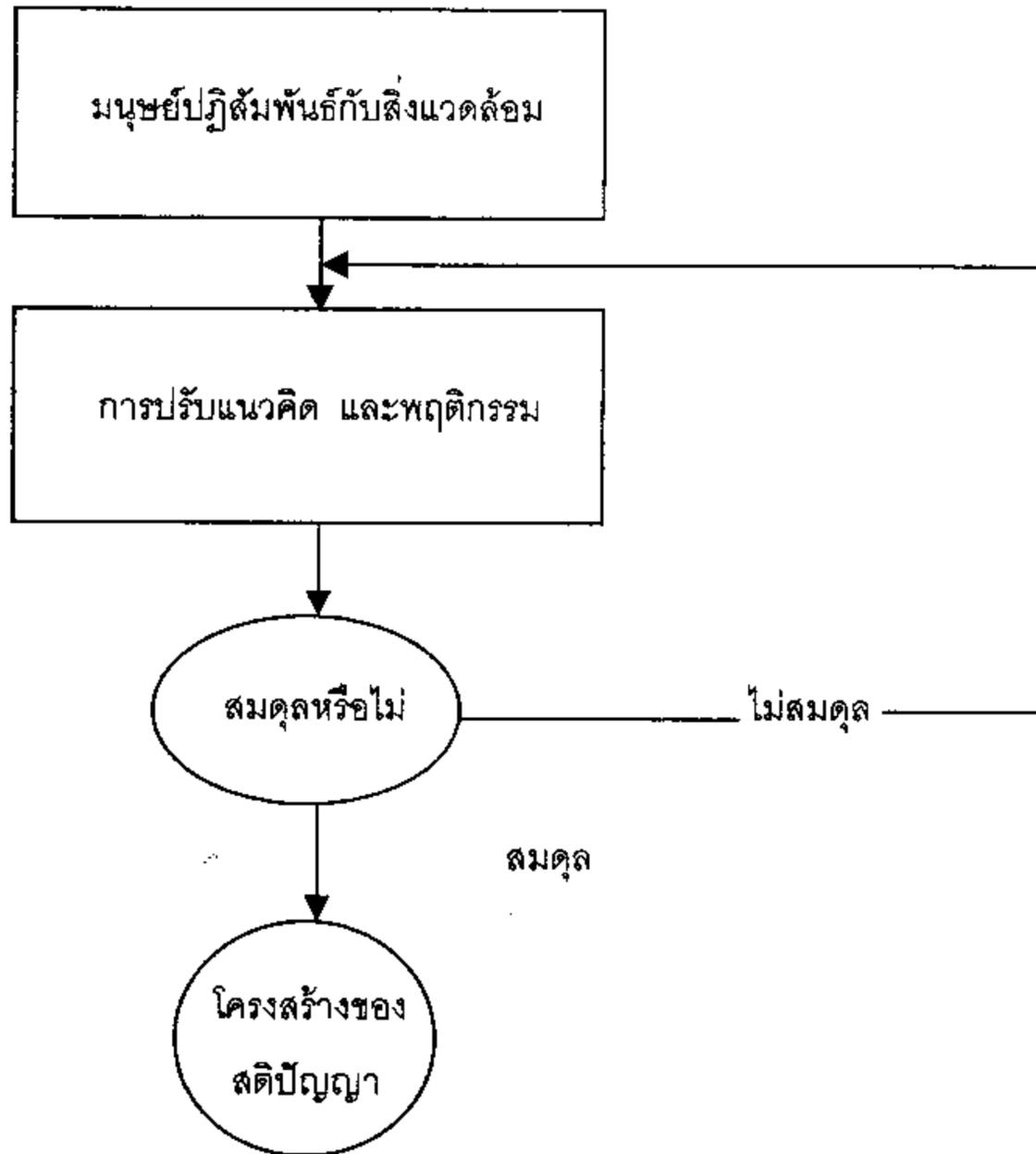
3. ทฤษฎีพัฒนาการทางพุทธิปัญญาหรือสติปัญญาการเรียนรู้

(Cognitive Development Theory)

อุษณา เจริญไวย (2536 : 94-94) อธิบายว่า การพัฒนาการด้านนี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาจากระยะก่อนวัยรุ่นพร้อมกันไปกับการพัฒนาทางด้านอื่นๆ ซึ่ง ฌอง เปียเจต์ (Jean Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิส ได้กล่าวถึง "สติปัญญา" ว่าหมายถึง การที่บุคคลเราสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่รอบตัวได้ ซึ่งการปรับตัวนี้จะมีมาตั้งแต่เป็นทารกแรกเกิด และจะพัฒนาต่อเนื่องกันตามวัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ คือ ในระยะแรกของชีวิตจะมีการ รับรู้สิ่งแวดล้อมเพียงเล็กน้อย และจะรับรู้มากขึ้นมีเหตุผลมากขึ้นเมื่อถึงวัยผู้ใหญ่ เปียเจต์เชื่อว่า พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของมนุษย์เรานั้นพัฒนาการขึ้นมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับสิ่งแวดล้อม เริ่มตั้งแต่แรกเกิด ผลของการปะทะจะทำให้เด็กรู้จัก "ตน" (Self) เพราะตอนแรกเด็กจะยังไม่สามารถแยก "ตน" ออกจากสิ่งแวดล้อมได้ และการปะทะระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาและตลอดชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสมดุลย์ (Equilibrium) และเปียเจต์ได้อธิบายต่อไปว่ากระบวนการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) นี้จะประกอบด้วยกระบวนการที่สำคัญ 2 กระบวนการ คือ กระบวนการดูดซึม (Assimilation) และกระบวนการปรับโครงสร้าง (Accommodation) การดูดซึมเพื่อรับประสบการณ์ใหม่ ส่วนการปรับโครงสร้างเป็นการปรับโครงสร้างความคิดเดิมให้สอดคล้องเหมาะสมกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับเข้ามา การปรับแนวคิดและพฤติกรรมจะทำให้เกิดภาวะสมดุลแล้วเกิดเป็นโครงสร้างทางสติปัญญาขึ้น (Cognitive Structure) ดังนั้นสติปัญญาจึงเกิดจากการปรับแนวคิดและพฤติกรรมจนเข้าสู่ภาวะสมดุล ซึ่งเขียนเป็นภาพได้ดังนี้

215800

สำนักบรรณสารการพัฒนา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
Library and Information Center, NIDA

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงการเกิดโครงสร้างของสติปัญญา

ที่มา : ปรีชา วิหคโต (2532 : 36)

เปียเจต์ เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจเรื่องพัฒนาการความรู้ความเข้าใจของมนุษย์ และงานของเขามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจเป็นพัฒนาการที่ต่อเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงวัยรุ่น แต่งานในระยะหลังของเปียเจต์ได้เน้นว่าพัฒนาการความรู้ความเข้าใจของมนุษย์นั้นเป็นกระบวนการที่ไม่สิ้นสุด จากผลการศึกษาของเปียเจต์สรุปได้ว่าสำหรับคนปรกติแล้วจะมีพัฒนาการของความรู้ความเข้าใจอยู่ 4 ขั้น คือ ขั้นประสาทรับรู้และความเคลื่อนไหว ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม และขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม มีสาระโดยสรุปดังนี้ (Helms and Turner, 1981 : 41-42 อ้างใน กุลชรี คำชาย, 2542 : 26-29)

ก. ชั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (0-2 ปี)

ข. ชั้นก่อนปฏิบัติการคิด (2-7 ปี)

ค. ชั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรม (7-11 ปี)

ง. ชั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (11-15 ปี)

ในชั้นนี้เกิดเมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นลักษณะเด่นคือเด็กสามารถคิดและสัมพันธ์สัญลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมเข้าด้วยกันได้ แต่ไม่จำเป็นที่วัยรุ่นทุกคนจะสามารถบรรลุถึงขั้นนี้ ในขั้นสุดท้ายนี้เปียเจต์เรียกว่า เป็นขั้นของการบรรลุวุฒิภาวะทางความรู้ความเข้าใจ และมีคุณสมบัติเบื้องต้นที่สำคัญอยู่ 4 ประการ

ประการแรก มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบพยายามทุกวิถีทางในการแก้ปัญหาและสามารถบอกขั้นตอนของการแก้ปัญหาได้

ประการที่สอง เข้าใจเรื่องข้อตกลงเบื้องต้นอันเป็นข้อความที่ถูกกำหนดว่าเป็นจริงโดยไม่ต้องมีประจักษ์พยานยืนยัน ซึ่งทำให้มีความสามารถในการคิดถึงสิ่งที่เป็นอุดมคติและเสนอความคิดนั้นโดยไม่กังวลกับความเป็นจริงที่ปรากฏในขณะนั้น

ประการที่สาม มีความสามารถในการคิดแบบตั้งสมมุติฐาน คือ คาดคะเนหาคำตอบที่พอเป็นไปได้สำหรับการแก้ปัญหาซึ่งความสามารถเช่นนี้ต้องอาศัยโครงสร้างทางความรู้ความเข้าใจที่ซับซ้อนและสามารถคิดแผ่ขยายไปได้ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

ประการที่สี่ มีความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความคิดที่แตกต่างกันของบุคคลที่มีต่อสถานการณ์เดียวกันได้หรือกล่าวในอีกแง่หนึ่งว่าไม่มีความเห็นใดถูกและผิดโดยเด็ดขาดและทุกคนมิใช่จะคิดในทำนองเดียวกัน

4. ทฤษฎีสิ่งแวดล้อมทางสังคม

วัยรุ่นพัฒนาขึ้นมาภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ซับซ้อนของครอบครัว ชุมชน และประเทศ ญาติ พ่อแม่ ครู ผู้ใหญ่อื่นๆ สถาบันทางศาสนา สื่อมวลชน รวมไปถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่วัยรุ่นเข้าไปสัมผัส สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทั้งสิ้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าส่วนหนึ่งของวัยรุ่นเป็นผลผลิตจากสิ่งแวดล้อมเหล่านี้ แซนทร็อค (Santrock, 1996 : 53-57 อ้างใน กุลขรี คำชาย, 2542 : 31-32) ได้อธิบายรูปแบบเพื่อทำความเข้าใจอิทธิพลของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวัยรุ่น ซึ่งอิทธิพลของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อวัยรุ่นนั้นจัดแบ่งออกได้เป็น 5 กลุ่มด้วยกัน แต่ละกลุ่มจะอยู่ในลักษณะของ วงกลมซ้อนๆกันโดยมีวัยรุ่นเป็นศูนย์กลาง แต่ละวงมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระบบจุลภาค

สิ่งที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นทันทีที่อยู่ภายในวงล้อมที่เป็นระบบจุลภาค และเป็นสิ่งแวดล้อมที่วัยรุ่นติดต่อด้วยในปัจจุบัน สำหรับวัยรุ่นโดยทั่วไป ครอบครัว เพื่อนและโรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมในระบบจุลภาค องค์ประกอบอื่นๆ เช่น เพื่อนบ้าน เพื่อนเล่นหรือกลุ่มย่อยอื่นๆ โดยทั่วไปแล้วเพื่อนในระบบจุลภาคจะมีอิทธิพลเพิ่มขึ้นในวัยรุ่น เนื่องจากเพื่อนให้การยอมรับสถานภาพและให้ความเป็นมิตรซึ่งเป็นรางวัลทางสังคมของเด็กแต่กลุ่มเพื่อนก็อาจมีอิทธิพลต่อเด็กในทางลบด้วย เช่น การมีเพศสัมพันธ์โดยปราศจากความรับผิดชอบ การใช้สิ่งเสพติด การโกงและการขโมย เป็นต้น ระบบจุลภาคที่เหมาะสมจะช่วยให้วัยรุ่นเรียนรู้และพัฒนาการไปในทางบวก อันเป็นการเตรียมตัววัยรุ่นให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ

2. ระบบปฏิสัมพันธ์

ระบบปฏิสัมพันธ์ จะเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ภาพเชิงโต้ตอบในสถานการณ์ของระบบจุลภาค ตัวอย่างเช่น สิ่งที่เกิดในโรงเรียนจะมีอิทธิพลต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นที่บ้านด้วย และในขณะเดียวกันสิ่งที่เกิดกับวัยรุ่นที่บ้านก็จะส่งผลไปถึงสิ่งที่จะเกิดในโรงเรียน การทำความเข้าใจพัฒนาการของวัยรุ่นจะชัดเจนขึ้น หากได้เข้าใจอิทธิพลของสิ่งต่างๆ ในลักษณะของความสัมพันธ์เชิงสัมพันธ์ การวิเคราะห์ระบบปฏิสัมพันธ์นี้จะดูจากปริมาณ และอิทธิพลของปฏิสัมพันธ์ เช่น ประสบการณ์ในครอบครัวสัมพันธ์อย่างไรกับการปรับตัวของเด็กในโรงเรียน หรือต่อการปรับตัวให้เข้ากับทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ ระบบจุลภาคและระบบปฏิสัมพันธ์อาจต่างเสริมแรงซึ่งกันและกัน หรืออาจแสดงอิทธิพลตรงข้ามกันก็ได้ ปัญหาจะเกิดขึ้นหากค่านิยมพื้นฐานในระบบจุลภาคต่างออกไปจากค่านิยมพื้นฐานในระบบปฏิสัมพันธ์อย่างมาก ในกรณีเช่นนี้วัยรุ่นจะรู้สึกว่าคุณค่าตนได้รับความกดดันสูงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

3. ระบบภายนอก

ระบบภายนอกประกอบด้วยสถานการณ์ซึ่งวัยรุ่นมิได้มีบทบาทเป็นผู้กระทำ แต่สถานการณ์นั้นมีอิทธิพลต่อวัยรุ่น ตัวอย่างเช่น สิ่งที่เกิดในที่ทำงานของพ่อแม่ย่อมมีอิทธิพลต่อพ่อแม่ ซึ่งในทางกลับกันพ่อแม่ก็มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นเพราะพ่อแม่อยู่ในระบบจุลภาค ตัวอย่างเช่น พ่อหรือแม่ถูกออกจากงานเนื่องจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การถูกออกจากงานส่งผลกระทบต่อทุกคนในครอบครัว และจะส่งผลกระทบต่อสายสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นด้วย ในทำนองเดียวกันชุมชนหรือวัยรุ่นอาศัยอยู่ก็จะส่งผลต่อวัยรุ่นหลาย

ประการ เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่ว่าจะเป็นทางดีหรือไม่ดีย่อมส่งผลต่อการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในชุมชนนั้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

4. ระบบมหภาค

ระบบมหภาคนี้ หมายถึง อุดมการณ์ เจตคติ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและกฎเกณฑ์ทางวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ระบบมหภาคจะเป็นตัวบ่งชี้ว่าในสังคมนี้ใครเป็นผู้ใหญ่ใครเป็นวัยรุ่น และยังเป็นตัวกำหนดมาตรฐานของความงามทางกาย บทบาททางเพศ ตลอดจนการปฏิบัติตนในด้านต่างๆ อย่างไรก็ตามระบบมหภาคของแต่ละสังคมยังแตกต่างกันออกไป เช่น ในประเทศสวีเดนมีกฎหมายห้ามพ่อแม่ตีลูก แต่ในประเทศไทยพ่อแม่ตีลูกได้โดยไม่ผิดกฎหมายโดยถือว่าเป็นการตีเพื่ออบรมสั่งสอน และแม้แต่ในประเทศไทยเองพ่อแม่แต่ละกลุ่มก็อบรมลูกต่างกัน เช่น พบว่า การทำร้ายร่างกายลูกด้วยวิธีการรุนแรงเพื่ออบรมสั่งสอนโดยกฎหมายถือว่าเข้าข่ายการทำทารุณกรรมเด็กนั้นมักพบในครอบครัวที่พ่อแม่มีฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำมากกว่าพบในครอบครัวของพ่อแม่ที่มีฐานะทางสังคมเศรษฐกิจระดับปานกลางหรือระดับสูง ซึ่งการที่พ่อแม่กระทำต่อลูกต่างกันเช่นนี้ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก ต่างกันด้วย

5. ระบบเหตุการณ์แวดล้อม

ระบบสุดท้ายนี้ เกี่ยวข้องกับรูปแบบของสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมตลอดช่วงชีวิตของบุคคล และหมายถึงถึงเหตุการณ์ซึ่งเป็นประวัติของบุคคลผู้นั้น เช่น ในการศึกษาอิทธิพลของการหย่าร้างที่มีต่อเด็กนักวิจัยพบว่า ผลทางลบที่เกิดกับเด็กจะมีมากที่สุดเมื่อปีแรกหลังการหย่า และมีผลต่อเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง แต่หลังจากการหย่าไปแล้ว 2 ปี เด็กจะเริ่มปรับตัวได้ เป็นต้น

2.1.6 สรุปรูปร่างคติของพฤติกรรมกรรมกรชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีพัฒนาการทางจิตสังคม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีพัฒนาการทางพุทธิปัญญาหรือสติปัญญาการเรียนรู้ และทฤษฎีสิ่งแวดล้อมทางสังคม จึงสรุปรูปร่างคติของพฤติกรรมกรรมกรชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นได้ดังนี้

- ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น สื่อมวลชน ไม่ว่านจะเป็นโทรทัศน์ หรือวิทยุ จะเป็นตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมกรชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น
- วัยรุ่นจะได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรชมคอนเสิร์ตจากการแสดงความคิดเห็น ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกของเพื่อนร่วมกลุ่ม

2.1.7 องค์ประกอบในเรื่องพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นนั้น เพื่อให้มีความชัดเจนในการศึกษา ผู้ศึกษาจึงได้ทำการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้ในการศึกษาครั้งนี้จากแนวคิดทฤษฎีต่างๆที่มีผู้เสนอไว้ โดยแยกเป็น 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต
2. ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต
4. การเลียนแบบนักร้อง
5. การสร้างความผูกพันกับนักร้อง
6. การติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป

2.2 แนวคิด ทฤษฎีของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

2.2.1 ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เมอร์ตัน (Merton, 1971 อ้างใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541 : 623) ให้ ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่ละเมิดระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคม ที่กำหนดขึ้นสำหรับบุคคลในแต่ละสถานภาพที่แตกต่างกัน นั่นคือการทำบุคคลสองคนแสดงพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลทั้งสองนั้นจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบนเหมือนกัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคลทั้งสองด้วย

ไบซานซ์ (Biesanz and Biesanz, 1978 : 106 อ้างใน วัชรวิภา คลายนาทร, 2530 : 160) กล่าวว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรมหรือความประพฤติที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่มหรือของสังคมเป็นส่วนรวม และการฝ่าฝืนบรรทัดฐานดังกล่าวมีเกินกว่าข้อจำกัด ซึ่งจะต้องได้รับการลงโทษ

กู๊ด (Goode, 1978 : 163 อ้างใน ชลธิชา ศาลิคุปต์, 2532 : 9) ให้ความหมายของการเบี่ยงเบนว่าหมายถึง ความประพฤติที่คนในกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นอันตราย น่าอาย บาดหูบาดตามาก จนต้องจัดการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ

ประสาธ หลักศิลา (2515 : 14) ได้อธิบายความหมายของพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากปกติไว้ว่า หมายถึงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบประเพณีหรือปทัสถาน อันเป็นที่คาดหมายกันว่าผู้คนที่ทั้งหลายในสังคมนั้น พึงปฏิบัติให้ได้เช่นนั้น

อดุลย์ ตันประยูร (2524 : 12-13) อธิบายว่า พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน หมายถึงพฤติกรรมที่อาจไม่สอดคล้องกับระเบียบประเพณี หรือบรรทัดฐานทางสังคมก็ได้ เช่น การที่ผู้ชายแต่งกายเลียนแบบสตรี เป็นต้น ลักษณะพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากปกตินี้จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ

1. เบี่ยงเบนขั้นปฐมภูมิ (Primary Deviation) หมายถึง พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนเพียงเล็กน้อย ซึ่งไม่ขัดต่อสังคมส่วนใหญ่ เช่น การไม่ข้ามถนนในทางม้าลาย เป็นต้น
2. เบี่ยงเบนขั้นทุติยภูมิ (Secondary Deviation) คือ การเบี่ยงเบนอย่างรุนแรง สังคมจะมีปฏิกิริยาต่อผู้ฝ่าฝืน หรือมีการลงโทษ เช่น จำคุก ควบคุมตัว เป็นต้น เช่น ปัญหาโสเภณี เป็นต้น

ณรงค์ เสียงประชา (2538 : 117) อธิบายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นพฤติกรรมที่กระทำผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งอาจเนื่องมาจากความเห็นแก่ตัว หรือจากความผิดปกติทางร่างกาย หรือด้วยสาเหตุอื่นๆ พฤติกรรมเบี่ยงเบนอาจแสดงออกมาในรูปต่างๆ เช่น

- ก. ความเห็นแก่ตัว ลักษณะความเห็นแก่ตัวของมนุษย์นั้น อาจเกิดจากความต้องการเพื่อตัวเอง เช่น ถ้าหิวและอาหารมีจำกัด มนุษย์ย่อมจะแย่งชิงกัน มนุษย์ที่เห็นแก่ตัวจะช่วยเหลือคนอื่นก็ต่อเมื่อได้คิดพิจารณาแล้วเห็นว่า ถ้าช่วยแล้วจะได้สิ่งตอบแทน ค่ำค่าหรือเกินคุ้ม
- ข. ก้าวร้าว เช่น ทำลายชีวิตผู้อื่น ทำลายสิ่งของเครื่องใช้ ทำลายชีวิตตนเอง
- ค. หนีสังคม ไม่อยากคบค้าสมาคมกับผู้อื่น ยอมพ่ายแพ้ต่อชีวิต ต่อหน้าที่การงาน
- ง. ไม่ยอมรับกติกาของสังคม เห็นว่าล้าสมัย หรือไม่ให้ความเป็นธรรม และบางครั้งก็สร้างบรรทัดฐานขึ้นมาใช้เอง หรือชักชวนให้ผู้อื่นร่วมใช้

ภาวินี เพ็งศาสตร์ (2535 : 5) สรุปว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนหมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกมาแล้ว สมาชิกในสังคมยอมรับไม่ได้ และคนส่วนใหญ่จะเห็นว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นในสังคมส่วนมากเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ ไม่ควรประพฤติปฏิบัติ การกำจัดพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งถูกต้องที่ควรพึงกระทำ ด้วยการประนาม ตั้งข้อรังเกียจ และหากพฤติกรรมเบี่ยงเบนนำสิ่งเสื่อมเสียมาให้สังคมเป็นเรื่องที่รุนแรงผิดวิถัจจาริต ประเพณี ก็จะทำกฎหมายเข้ามาลงโทษ

2.2.2 ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ไบซานซ์ และไบซานซ์ (Biesanz and Biesanz, 1978 : 106 อ้างใน วิชา คลายนาทร, 2530 : 160) กล่าวถึงประเภทของพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่เป็นเพียงความประพฤติที่ไม่เหมาะสม (Improper) และสังคมใช้กระบวนการควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการและไม่รุนแรง เช่น การแต่งกายผิดกาลเทศะ การหัวเราะหยอกเย้าในพิธีงานศพ เป็นต้น
2. พฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อผู้อื่น (Antisocial Behavior) เช่น การโจรกรรมทรัพย์สิน การทำร้ายผู้อื่น การข่มขืน เป็นต้น
3. พฤติกรรมที่ทำลายตัวเอง (Self Destructive) เช่น การติดยาเสพติด การทำอัตวินิบาตกรรม การทำร้ายร่างกายของตนเอง
4. พฤติกรรมที่ละเมิดกฎศีลธรรมของสังคม (Immoral) เช่น โสเภณี รักร่วมเพศ การพนัน คอรัปชั่น
5. พฤติกรรมที่ทำลายสังคม (Destructive to the Society) เช่น การกบฏ การก่อวินาศกรรม การจลาจล เป็นต้น
6. พฤติกรรมที่เกิดจากความผิดปกติทางร่างกาย เช่น สติปัญญาต่ำ ความพิการทางร่างกาย เป็นต้น

สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต (2541 : 625) อธิบายว่า ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยาให้ความสนใจศึกษานั้นได้แก่กลุ่มของลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การกระทำฆาตกรรม
2. การข่มขืน
3. การปล้น และลักขโมย
4. การทำผิดกฎหมายของเด็ก
5. การค้าประเวณี
6. การแสดงพฤติกรรมลักเพศ
7. การฆ่าตัวตาย
8. การแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นโรคจิต
9. การติดยาเสพติด
10. การติดแอลกอฮอล์

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2540 : 146-147) อธิบายว่า
แบบของพฤติกรรมเบี่ยงเบน สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. การกระทำเบี่ยงเบน (Deviant Acts)

1.1 อาชญากรรม (Crimes) คือการกระทำผิดกฎหมายอาญา เช่น
ฆ่าคนตาย ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ช่มชู้ ปลอมแปลงหนังสือ หมิ่นประมาท เป็นต้น
นอกจากนั้นอาชญากรรมยังหมายถึงการงดเว้นไม่กระทำตามกฎหมายอาญาด้วย เช่น ไม่เสีย
ภาษีหรือไม่ยอมเข้ารับการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น ผู้ฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายได้
กำหนดไว้อย่างชัดเจน

อาชญากรรมยังแบ่งออกเป็นอาชญากรรมเป็นครั้งคราวแล้วแต่
โอกาสจะอำนวยให้กระทำได้ อาชญากรรมเป็นนิสัยซึ่งมักจะเป็นผู้ใหญ่ที่ก่ออาชญากรรมอยู่
เป็นประจำติดเป็นนิสัยจนเห็นเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว และอาชญากรรมอาชีพได้แก่พวกที่เชื่อ
ว่าอาชญากรรมคืออาชีพของเขา รายได้ใน การดำรงชีวิตมาจากการประกอบอาชญากรรมทั้ง
สิ้น

1.2 การเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviance) เป็นพฤติกรรม
ทางเพศที่ไม่ปกติ เช่น รักร่วมเพศ ซึ่งได้แก่ Homosexuality และ Lesbianism โสเภณี
และการมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างผู้สืบสายโลหิตเดียวกัน (Incest) กฎหมายที่ควบคุม
การเบี่ยงเบนทางเพศจะแตกต่างกันไปแต่ละประเทศหรือสังคม

1.3 การฆ่าตัวตาย (Suicide) เราจะเห็นข่าวการฆ่าตัวตายใน
หน้าหนังสือพิมพ์อยู่แทบทุกวัน บุคคลที่ฆ่าตัวตายนี้ส่วนใหญ่มักจะมีอาการจิตไม่ปกติ
(Insanity)หรือเป็นโรคประสาท (Neurosis) หรืออาจเกิดขึ้นกับคนปกติธรรมดาแต่ได้รับความ
กระทบกระเทือนจิตใจหรือผิดหวังในชีวิตอย่างรุนแรง การฆ่าตัวตายเป็นเรื่องเศร้าสลดใจและ
เป็นปัญหาสังคม เป็นการเสียหายแก่สังคม สังคมขาดกำลังผลิตหรือพลังงานไป บางสังคมถือ
ว่าการฆ่าตัวตายเป็นพฤติกรรมที่น่าตำหนิแสดงถึงความซึ่ซลาด ไม่ยอมสู้ปัญหา แต่บางสังคม
กลับยกย่องการฆ่าตัวตาย

2. นิสัยเบี่ยงเบน (Deviant Habits)

เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากอุปนิสัยใจคอของบุคคล และความ
เคยชินที่ไม่สามารถขจัดออกไปได้ เช่น การดื่มสุราเป็นประจำ การติดยาเสพติด การพนัน
 เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวถ้ากระทำเพื่อความสนุกหรือเพื่อสังคมและกระทำนานๆครั้ง โดยไม่
ติดเป็นนิสัย เราก็ไม่จัดว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน

3. การเบี่ยงเบนทางจิต (Deviant Psychology)

ในสังคมปัจจุบันมีคนเป็นจำนวนมากที่ประสบกับปัญหาความผิดปกติทางจิตหรือเป็นโรคประสาท มีความตึงเครียดทางอารมณ์มาก ซึ่งนำไปสู่ปัญหาอย่างหนึ่งทางสังคม นอกจากนี้ยังมีคนอื่นอีกจำนวนไม่น้อยที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว แต่วุฒิภาวะทางอารมณ์ยังไม่เจริญเต็มที่ เช่น ไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ต้องคอยคำแนะนำหรือการตัดสินใจของผู้อื่นอยู่เป็นประจำ บางคนมีความกลัวในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งคล้ายกับนิสัยของเด็ก เช่น กลัวการข้ามถนน กลัวหลงทาง กลัวหนู กลัวแมลงสาบ กลัวจิ้งจก ตุ๊กแก ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวถือเป็นความผิดปกติทางจิตทั้งสิ้น ในสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนี้อาจกล่าวได้ว่าแทบทุกคนเป็นโรคจิต โรคประสาทกันบ้างไม่มากก็น้อย

4. วัฒนธรรมเบี่ยงเบน (Deviant Culture)

เป็นพฤติกรรมที่กลุ่มคนยึดถือวิถีชีวิตผิดแผกไปจากคนทั่วไปในสังคม หรือพวกที่ต่อต้านวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ เช่น พฤติกรรมของกลุ่มฮิปปี้ พวกกลุ่มลัทธิศาสนาใหม่ พวกอนาธิปไตย พวกพังค์ และแก๊งอาชญากร เป็นต้น

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบ และทวีความร้ายแรงขึ้น ได้มีผู้สรุปไว้ ดังต่อไปนี้ (สุพิศวง ธรรมพันทา, 2540 : 157-158)

1. การประพฤติตนไม่สมควร ได้แก่

- 1) เล่นการพนันหรือมั่วสุมในวงการเล่น
- 2) เสพสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด หรือของมีนเมาอื่นๆ
- 3) เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่าง 22.00-04.00 น.
- 4) หนีโรงเรียน
- 5) ก่อวิวาททำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน
- 6) ชุมนุมประท้วง
- 7) ประพฤติเกเรอันธพาล

2. สภาพไร้อำนาจ ได้แก่

- 1) ถูกทอดทิ้ง ดังเช่นทิ้งไว้ตามโรงพยาบาล ทิ้งไว้ตามที่สาธารณะ ทิ้งไว้กับผู้ฝากเลี้ยงหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก
- 2) กำพร้า

3) อยู่กับครอบครัวที่ประสบปัญหาไม่มีเวลาอยู่กับเด็ก เพราะต้อง
ออกไปทำงานนอกบ้าน ครอบครัวมีฐานะยากจน ครอบครัวแตกแยกหรือทะเลาะเบาะแว้งเป็น
นิจ

4) เร่ร้อนจรจัด และขอทาน

3. บุคลิกภาพส่วนตนเบี่ยงเบน ได้แก่

1) ทูพพลภาพทางกาย

2) เป็นโรคจิต โรคประสาท ปัญญาอ่อน

3) เบี่ยงเบนทางเพศ

4. โสเภณีเด็ก

5. การทารุณกรรมเด็ก

6. การจ้างหรือใช้แรงงานเด็กอย่างผิดกฎหมาย

7. ยุวอาชญากรรม

กิตติพงษ์ พัฒนพงศ์ (2538 : 11) ได้ศึกษาลักษณะของความ
เบี่ยงเบนของนักเรียนซึ่งเป็นวัยรุ่น ที่มักพบเห็นอยู่เสมอในกรุงเทพมหานคร โดยเทียบจาก
บรรทัดฐานที่ยึดถือกันในปัจจุบันคือ กฎกระทรวงฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2515) ออกความตามคำสั่ง
คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2512 รวมทั้งความคาดหวังของครู
อาจารย์ บิดามารดา ที่มีต่อนักเรียนในบทบาทของความเป็นนักเรียน ลักษณะความเบี่ยงเบน
ของนักเรียนที่ศึกษาจึงประกอบด้วยด้วยความเบี่ยงเบนรวมทั้งสิ้น 16 ข้อ

1. ทูจริตในการสอบ

2. ขาดเรียน (โดดเรียน)

3. ไร้ผมยาวผิดระเบียบของโรงเรียน

4. กลับบ้านดึกกว่าที่ทางบ้านกำหนด

5. ลักขโมย

6. ทำร้ายร่างกายผู้อื่น

7. ซัดเขียนตามสาธารณะสมบัติ

8. แต่งกายผิดระเบียบ

9. แสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ

10. สูบบุหรี่

11. ดื่มสุรา

12. เทียบสถานที่ค้าประเวณี
13. เทียบดิสโก้เธค ผับ บาร์
14. เล่นเกมส์ตู้
15. ชอบไปทำสวย ทำเท่ทำตามห้างสรรพสินค้าต่างๆ
16. เล่นสไน้เกอร์

อุษณา เจริญไวย (2536 : 325-346) กล่าวว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น เท่าที่พบเห็นกันอยู่ในสังคมโดยเฉพาะในโรงเรียนนั้น มีดังนี้คือ

1. เด็กก้าวร้าว
2. เด็กที่มีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย
3. เด็กพูดโกหก
4. เด็กประสาทอ่อน
5. เด็กติดยาเสพติด
6. เด็กหนีโรงเรียน
7. เด็กที่มีพฤติกรรมพาลเกร
8. เด็กทะเลาะวิวาทกัน

ประสาท อิศรปริดา (2523 : 211-244) กล่าวถึงปัญหาวัยรุ่นที่สำคัญ 3 ประเด็นใหญ่ๆ ด้วยกัน คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับวินัยในชั้นเรียน
 - ก. การลักขโมย
 - ข. การทุจริต หรือการโกง
 - ค. การหนีโรงเรียน
 - ง. การขอแสดงโอ้อวด (Show-off) ในชั้นเรียน
2. ปัญหายาเสพติดให้โทษ
3. ปัญหาเด็กกระทำผิด หมายถึง เด็กหรือเยาวชนที่เกะกะเกร

เร่ร่อน หนีโรงเรียน ดื้อดิ่ง ดันทุรัง ก้าวร้าว และมีเจตคติที่ต่อต้านสังคม รวมทั้งการกระทำผิดกฎหมายที่จัดอยู่ในประเภทความผิดในศาลคดีเด็กและเยาวชน คือทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ทำอนาจาร ข่มขืนกระทำชำเรา กระทำผิดว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด

2.2.3 สาเหตุของการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนในวัยรุ่น

อานนท์ อากาภิรม (2516 : 155-158) อธิบายถึงสาเหตุของปัญหาวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางกายและทางสรีระ
2. สิ่งแวดล้อม โดยเหตุที่วัยรุ่นกำลังอยู่ในคาบเวลาของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกายและจิตใจตลอดจนอารมณ์ดังกล่าวข้างต้น เพราะฉะนั้น สิ่งแวดล้อมของเด็กจึงมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กอยู่มาก ซึ่งอาจแยกอธิบายสิ่งแวดล้อมออกเป็นหัวข้อได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ครอบครัว

2.2 โรงเรียน

2.3 เพื่อน

2.4 สื่อมวลชน อันได้แก่ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือ และหนังสือพิมพ์ นับได้ว่ามีอิทธิพลอันสำคัญในการชักนำความประพฤติของเด็กทั้งในทางดีและทางไม่ดี เพราะฉะนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในขอบข่ายงานสื่อมวลชนจึงควรระมัดระวังในการเสนอสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมความดีงามให้แก่เด็กและสังคมโดยส่วนรวม

มลวิภา ทรงวุฒิสีล (2532 : 342-345) ได้แบ่งสาเหตุของพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กวัยรุ่นตามหลักเกณฑ์ ต่อไปนี้

1. สาเหตุทางร่างกาย

ก. ความคิดบกพร่องมาตั้งแต่เกิด เช่น ระบบประสาทชำรุด สติปัญญาอ่อน หูหนวก ตาบอด เป็นต้น

ข. สภาพโภชนาการที่บกพร่อง ได้แก่ การขาดอาหารบางอย่างก็จะมีผลทำให้ระบบประสาททำงานผิดปกติ

ค. เด็กเป็นโรคเรื้อรัง เช่น โรคไต โรคหัวใจ อัมพาต โรคกระดูก โรคปอด ก็มักมีสภาพทางอารมณ์ ความคิด การตัดสินใจ นิสัย แปลกไปจากเด็กที่สมบูรณ์แข็งแรงได้

2. การสนองตอบความต้องการขั้นมูลฐานของเด็ก

เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาดี ได้รับการสนองตอบครบถ้วน เด็กก็จะเจริญเติบโตอย่างมีความสุข มีพัฒนาการเป็นไปตามวัยทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี ชอบให้ความร่วมมือและชอบคบหาสมาคมกับคนทั่วไป เป็นเด็กที่วางนอนนอนง่ายไม่

เป็นปัญหา ส่วนเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างไม่เหมาะสม ก็จะกลายเป็นเด็กที่เกิดปมด้อย มีปัญหา

3. ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากความสัมพันธ์ในครอบครัว

เด็กที่มีบิดา มารดาครบถ้วน อยู่รวมกันอย่างมีความสุข มีความรัก ความเข้าใจกันและเลี้ยงดูบุตรร่วมกันอย่างมีความสุข เด็กย่อมจะเติบโตขึ้นมาพร้อมกับการมองคนในแง่ดี มีการปรับตัวทางบุคลิกภาพได้ดี และไม่เหนียวหนายท้อแท้ต่อชีวิตง่ายๆ เช่นเดียวกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่ไม่เข้าใจลูก ไม่ให้ความรักหรือความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เด็กถูกทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลยไปตามยถากรรม ย่อมจะมีส่วนผลักดันให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมขึ้นได้

ปัญหาของเด็กวัยรุ่นที่มีสาเหตุมาจากความสัมพันธ์ภายในครอบครัวไม่ดี เช่น เด็กหนีออกนอกบ้าน เด็กร่อนเร่จรจัด เด็กข้างถนน ตลอดจนเด็กที่ชอบอกซิ่ง วิ่งราว ลักษณะนิสัยของต่างๆ ก็เนื่องมาจากการขาดความรักและความอบอุ่นทางใจ จึงหันมาทดแทนด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ผิดๆ

4. ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันนี้สังคมกำลังมีความเจริญทางวัตถุอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมทางตะวันตกกำลังหลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทย ซึ่งสิ่งที่เรารับเข้ามานี้ปะปนกันทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี และเราก็ไม่มีมาตรการที่ป้องกันเยาวชนของเรา ให้หลุดลุ่มหลงกับสิ่งจูงใจที่ผลักดันให้เด็กหันไปประพฤติในทางที่ไม่ดี นอกจากนี้ การเลียนแบบความประพฤติของผู้ใหญ่บางกลุ่มที่ชอบหาความสุขความสำราญ จากการใช้ชีวิตอย่างฟุ่มเฟือย เช่น เล่นการพนัน หรือชอบพักผ่อนหย่อนใจตามสถานบันเทิงต่างๆ ก็มีมีส่วนชักจูงใจให้เด็กประพฤติปฏิบัติตามได้ง่าย

สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆกัน นักปรัชญาได้เปรียบเทียบเด็กได้ว่า เปรียบเสมือนผ้าสีขาวถูกสีไหนก็ย่อมกลายเป็นสีนั้น ดังนั้นถ้าสิ่งแวดล้อมของเด็กไม่ดี ก็จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม สิ่งแวดล้อมหมายถึง เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน ผู้ใหญ่ในชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่ รวมทั้งสื่อมวลชนทั้งหลายที่เด็กได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ย่อมมีอิทธิพลผลักดันให้เด็กแสดงพฤติกรรมได้ต่างๆกัน

ความยากจนเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ลักทรัพย์ ปรักอบคดีอาชญากรรมขึ้น

กุลชรี คำชาย (2542 : 100-101) อธิบายว่า มีปัจจัยพยากรณ์อยู่หลายปัจจัยด้วยกันที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมกระทำผิด ปัจจัยเหล่านั้นที่สำคัญ ได้แก่

1. การมีเอกลักษณ์เชิงลบ

ตามทฤษฎีของอิริคสันได้เสนอว่า วัยรุ่นเป็นวัยวิกฤตของการแสวงหาเอกลักษณ์ หากวัยรุ่นแก้วิกฤตนี้ไม่สำเร็จ ความสับสนในบทบาทจะตามมา การมีพฤติกรรมกระทำผิดในวัยรุ่นนั้นส่วนหนึ่งอธิบายได้ตามแนวคิดของอิริคสัน อิริคสันเชื่อว่าเมื่อเด็กมีการเปลี่ยนแปลงทางชีวะในระหว่างการแตกเนื้อหนุ่มสาว สังคม เช่น พ่อแม่ ครู หรือคนอื่นๆ จะเริ่มคาดหวังว่าเด็กจะต้องมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป วัยรุ่นจะต้องหลอมรวมการเปลี่ยนแปลงทางชีวะและสังคมเข้าด้วยกันโดยวัยรุ่นมีภารกิจ 2 ประการในการหลอมรวม ประการแรกได้แก่ การก่อแบบของบุคลิกภาพที่มีลักษณะคงเส้นคงวาต่อไป และประการที่สอง การสร้างเอกลักษณ์เชิงบวกเฉพาะตัวซึ่งจะเห็นได้จากแรงจูงใจ ค่านิยม ความสามารถและรูปแบบของบทบาทที่ต้องรับในวัยรุ่น

อิริคสันเห็นว่าการมีพฤติกรรมกระทำผิดเกิดจาก การที่วัยรุ่นล้มเหลวในการปฏิบัติภารกิจทั้งสองประการดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเอกลักษณ์เชิงบวก ซึ่งวัยรุ่นจะรู้ได้ว่าตนล้มเหลวจากการเปรียบเทียบกับจากข้อเรียกร้องจากสังคมรอบด้าน และการมีพฤติกรรมซึ่งเบี่ยงเบนไปจากที่สังคมยอมรับ เมื่อเป็นเช่นนี้วัยรุ่นอาจเลือกเอาการพัฒนาเอกลักษณ์เชิงลบขึ้นมาแทนเอกลักษณ์เชิงบวก เช่น การเป็นอาชญากร การเข้าไปร่วมในกลุ่มหรือแก๊งค์ที่มีวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง ทั้งนี้เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้ได้แม้จะเป็นเชิงลบก็ตาม

2. การควบคุมตนเองต่ำ

การมีพฤติกรรมกระทำผิดอาจอธิบายอีกอย่างหนึ่งได้ว่าเป็นเพราะควบคุมตนเองได้ไม่มากพอ ไม่ดีพอ และจำแนกพฤติกรรมที่เหมาะสมกับไม่เหมาะสมออกจากกันไม่ได้ หรือแม้จะจำแนกได้แต่ก็ขาดแรงต้านทานสิ่งยั่วยุ นอกไปจากนั้นเด็กที่มีพฤติกรรมกระทำผิดอาจจะพัฒนามาตรฐานความประพฤติที่ไม่เหมาะสมมาตลอดเวลาของการเติบโต มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมและไม่มีความคิดวิพากษ์ตนเองเมื่อทำผิดกฎ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนักจิตวิทยาพบว่า เด็กมักเรียนรู้โดยผ่านการเลียนแบบจากผู้ใหญ่ใกล้ตัว เช่น พ่อแม่ พี่หรือเพื่อนๆ ยิ่งไปกว่านั้นหากพฤติกรรมไม่เหมาะสมที่แสดงออกมาได้รับการเสริมแรงด้วยแล้ว พฤติกรรมนั้นจะเข้มข้นมากขึ้น การควบคุมตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมจะต่ำลงไปเรื่อยๆ

3. การมีสภาวะเสี่ยงในครอบครัว

ปัจจัยทางครอบครัวเป็นปัจจัยที่ได้รับความสนใจมานานแล้ว เมื่อศึกษาพฤติกรรมกระทำผิดของเด็ก งานวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อ ค.ศ.1993 ได้ให้ความสนใจต่อลักษณะ 2 ประการของครอบครัวที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและวัยรุ่น ลักษณะดังกล่าวคือ ธรรมชาติของการสนับสนุนจากครอบครัวและการบริหารครอบครัว (Santrock,1996 : 502) จากผลการศึกษา พบว่า การที่พ่อแม่ละเลยหรือไม่เอาใจใส่ลักษณะ 2 ประการนี้ในครอบครัวจะสัมพันธ์อยู่กับพฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็ก การสนับสนุนและการบริหารครอบครัว ประกอบด้วย การฝึกวินัย การมีทักษะในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนพฤติกรรมเอื้อต่อการเป็นพลเมืองดี

ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณินทานนท์, และคณะ (2537) ได้ศึกษาลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและการป้องกัน ซึ่งครอบครัวเสี่ยงในที่นี้ผู้วิจัย หมายถึง ครอบครัวแตก และครอบครัวเครียด สำหรับครอบครัวแตกนั้นดูจาก สภาพการขาดสมาชิกที่สำคัญของครอบครัวของนักเรียน โดยอาจขาดทั้งบิดา มารดา ถือเป็นครอบครัวแตก การขาดบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งถือเป็นครอบครัวแตกโสด และรวมครอบครัวที่มีบิดามารดาครบถ้วน เรียกว่า ครอบครัวเสี่ยงน้อย ส่วนครอบครัวเครียดดูจากความสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันระหว่างบิดามารดา ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า ครอบครัวแตกมีผลเสียหลายด้านต่อเด็ก ครอบครัวแตกโสดมีผลเสียต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็กในหลายด้านมากที่สุดโดยเฉพาะครอบครัวที่ขาดมารดาด้วยสาเหตุที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น ทอดทิ้งหรือไปมีสามีใหม่ เด็กที่มาจากครอบครัวประเภทนี้มี สุขภาพจิตด้อยกว่า เชื่ออำนาจในตนน้อยกว่า มุ่งอนาคตน้อยกว่า ก้าวร้าวมากกว่าและคบเพื่อนเหมาะสมน้อยกว่า เด็กที่ขาดมารดาเพราะเสียชีวิตหรือไปทำงานห่างไกล ส่วนเด็กในครอบครัวเครียดคือ บิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ขาดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวเครียดมีผลเสียรุนแรงในด้านจิตใจและพฤติกรรมทุกด้านมากกว่าครอบครัวแตก

2.2.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theories)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 626-627) อธิบายว่า ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งที่มีความเชื่อพื้นฐานว่า พฤติกรรมของบุคคลไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือไม่เบี่ยงเบนก็ตาม ส่วนใหญ่แล้วเกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้น ทั้งนี้

เนื่องจากว่าพฤติกรรมใดถือว่ายึดมั่นหรือไม่ยึดมั่นนั้น เป็นเรื่องของสังคมแต่ละแห่งเป็นผู้กำหนด มิใช่ลักษณะของพฤติกรรมที่ปรากฏ ดังเช่น พฤติกรรมของเด็กที่ได้เลี้ยงกับผู้ใหญ่ ในบางสังคมจะมองว่าเป็นพฤติกรรมกล้าแสดงออก ซึ่งจัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่ถ้าพิจารณาในแง่ของสังคมไทย ส่วนใหญ่แล้วอาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวซึ่งจัดได้ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผู้ที่เสนอแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดคนหนึ่งในปัจจุบันนี้ได้แก่ B.F. Skinner นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ซึ่งเขาได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Conditioning) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญแก่สภาพแวดล้อมมาก โดยที่เขามีความเชื่อว่า วัฒนธรรม สังคมและสภาพแวดล้อมที่บุคคลอยู่นั้นเป็นตัวการที่สำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล โดยอาศัยกระบวนการเสริมแรง (Reinforcement) และการลงโทษ (Punishment) นั่นคือพฤติกรรมใดก็ตามที่ได้รับการเสริมแรง พฤติกรรมนั้นจะคงอยู่และเกิดขึ้นสม่ำเสมอ ในขณะที่พฤติกรรมใดก็ตามที่ได้รับการลงโทษ พฤติกรรมนั้นก็จะลดลงและหายไปในที่สุด อย่างเช่นพฤติกรรมงัดและลักเล็กขโมยน้อยนั้น เป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงการกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนแล้วได้รับการเสริมแรง อันได้แก่การได้ของที่ขโมยมา ในขณะที่เดียวกันถ้าพฤติกรรมดังกล่าวได้รับการลงโทษ เช่น อาจจะถูกตำรวจจับ หรือถูกประณามจากบุคคลรอบข้าง พฤติกรรมดังกล่าวก็อาจจะยุติลง ทฤษฎีของสกินเนอร์นี้อาจจะช่วยให้เราสามารถตอบคำถามได้ว่าทำไมคนเราจึงกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน แต่ทว่าถ้าถามว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้นได้อย่างไร สกินเนอร์ก็จะตอบว่าเกิดจากการลองผิดลองถูก นั่นคือ บุคคลจะลองกระทำพฤติกรรมต่างๆ ไปเรื่อยๆ จนกว่าเขาจะพบว่าพฤติกรรมใดจะนำการเสริมแรงมาสู่เขา เขาก็จะทำพฤติกรรมนั้นซ้ำขึ้นอีก ซึ่งคำตอบในลักษณะนี้ค่อนข้างจะหละหลวมเกินไป ผู้ที่ตอบคำถามนี้ได้ชัดเจนกว่าน่าจะเป็น Albert Bandura นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีการเรียนรู้อีกผู้หนึ่งที่ให้คำตอบว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของคนเรานั้นน่าจะเกิดมาจากการสังเกตและลอกเลียนแบบจากตัวแบบในสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากตัวแบบที่กระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนแล้วได้รับการเสริมแรงจะมีโอกาสได้รับการลอกเลียนแบบมากยิ่งขึ้น ตัวแบบตามแนวความคิดของแบนดูรานี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง (Live model) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) อันได้แก่ ตัวแบบในภาพยนตร์ โทรทัศน์ หรือหนังสือ เป็นต้น จากแนวความคิดของแบนดูรานี้เองทำให้เราสามารถที่จะอธิบายได้ว่าทำไมคนบางคนจึงมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในขณะที่คนอื่นๆ มีพฤติกรรมปกติ

2. ทฤษฎีการมีความสัมพันธ์กับคนต่างกลุ่ม (Differential Association Theory)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 627-628) อธิบายว่า แนวคิดของทฤษฎีนี้เริ่มพัฒนาขึ้นในช่วงปี 1939 โดยนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยาชาวอเมริกันชื่อ Edwin Sutherland ซึ่งเขามีความเชื่อว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นเกิดจากการเรียนรู้ โดยอาศัยการถ่ายทอดจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง สutherland ได้เสนอแนวคิดของทฤษฎีของเขาเอาไว้ 9 ประการด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นเกิดจากการเรียนรู้ นั่นคือ บุคคลเรียนรู้ที่จะเป็นอาชญากร เหมือนกับบุคคลที่เรียนรู้ที่จะเป็นหมอหรือวิศวกร
2. พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ โดยผ่านกระบวนการของการสื่อสาร
3. หลักการในการเรียนรู้พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น เกิดขึ้นในกลุ่มคนที่อยู่ใกล้ชิดกัน การสื่อสารกับบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกันจะมีผลมากกว่าการสื่อสารกับบุคคลที่อยู่ไกลกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารของผู้ปกครองย่อมมีผลมาก
4. เมื่อบุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมเบี่ยงเบน การเรียนรู้นั้นประกอบด้วยเทคนิคการแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนและทิศทางที่เฉพาะเจาะจงของแรงจูงใจ แรงขับ การให้เหตุผล และทัศนคติต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น
5. ทิศทางที่เฉพาะเจาะจงของแรงจูงใจและแรงขับนั้น บุคคลเรียนรู้จากคำจำกัดความของกฎหมายว่าพอใจหรือไม่พอใจ นั่นคือบุคคลเรียนรู้เหตุผลทั้งเชิงดีและละเมิดกฎหมาย
6. บุคคลเริ่มมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพราะว่าเขาได้รับคำจำกัดความทางด้านความพอใจในการละเมิดกฎหมายมากกว่าคำจำกัดความทางด้านความไม่พอใจในการละเมิดกฎหมาย
7. ความต่างกันในความสัมพันธ์อาจจะต่างกันในด้านของความบ่อยครั้ง ความยาวนานของเวลา ความหนักแน่น และลำดับความสำคัญก่อนหลัง
8. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้น ไม่แตกต่างจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอื่นๆ
9. แม้ว่าพฤติกรรมอาชญากรรมจะเป็นการแสดงออกของความตึงเครียดและค่านิยมที่ต่างๆไป แต่ไม่สามารถจะอธิบายได้ด้วยความต้องการและค่านิยมที่ต่างๆไป

นั้น เพราะว่าพฤติกรรมอื่นๆก็เป็นการแสดงออกของความต้อการและค่านิยมเช่นเดียวกัน เช่น คนที่ทำการขโมยของเพราะว่าต้อการจะได้เงิน ในขณะที่เดียวกันคนที่ทำงานขยันขันแข็งก็ เพราะว่าต้อการได้เงินเช่นกัน ดังนั้น ความต้อการเงินจึงไม่สามารถจะบอกได้ว่าทำไมบางคนจึงเป็นขโมย และบางคนทำงานด้วยความขยันขันแข็ง (Sutherland and Cressey, 1973)

เบอเกส และเอเคอร์ (Burgess and Akers, 1966) มีความเห็นว่ สิ่งที่สutherlandแลนดพยายามที่จะอธิบายนั้นค่อนข้างจะกว้างเกินไป ไม่สามารถที่จะเห็นถึง กระบวนการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน เบอเกส และเอเคอร์ จึงได้นำเอาแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ของสกินเนอร์ มาช่วยอธิบายเพื่อทำให้แนวคิดของ สutherlandแลนดชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งแนวคิดจาก ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำที่เบอเกสและเอเคอร์เอามาใช้นั้นคือแนวคิดของความ แตกต่างของการเสริมแรง (Differential Reinforcement) แนวคิดนี้กล่าวว่าถ้ามีการกระทำ หลายๆอย่างที่ได้รับการเสริมแรงในลักษณะเดียวกัน การกระทำที่ได้รับการเสริมแรงด้วย จำนวนที่มากกว่าและบ่อยครั้งกว่าจะมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้มากกว่า ถ้าพิจารณาในแง่ของ พฤติกรรมเบี่ยงเบนก็อาจจะบอกได้ว่าการที่คนเรายังคงกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่นั้นเพราะ ว่าได้รับการเสริมแรงมากกว่าการกระทำพฤติกรรมปกติธรรมดา ดังนั้นคนที่ชอบปล้นก็จะ ดำเนินการปล้นต่อไป ถ้าปล้นแล้วได้เงินเป็นจำนวนมาก อีกทั้งไม่ถูกจับ จากแนวคิดที่เบอเกส และเอเคอร์เสนอนี้จะทำให้เราสามารถทำนายได้ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะเกิดขึ้น ถ้าคนเราได้ เรียนรู้ว่าการทำพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะได้รับการเสริมแรงมากกว่ากระทำพฤติกรรมปกติทั่วไป และถ้าคนเราอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความคิดเบี่ยงเบนมากกว่าสภาพแวดล้อมที่มีความคิดไม่ เบี่ยงเบน

3. ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomic Theory)

จ่านงศ์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ (2540 : 149-151) อธิบายว่า ภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomic) หมายถึงสภาพสังคมที่ตกอยู่ในความสับสนเนื่องจากบรรทัดฐาน ต่างๆอ่อนแอไร้ประสิทธิภาพ ไม่สามารถควบคุมความประพฤติของสมาชิกได้ เป็นภาวะที่ บุคคลในสังคมไม่ยึดถือค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน บุคคลไม่ค่อยผูกพันกับกลุ่มและบรรทัด ฐานของกลุ่ม ภาวะเช่นนี้มักเกิดขึ้นในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ในช่วงที่ ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำหรือรุ่งเรืองอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินชีวิตทุกด้านของทุกคนในสังคม ต้องเกิดการกระทบกระเทือนหรือเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจนบุคคลปรับตัวไม่ทัน เกิดความรู้สึก

สับสนไม่แน่ใจว่าจะอะไรถูกอะไรผิด ไม่แน่ใจว่าการปฏิบัติตามบรรทัดฐานจะเป็นผลดีแก่ตนหรือไม่ ทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจกันอย่างกว้างขวาง โดยมองว่าบรรทัดฐานของสังคมไม่มีความหมาย ไม่สามารถให้คุณให้โทษได้อย่างแท้จริง (Normlessness)

โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton, 1938) ได้นำเอาทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐานมาอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนในอีกแนวหนึ่ง โดยเขาอธิบายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นผลของความไม่ประสานสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายทางวัฒนธรรมหรือค่านิยมทางสังคม กับบรรทัดฐานหรือวิธีการที่สังคมกำหนด เพื่อปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายนั้น ดังนั้นการที่คนเราไม่สามารถใช้วิธีการที่สังคมยอมรับและเห็นว่าเหมาะสมเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ทำให้คนเหล่านั้นต้องหันไปหาวิธีการอื่นๆที่สังคมไม่ยอมรับคือละเมิดบรรทัดฐานหรือต้องมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในที่สุด เช่น ในสังคมปัจจุบันเป้าหมายชีวิตหรือค่านิยมที่คนส่วนใหญ่ปรารถนาคือความมั่งคั่งร่ำรวยความสุขสบายทางวัตถุ ส่วนวิธีการที่สังคมยอมรับคือการยกฐานะโดยการศึกษาและการทำงานที่สุจริตถูกต้องของคลองธรรม แต่ในความเป็นจริงคนบางกลุ่มไม่สามารถปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมยอมรับได้ เพราะไม่มีโอกาสศึกษาชั้นสูง หรือมีตำแหน่งการงานที่มีรายได้ดี ฉะนั้นคนที่ต้องการความมั่งคั่งร่ำรวย แต่ถูกจำกัดในวิธีการก็ต้องหันไปใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรมแทน เช่น ค้ายาเสพติด ค้าของหนีภาษี เป็นโสเภณี ปล้น โกง เล่นการพนัน ยักยอก คอร์รัปชัน เป็นต้น

Merton ชี้ให้เห็นว่าบุคคลจะมีการปรับตัวหรือมีวิธีการเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวแตกต่างกันและมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนปรากฏออกมาด้วยหลายรูปแบบคือ

1. ผู้ปฏิบัติตาม (Conformist) เป็นกลุ่มคนที่ยอมรับและยึดถือเป้าหมายและวิธีการที่สังคมเห็นว่าดีงาม เหมาะสม เป็นกลุ่มคนที่มีค่านิยมและการปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรมประเพณี เช่น อยากมีบ้านก็พยายามทำงานเก็บเงินทองจนพอที่จะซื้อหรือปลูกบ้านได้ กลุ่มคนพวกนี้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม แต่ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบ

2. พวกนอกคอกหรือพวกแหวกแนว (Innovator) เป็นผู้ที่มีค่านิยมหรือเป้าหมายในชีวิตแบบเดียวกับพวกแรก แต่ไม่ยอมรับและไม่ทำตามวิธีการที่สังคมกำหนด แต่หันไปหาวิธีการใหม่มาใช้ เป็นพวกเบี่ยงเบนที่ทำผิดกฎหมายและศีลธรรมต่างๆ เช่น พวกที่อยากร่ำรวยแต่ไม่ทำงานที่สุจริต กลับใช้วิธีปล้น ฉ้อ ลักขโมย คอร์รัปชัน หรือค้ายาเสพติด เป็นต้น นิสิตนักศึกษาบางคนก็อยากสอบได้แต่ไม่ยอมอุหนังสือใช้วิธีการลอกเพื่อน หรือแอบเอาตำราเข้าไปลอกในห้องสอบ ก็จัดว่าเป็นพวกแหวกแนวเช่นกัน

3. พวกเจ้าระเบียบ (Ritualist) เป็นพวกที่ปฏิเสธเป้าหมายที่คนทั่วไปปรารถนา โดยเห็นว่าความมั่งมีทางวัตถุเป็นสิ่งลวงตา เป็นกิเลสตัณหาที่ไม่ควรแสวงหา แต่ยอมรับปฏิบัติตามวิธีการที่สังคมกำหนด คนกลุ่มนี้เป็นพวกมักน้อย พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่ ไม่มีความทะเยอทะยาน ต้องการความมั่นคงในชีวิต กลัวความผิดหวัง และมีทัศนคติความริเริ่มในการทำงาน คนพวกนี้มีพฤติกรรมที่เรียกว่าเคร่งศีลธรรม เคร่งระเบียบ คือพยายามทำตามกฎของสังคมและกระทำแต่ความดีเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ไม่ต้องการความสำเร็จในชีวิตเหมือนคนอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนอีกประเภทหนึ่ง

4. พวกหนีโลก (Retreatis) เป็นคนที่ไม่ยอมรับทั้งเป้าหมายและวิธีการที่สังคมยอมรับเป็นพวกที่สิ้นหวังในชีวิตและเลิกเป็นคนดีของสังคม อาจเป็นเพราะผิดหวังหรือล้มเหลวในชีวิตจนหมดกำลังใจอยาก เดิมเป็นพวกผู้ปฏิบัติตามแต่ไม่สามารถไปถึงเป้าหมายตามวิธีการที่สังคมกำหนดได้ จึงแสดงออกด้วยการเป็นคนหนีโลก หนีสังคมหรือแยกตัวออกจากสังคมด้วยการหาทางออกในลักษณะของการติดยาเสพติด เป็นคนจรจัด ตีมสุรากินยาระดับประสาหรือฆ่าตัวตาย บางคนก็หันไปหมกมุ่นในเรื่องของไสยศาสตร์หรือเข้าทรง เป็นต้น

5. พวกกบฏ (Rebel) เป็นผู้ที่ไม่ยอมรับทั้งค่านิยมและวิธีการที่สังคมกำหนดและพยายามสร้างค่านิยมและวิธีการใหม่ขึ้นมาแทน เช่น ปฏิเสธค่านิยมที่มุ่งแสวงหาความร่ำรวยและวิธีการแข่งขันหรือสะสมทรัพย์สินสมบัติตามแบบอย่างในระบบทุนนิยม คนพวกนี้หันไปหาค่านิยมใหม่ที่เป็นเรื่องความเท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงสังคมด้วยการปฏิวัติ คนพวกนี้อาจเรียกว่าเป็นผู้ที่กบฏต่อสังคม เช่น ผู้ที่ถูกเรียกว่า "ฝ่ายซ้ายจัด"

พวกกบฏบางกลุ่มอาจมีพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม เช่น พวกฮิปปี้ ที่ชอบแต่งกายสกปรก รุงรัง มีเสรีภาพทางเพศ ชีวิตไม่เป็นระเบียบแบบแผน ชอบสูบกัญชา ยาเสพติด เกียจคร้าน ฯลฯ เป็นการสร้างวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมย่อย (Subculture) ของตนขึ้นมาซึ่งขัดกับวัฒนธรรมของสังคมส่วนใหญ่ (พวกฮิปปี้ตามประวัติเป็นพวกคนร่ำรวยทั้งสิ้น แต่เกิดความเบื่อหน่ายในการดำเนินชีวิตที่หรูหรา ฟู่ฟ่า ร่ำรวย อวดมั่งมีกัน เลยแยกตัวออกมา มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว)

อนึ่งพฤติกรรมบางอย่างเมื่อเกิดขึ้นมาในตอนแรกๆ อาจจะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม มีการต่อต้าน แต่พอเวลาผ่านไป ผู้คนเกิดความเคยชินและยอมรับได้เช่นกัน

ตารางที่ 2.1 แสดงแบบการปรับตัวและพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามทฤษฎีของ Merton

ลักษณะการปรับตัว	เป้าหมาย/ค่านิยม	วิธีการที่สังคมยอมรับ
การปฏิบัติตาม (Conformity)	+	+
พฤติกรรมแหวกแนว (Innovation)	+	-
การเคร่งระเปียบ (Ritualism)	-	+
พฤติกรรมหนีโลก/สังคม (Retreatism)	-	-
การกบฏต่อสังคม (Rebellion)	+	+

เครื่องหมาย + หมายถึงการยอมรับ เครื่องหมาย - หมายถึงปฏิเสธเป้าหมายและวิธีการที่สังคมกำหนด ส่วนเครื่องหมาย + หมายถึงการปฏิเสธเป้าหมายและวิธีการของสังคม แต่สร้างเป้าหมายและวิธีการใหม่ขึ้นมาแทน

4. ทฤษฎีการประทับตราหรือทฤษฎีตราหน้า (Labeling Theory)

จางง์ อติวัฒน์สิทธิ์ (2540 : 151-152) อธิบายว่า ทฤษฎีการประทับตราเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของคนในสังคมหรือปฏิกิริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำ ความผิดว่าเป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดกลายเป็นผู้เบี่ยงเบน

เอ็ดวิน เล็มเมิท (Edwin Lemert, 1972) อธิบายว่าการเบี่ยงเบนนั้นแยกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ การเบี่ยงเบนขั้นต้น (Primary Deviance) กับการเบี่ยงเบนขั้นที่สอง (Secondary Deviance)

การเบี่ยงเบนขั้นต้นหมายถึง การกระทำผิดที่คนทั่วไปประพฤติปฏิบัติกันแต่ไม่ถูกสังคมตราหน้าว่าผู้กระทำผิดเป็นคนแล้ว เช่น การกระทำผิดของพวกชนชั้นสูงที่คอร์รัปชันหรือโกงภาษี หรือการกระทำผิดของคนธรรมดาทั่วไปที่เกือบทุกคนเคยทำผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรมมาแล้ว แต่สังคมเพิกเฉยไม่ถือว่าเป็นความผิดที่จะต้องประณามเหยียดหยาม เช่น การทำผิดกฎจราจร ได้แก่ ไม่ข้ามถนนตรงทางม้าลาย ฝ่าสัญญาณไฟจราจร เป็นต้น โดยปกติในการกระทำผิดนั้นถ้าไม่ถูกสังคมประณาม ผู้กระทำผิดมักไม่คิดว่าตนเป็นผู้เบี่ยงเบน แต่ถ้าทำผิดแล้วคนในสังคมรู้และถูกประณาม บุคคลนั้นก็จะกลายเป็นคนที่มีตราติดตัวว่าเป็นคนไม่ดี และรู้สึกว่าเป็นคนไม่ดี เลวจริงๆตามที่ใครว่า คนพวกนี้มักจะกระทำผิดซ้ำอีกจนเป็นผู้เบี่ยงเบนโดยสมบูรณ์ไปในที่สุด

สำหรับการเบี่ยงเบนขั้นที่สอง เป็นการกระทำผิดที่ถูกสังคมต่อต้าน หรือมีปฏิกิริยาโดยการตีตราหรือประณามผู้กระทำผิดว่าเป็นคนเลว คนไม่ดี ทำให้ผู้กระทำผิด ระบุว่าตนเป็นผู้เบี่ยงเบนซึ่งเป็นผลมาจากความกดดันของสังคมที่มีต่อบุคคล การตีตราของ สังคมนั้นเป็นการผลักดันให้บุคคลที่เคยทำความผิดมาครั้งหนึ่งต้องกลายเป็นคนที่สังคมไม่ยอมรับ ตลอดไป เช่นในกรณีของนักโทษที่ถูกปล่อยออกมาจากคุกมักจะหางานทำไม่ได้ เนื่องจาก ไม่มีคนเชื่อใจว่าจะกลับตัวเป็นคนดีได้ คนเหล่านี้จึงจำเป็นต้องทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก และอาจทำ ผิดร้ายแรงยิ่งขึ้นเพราะสังคมไม่เปิดโอกาสให้ผู้ทำผิดได้กลับตัวเป็น "คนดี"

นอกจากนั้นยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่เคยกระทำผิดหรือมี พฤติกรรมเบี่ยงเบนเลย แต่บังเอิญโชคร้าย ถูกกล่าวหาและสังคมตีตราว่าเป็นผู้กระทำผิดก็มี เช่น ถูกกล่าวหาว่าฆ่าคนตาย ขโมยของ หรือลักลอบเป็นขู้กับสามีภรรยาผู้อื่น การถูกกล่าวหา ถูกประณาม หรือถูกตราหน้าเช่นนั้น อาจเป็นผลทำให้ผู้บริสุทธิ์กลายเป็นผู้กระทำผิดจริงๆ ใน ภายหลังได้

ฮาวเวิร์ด เบคเกอร์ (Howard Becker, 1963) ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มี บทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการประทับตราคือกลุ่มที่มีอำนาจเพราะกลุ่มที่มีอำนาจเป็นผู้ที่สร้าง กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆขึ้นมาใช้บังคับสมาชิกในสังคม และเป็นผู้ที่จะคอยชี้ว่าใครคือผู้ กระทำผิดหรือผู้เบี่ยงเบน ซึ่งแน่นอนผู้ที่ถูกประทับตรามักจะได้แก่กลุ่มที่ไม่มีอำนาจ เช่น คนชั้นต่ำ คนจน ชนกลุ่มน้อย ในขณะที่คนที่มีอำนาจและชนชั้นสูงมักจะไม่ถูกประณามและ ลงโทษถึงแม้จะเป็นผู้ทำผิดหรือผู้เบี่ยงเบนก็ตาม ดังนั้นพฤติกรรมใดเป็นการเบี่ยงเบนหรือไม่ จะเป็นเรื่องที่ถูกกำหนดโดยมาตรฐานและการตัดสินของกลุ่มที่มีอำนาจในสังคม และกฎเกณฑ์ ที่ตัดสินว่าใครคือผู้เบี่ยงเบน จึงเป็นเรื่องที่พิจารณาจากลักษณะของตัวผู้กระทำมิใช่พิจารณา จากลักษณะของการกระทำ

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2531 : 120) ได้เสนอกระบวนการของการ ตราหน้าตามทฤษฎีของ Becker ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงกระบวนการตราหน้าตามทฤษฎีของ Becker

	พฤติกรรมถูกกฎหมาย	พฤติกรรมผิดกฎหมาย
สังคมตราหน้าว่าเบี่ยงเบน	กล่าวหาผิด	เบี่ยงเบนแน่นอน
สังคมไม่ตราหน้า หรือไม่ถือว่าเบี่ยงเบน	สอดคล้องยอมตาม	เบี่ยงเบนแฝง

2.2.5 สรุปฐานคติของพฤติกรรมเบี่ยงเบน

เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีการมีความสัมพันธ์กับคนต่างกลุ่ม ทฤษฎีภาวะไร้บรรทัดฐาน และทฤษฎีประทับตรา จึงสรุปฐานคติของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นได้ดังนี้

- พฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดจากการสังเกตและลอกเลียนจากตัวแบบ
- พฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้นอยู่กับการเสริมแรง สภาพแวดล้อม และการ

ขาดระเบียบในสังคม

2.2.6 องค์ประกอบในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ใช้ศึกษา

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ผู้ศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ โดยนำมาจากความคิด ทฤษฎี และผลการศึกษาต่างๆที่มีผู้เสนอไว้ และคัดเลือกเอาเฉพาะองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยแยกออกเป็น 9 องค์ประกอบ ได้แก่

1. เล่นการพนัน
2. เสพสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด หรือของมีนเมาอื่นๆ
3. เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่าง 22.00-04.00 น.
4. หนีโรงเรียน
5. แสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ
6. ทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายผู้อื่น
7. แต่งตัวผิดกาลเทศะ

8. ก้าวร้าว
9. มีพฤติกรรมลักเพศ

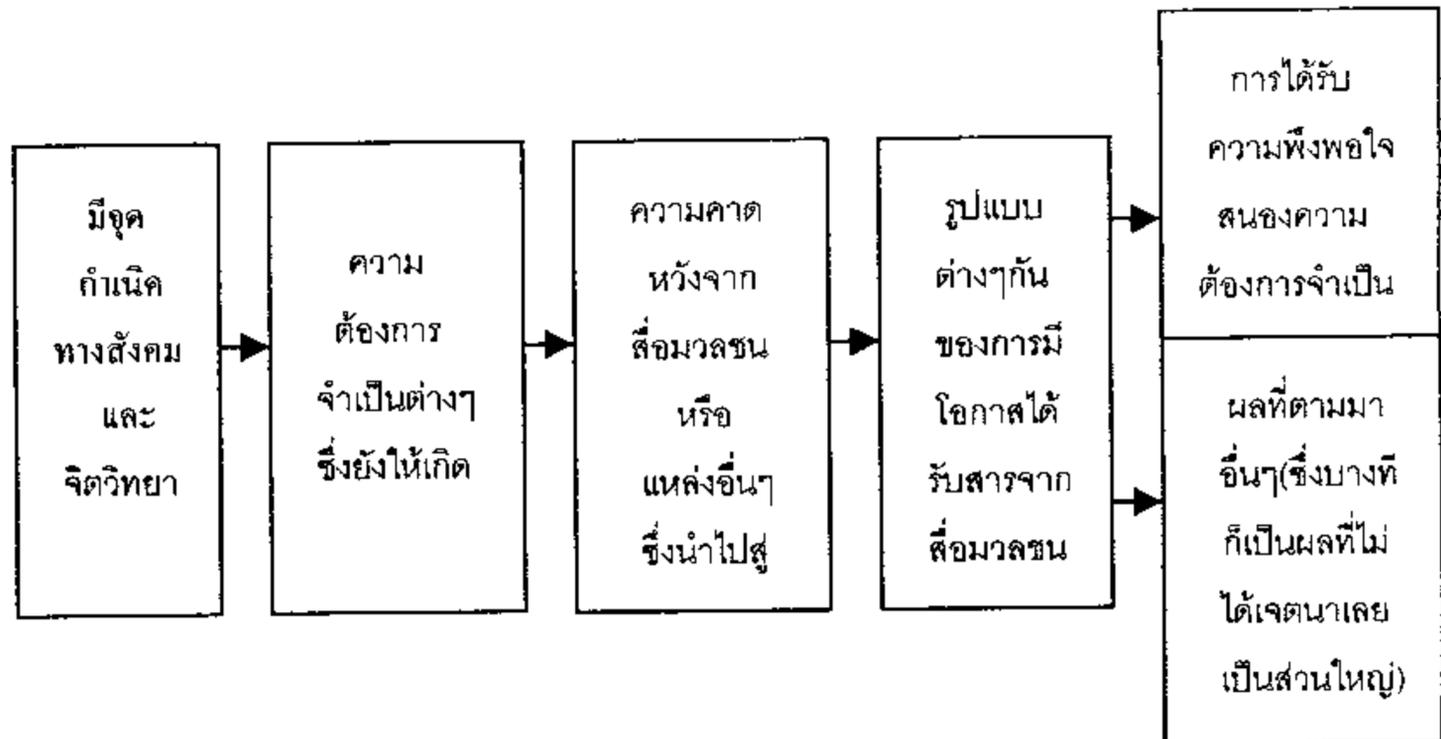
2.3 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน

2.3.1 ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชน

ทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratification) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสนใจเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อสารมวลชน (Functional Model) ในการให้บริการแก่ผู้ใช้สื่อ โดยเปลี่ยนความสนใจจากความตั้งใจของผู้สร้างสารเป็นความตั้งใจของผู้ใช้สื่อ (ณัฐพร พานิช, 2539 : 9)

แคทซ์ และคณะ (Katz, E. and Other, 1974 อ้างใน สวนิต ยมาภัย และระวีวรรณ ประกอบผล, 2537 : 126-127) ได้กล่าวถึงตรรกะที่อยู่เบื้องหลังการพิจารณาตรวจสอบถึงเรื่องของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของบุคคลผู้รับสาร ดังนี้

แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ คือ การศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับ (1) จุดกำเนิดทางสังคมและจิตวิทยา (2) ความต้องการจำเป็นต่างๆ ซึ่งยังให้เกิด (3) ความคาดหวังจาก (4) สื่อมวลชน หรือแหล่งอื่นๆ ซึ่งนำไปสู่ (5) รูปแบบต่างๆกันของการมีโอกาสดำเนินการจากสื่อมวลชน (หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมอย่างอื่นๆ) อันก่อให้เกิดผลลัพธ์คือ (6) การได้รับความพึงพอใจสนองความต้องการจำเป็น และ (7) ผลที่ตามมาอื่นๆอีก ซึ่งบางทีก็เป็นผลที่ไม่ได้เจตนาเลยเป็นส่วนใหญ่ ดังแผนภูมิที่ 2.2

แผนภูมิที่ 2.2 แสดงแบบจำลององค์ประกอบของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพอใจ

ที่มา : พีระ จิระโสภณ (2535 : 635)

แคทซ์ และคณะ (Katz, E. and Other, 1974 อ้างใน ณัฐพร พานิช, 2539 : 10) อธิบายว่า สภาวะของสังคมและจิตใจที่แตกต่างกัน ทำให้มนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่แตกต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดหวังว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้ต่างกันด้วย ดังนั้นลักษณะการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกันก็จะแตกต่างกันไปด้วย ผลสุดท้ายก็คือ ความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อจะต่างกันไป

แนวทางการศึกษาในเรื่องการใช้สื่อเพื่อสนองความพึงพอใจของมนุษย์เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อว่าผู้รับสารเป็นผู้กำหนดว่า ตนต้องการอะไร สื่ออะไร และสารอะไร จึงจะสนองความพอใจของตนได้ เป็นการเน้นความสัมพันธ์ของผู้รับสารในฐานะผู้กระทำการสื่อสาร ผู้รับสารนั้นไม่ได้เป็นเพียงผู้รับเอาอิทธิพลจากสื่อมวลชนเท่านั้น หากแต่ผู้รับสารจะเลือกใช้สื่อและรับสารที่สามารถสนองความต้องการและความพอใจของตน แนวคิดนี้เป็นแนวคิดหนึ่งทางด้านการสื่อสารในแง่ที่ผู้รับสารคือตัวจักรที่จะตัดสินใจ โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการของตนเป็นหลัก (ยุบล เบญจรงค์กิจ, 2528 อ้างใน ณัฐพร พานิช, 2539 : 9)

เบอร์เกอร์ (Berger, 1982 : 98 อ้างใน อารีพร อำนวยกิจเจริญ, 2533 : 28) ได้สรุปความพึงพอใจที่สื่อให้ (Media Offer) ในการตอบสนองของความต้องการดังนี้

1. เพื่อความสนุกสนาน
 2. สื่อจะสอนลักษณะการวางท่าทาง และความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ
- ซึ่งแสดงถึงอำนาจ

3. สอนประสบการณ์ที่งดงาม
4. สอนถึงการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน
5. สนองความพึงพอใจในการอยากรู้ อยากเห็นในข่าวสารต่างๆ
6. ทำให้รู้จักการปฏิบัติตนตามหน้าที่
7. เพื่อความเพลิดเพลิน
8. ทำให้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
9. สร้างอารมณ์ต่างๆ
10. ทำให้เกิดการเลียนแบบ
11. สร้างบุคลิกภาพและลีลาของตัวเอง
12. ได้รับข่าวสารทุกๆส่วนของโลก
13. เป็นแรงเสริมย้ำความเชื่อด้านความยุติธรรม
14. เป็นแรงเสริมย้ำความเชื่อด้านความรัก
15. ทำให้เกิดการเรียนรู้ความผิดพลาดของคนอื่นๆ
16. สอนให้เกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์
17. แสดงจินตนาการความสัมพันธ์ทางเพศของหนุ่มสาว
18. เพื่อความตื่นเต้น

กรีนเบิร์ก (Greenberg, 1974 อ้างใน ปรียารร มาตาเมนทร์, 2539 : 7-8) ได้สรุปว่าการเรียนรู้ที่เด็กได้จากสื่อประกอบด้วย

- การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ (to Learn about Self / to Learn about Things) ได้แก่ การที่เด็กใช้สื่อจะทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม และทำให้ทราบว่าตนเองควรจะวางตัวหรือแสดงออกอย่างไร มีข้อมูลเพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เป็นที่ยอมรับในสังคม หรือในหมู่เพื่อนฝูง รวมทั้งเป็นการสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง

- การได้รับข่าวสาร วิชาความรู้ (for Learning, Information) ได้แก่ การที่เด็กได้เรียนรู้อย่างเป็นทางการ หรือการใช้สื่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากความรู้ที่ได้ในห้องเรียน
- การใช้สถานการณ์ในการเปิดรับสื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่ม ได้แก่ การที่ครอบครัวมาอยู่รวมกันเวลาดูโทรทัศน์ การไปชมภาพยนตร์กับเพื่อนฝูง
- การได้มีเพื่อนหรือความรู้สึกว่าตนเองไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว (for Companionship) ได้แก่ การใช้สื่อเพื่อช่วยคลายความเหงา ทำให้ไม่รู้สึกว่ายู่ตัวคนเดียว หรือมีเพื่อนคอยช่วยปลอบใจอยู่ทุกเมื่อ ซึ่งในทางจิตวิทยาเป็นการแสดงถึงความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ
- การได้รับการกระตุ้นหรือการเกิดความรู้สึกตื่นเต้น สนุกสนาน ได้แก่ การใช้สื่อเนื่องจากความต้องการการกระตุ้นจากสิ่งใหม่ๆ (Sensory Stimulation) เพื่อไม่ให้ชีวิตดูน่าเบื่อหรือซ้ำซากจำเจเกินไป
- การพักผ่อนคลายอารมณ์ (Relaxation) ได้แก่ การเปิดรับสื่อเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ หรือการพักผ่อนหย่อนใจ
- การลืมบางสิ่งบางอย่าง (to Forget as a Mean of Diversion) ได้แก่ การใช้สื่อเพื่อหลบหนีไปจากโลกภายนอก หลีกเลียงปัญหาหรือสภาพแวดล้อมที่วุ่นวาย สับสนในชีวิตจริง หรือลืมความทุกข์ยากที่ต้องเผชิญอยู่อย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก
- การสร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกินความเป็นจริง (for Fantasy , Dreamworld) ได้แก่ การใช้สื่อในการสร้างจินตนาการที่เพ้อฝัน ความหวังที่ตนเองไม่สามารถไปถึงได้หรือความต้องการบางอย่างที่ขาดหายไปในชีวิตจริง ในทางจิตวิทยาเท่ากับเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในตนเองอย่างหนึ่ง

2.3.2 สรุปฐานคติของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน

เมื่อพิจารณาจากทฤษฎีการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชน จึงสรุปฐานคติของการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของวัยรุ่นได้ดังนี้

- วัยรุ่นซึ่งเป็นผู้รับสารจะเลือกใช้สื่อและรับสารที่สามารถสนองความต้องการและความพอใจของตน

- ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อของวัยรุ่นแต่ละคนจะแตกต่างกัน

2.3.3 องค์ประกอบในเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชม

คอนเสิร์ต

ในการศึกษาเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต ผู้ศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบของความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ โดยนำมาจากทฤษฎีและผลการศึกษาดังๆที่มีผู้เสนอไว้ และคัดเลือกเอาเฉพาะองค์ประกอบที่มีความเป็นไปได้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยแยกออกเป็น 13 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสนุกสนาน ตื่นเต้น
2. การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ
3. ประสบการณ์ที่งดงาม
4. เกิดการรวมกลุ่ม
5. สนองความพึงพอใจในการอยากเห็นนักร้อง
6. รู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ผู้ชมที่ดี
7. การได้มีเพื่อน
8. สร้างบุคลิกภาพและลีลาของตัวเอง
9. ได้รับข่าวสารวิชาความรู้
10. การฆ่าเวลา
11. การลืมบางสิ่งบางอย่าง
12. สร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกินความเป็นจริง
13. การผ่อนคลายอารมณ์

สำหรับการสร้างมาตรวัดในเรื่อง "พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่น" ได้ใช้การสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ต (Likert) ซึ่งคุณลักษณะสำคัญของข้อคำถามในมาตรวัดแบบลิเคอร์ตมี 2 อย่างดังนี้ 1. การประเมิน (Evaluation) 2. ระดับการประเมิน (Degree of Favorable) (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2536 : 45-46)

1. การประเมิน ชอบหรือไม่ชอบ คำถามแต่ละข้อที่สร้างขึ้นจะกล่าวถึงส่วนที่ดีและส่วนที่ไม่ดีของเป้าหมายทัศนคติ (Attitude Object) เพื่อให้ผู้ตอบเห็นด้วยหรือ

ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้น อันจะแสดงถึงทัศนคติในทางบวก "ชอบ" หรือทางลบ "ไม่ชอบ" (Favorable or Unfavorable Attitude) ต่อเป้าหมายทัศนคติที่กำลังต้องการทราบอยู่ การระบุด้านดี และไม่ดีต้องระบุในระดับปานกลาง (Moderate + และ -) เพราะจะวัดได้ดีกว่าข้อคำถามที่กล่าวถึงด้านดีหรือไม่ดีมากๆ (Extreme + หรือ -) นอกจากนี้ข้อคำถามในทางบวกและลบก็ควรจะต้องมีจำนวนพอๆกัน

2. คำถามแต่ละข้อจะมีลักษณะสเกลในตัวมันเอง เพื่อบอกถึงระดับการประเมินว่า ชอบมาก ค่อนข้างมาก ปานกลาง ไม่ค่อยชอบ ไม่ชอบเลย มาตรฐานแบบลิเคอร์ต์ ใช้ชั้นการประเมิน 5 ระดับ

การคิดคะแนน ถ้าเป็นรูปคำถามเชิงบวก (Positive Items) คำตอบจาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" (ชอบมาก) ไปถึง "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" (ไม่ชอบเลย) คะแนนจะเป็น 4, 3, 2, 1, 0 ในทางตรงข้าม ถ้าเป็นคำถามเชิงลบ (Negative Items) คำตอบจาก "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" ไปจนถึง "ไม่เห็นด้วยเลย" คะแนนจะเป็น 0, 1, 2, 3, 4

2.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต ได้มีผลการศึกษาดังนี้

2.4.1 ผลงานวิจัยในประเทศ

มนต์ชัย นินนาทนนท์ (2529 อ้างใน อารีพร อำนวยกิจเจริญ, 2533 : 33) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสถานเริงรมย์ที่มีต่อเยาวชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสนใจในการใช้บริการสถานเริงรมย์ของนักเรียนชาย หญิง ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความสนใจในการใช้บริการสถานเริงรมย์อยู่ระดับปานกลางเหมือนกันมากที่สุด ความถี่ของการใช้บริการสถานเริงรมย์อยู่ระดับปานกลางเหมือนกันมากที่สุด ความถี่ของการใช้บริการสถานเริงรมย์ของนักเรียนชายหญิงที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน จะไปเที่ยวสถานเริงรมย์นานๆครั้ง และมักไปกับเพื่อนเพศเดียวกัน สำหรับประโยชน์และโทษของการไปใช้บริการสถานเริงรมย์ นักเรียนทั้งสองกลุ่มทั้งชายหญิงมีความเห็นว่ามีประโยชน์มากกว่าโทษ เพราะทำให้ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน คลายเครียด มีอิทธิพลในด้านการเลียนแบบต่างๆ การแต่งกาย ทรงผม ทำทาง เป็นการช่วยปรับบุคลิกภาพให้ดีขึ้น และยังทำให้คนมีรสนิยมดีขึ้น หันสมัยมากขึ้น

ปัทมา เพ็ชรสิงห์ (2530 : 131-132) ได้ศึกษาเรื่อง อบายมุขที่มีความสัมพันธ์กับการหนีโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มเด็กที่หนีเรียนมีปัญหาเรื่องการมีปากเสียงกับคนในบ้านและชอบไปเที่ยวเตร่สังสรรค์กับเพื่อน สาเหตุที่ชอบไปเที่ยวสถานเริงรมย์ เช่น ศูนย์การค้า โรงภาพยนตร์ ลานสเก็ต สวนสนุก เนื่องจากเพื่อนชักชวน การเดินทางสะดวก และเป็นพื้นที่วัยรุ่นนิยมไปกันมาก นักเรียนที่หนีเรียนในหนึ่งปีการศึกษาจำนวน 2-5 ครั้ง ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม คือการที่เพื่อนในกลุ่มที่คบหาชอบเที่ยวเตร่ ในขณะที่นักเรียนที่หนีเรียนตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป มักจะมีสาเหตุจากปัญหาส่วนตัวมากกว่าอย่างอื่น เช่น การที่นักเรียนชอบคบหาเพื่อนเกเร และการไม่สนใจการเรียน

อารีย์ สัตยกุล (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรม การใช้สถานดิสโก้เทคและปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้เทคของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในกลุ่มรวมมีพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้เทคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) และพบว่าเมื่อศึกษาเฉพาะนักเรียนที่ไปสถานดิสโก้เทคในปัจจุบัน นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้เทคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) สำหรับปัจจัยด้านการไปสถานเริงรมย์ของบุคคลในครอบครัว สถานะเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มเพื่อนทัศนคติต่อเรื่องดิสโก้เทค มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้เทคของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) และปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการอธิบายพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้เทคมากเป็นอันดับหนึ่ง

อารีพร อำนวยกิจเจริญ (2533 : บทคัดย่อ, 71) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการประสบความสำเร็จเหมือนกับนักร้องที่ชื่นชอบ ทั้งนี้เพราะความสามารถและรูปร่างหน้าตาดี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัวมาก มีบุคลิกภาพดีทั้งการประเมินตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง และได้รับความพึงพอใจในการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ปานกลาง สำหรับการเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในทิศทางตรงกันข้าม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่สร้างความผูกพันกับนักร้อง พบว่า ร้อยละ 92.8 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกของนักร้องหรือวงดนตรี แต่กลุ่มตัวอย่างจะติดตามชื่อเทปของนักร้องที่ชื่นชอบ และในเรื่องของพฤติกรรมเลียนแบบนักร้อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการจะเป็นนักร้อง

หรือวงดนตรียอดเยี่ยมที่ประสบความสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการให้นักร้องยอดเยี่ยมเป็นพี่ชาย และพี่สาว

ชลอศักดิ์ ลักษณะวงศ์ศรี (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมทางเพศ เจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมความรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 2 พบว่า สัดส่วนของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่ รับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ จากสื่อมวลชนประเภทภาพยนตร์ และมีความคิดเห็นว่าการเลียนแบบตามกันในหมู่วัยรุ่นเป็นสาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศ ในขณะที่ นักเรียนวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศส่วนใหญ่คิดว่า การมีประสบการณ์ทางเพศกับเพศเดียวกันและได้รับความพึงพอใจ เป็นสาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศ

ล้ำค่า โพธิ์กระจำจ (2534 : 137-138) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้และความพึงพอใจจากสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า ความพึงพอใจที่เด็กคาดว่าจะได้รับจากสื่อมากที่สุดได้แก่ ความพึงพอใจอันเกิดจากการที่สื่อกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว รองลงมาคือ ความพึงพอใจที่ได้รับจากการเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นรอบตัว ความพึงพอใจที่ได้จากการพักผ่อน ความพึงพอใจที่ได้รับจากความรู้สึกว่าสื่อทำให้มีเพื่อน ความพึงพอใจในการได้รับข่าวสารความรู้ ความพึงพอใจที่สื่อช่วยสร้างสถานการณ์ในการอยู่ร่วมกัน ความพึงพอใจที่ได้จากการสืบปัญหาและสร้างมโนภาพเพื่อฝัน และประการสุดท้ายคือ ความพึงพอใจในการใช้สื่อช่วยฆ่าเวลา โดยที่ความพึงพอใจที่เด็กคาดว่าจะได้รับจากสื่อมีความสัมพันธ์กับความถี่ในการเปิดรับรับสื่อแต่ละประเภทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุพจน์ แสนโรจน์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพสาเหตุและแนวทางป้องกันการทะเลาะวิวาทของนักศึกษาชายช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพักอาศัยอยู่กับญาติ อยู่หอพัก หรือบ้านเช่า ขาดการควบคุมดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง สามารถอธิบายสาเหตุภายนอกสถานศึกษาที่ทำให้เกิดปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุเกษม อิงคนินันท์ (2537 : บทคัดย่อ , 70) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษากับการรับชมโทรทัศน์ : กรณีศึกษา นักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา พบว่า ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่นักเรียน

ชอบและรับชมเป็นประจำเป็นอันดับ 1 ได้แก่ คอนเสิร์ตเพลง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการรับชมโทรทัศน์และ ความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณในการรับชมโทรทัศน์

กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์ (2538 : 100-102) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ทางสังคมจิตวิทยา พบว่า นักเรียนในกรุงเทพมหานครในภาพรวมส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนในระดับต่ำ และปัจจัยด้านความใกล้ชิดกับผู้เบี่ยงเบนมีระดับความสัมพันธ์มากที่สุด กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยรวม แต่ก็สามารถอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้เพียงร้อยละ 25 เท่านั้น และพบว่านักเรียนเพศชาย มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากกว่านักเรียนหญิง แต่อย่างไร ก็ตามปัจจัยด้านเพศของนักเรียนอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้เพียงร้อยละ 9.88 เท่านั้น

วินัย เกตุพันธ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ สาเหตุการยกพวกทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายที่มีผลการศึกษาดำเนินแนวโน้มเข้าร่วมยกพวก ทำร้ายร่างกายนักเรียนโรงเรียนอื่น มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลาง หรือผลการเรียน ดี และนักเรียนอาชีวศึกษาชายที่มีปัจจัยสภาพแวดล้อม (สภาพการอบรมดูแลของผู้ปกครอง ของนักเรียนอาชีวศึกษา) แตกต่างกัน มีแนวโน้มการเข้าร่วมก่อเหตุยกพวกทำร้ายร่างกายนัก เรียนอาชีวศึกษาโรงเรียนอื่นแตกต่างกัน

ณัฐพร พานิช (2539 : 120-124) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาใน พื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง โดยการไป ชมคอนเสิร์ตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 สำหรับการไปชมคอนเสิร์ตของ วัยรุ่นที่มีระดับการศึกษา สถานภาพทางครอบครัว และรายได้ของครอบครัวต่างกันนั้น ไม่แตกต่างกัน วัยรุ่นที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อ เกี่ยวกับนักร้องต่างกัน โดยที่วัยรุ่นหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าวัยรุ่นชาย และวัยรุ่นที่ศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจมากกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย และการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องโดยการไปชมคอนเสิร์ตมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ ความพึงพอใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่สูงนัก

ณจิต ตีปานวงศ์ (2539 : 82) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของอวัจนภาษาของนักร้องแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ต่อเยาวชน พบว่า วัยรุ่นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัตนภาษาทางคอนเสิร์ตต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัตนภาษามากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย กลุ่มที่มีอายุ 15-16 ปี มีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัตนภาษามากกว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 17-25 ปี และกลุ่มที่มีการศึกษต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 จะมีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัตนภาษามากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไป

อุดมเดช กาญจนพันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษา โดยดำเนินการเก็บข้อมูลจากอาจารย์ฝ่ายปกครอง อาจารย์ประจำชั้น และอาจารย์ที่ปรึกษา ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวด้านวาจาและด้านกาย ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นอิทธิพลของด้านสิ่งแวดล้อม คือการลอกเลียนพฤติกรรมจากเพื่อนในกลุ่มเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญที่สุด

ดุลย์ บุญชัย (2540 : 126-127) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของบริษัทจำหน่ายเพลงสากล การเปิดรับและความพึงพอใจเพลงสากลของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับที่นักศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ศึกษาพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นต่อรายการของไนต์สปอต พบว่ารายได้มีความสัมพันธ์กับการชมคอนเสิร์ต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบรรณนิยมและความต้องการ ซึ่งก็คือมีความพึงพอใจ จึงไปชมคอนเสิร์ต

วรเชษฐ หอมจันทร์ (2540 : 152-155) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า การศึกษาระดับไม่จบชั้น ป.4 - ม.3 ขึ้นไป ปัจจัยเรื่องสถานภาพทางครอบครัวโดยรวม ปัจจัยเรื่องฐานะทางบ้าน และปัจจัยเรื่องเพื่อน มีอิทธิพลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลียนแบบที่อาจเกิดขึ้น หลังจากการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีผลต่อการละเมิดกฎหมายและศีลธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, 0.05, 0.05 และ 0.05 ตามลำดับ ซึ่งแสดงว่าการศึกษาในระดับไม่จบ ป.4 ถึงระดับ ม.3 ขึ้นไป ปัจจัยเรื่องสถานภาพทางครอบครัวโดยรวม ปัจจัยเรื่องฐานะทางบ้านของเยาวชน และปัจจัยเรื่องเพื่อนมีความสัมพันธ์กับทัศนะเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ ในการสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน

2.4.2 ผลงานวิจัยต่างประเทศ

กลุคและกลุค(Glueck and Glueck,1950 อ้างใน พรเพ็ญ เพ็ชรสุขศิริ, 2527 : 8) ได้ทำการศึกษาภูมิหลังเกี่ยวกับครอบครัวของเยาวชนกระทำผิด จำนวน 500 คน และเด็กทั่วไปจำนวน 500 คน โดยวิธีจับคู่ (Matching) และสัมภาษณ์บิดามารดาพร้อมญาติ พบว่า บิดามารดาของเยาวชนกระทำผิด อบรมสั่งสอนบุตรโดยปล่อยปละละเลย ไม่คงเส้นคงวา ในการควบคุมเรื่องระเบียบวินัย สำหรับเยาวชนทั่วไปนั้น บิดามารดามักอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความอ่อนโยน มีเหตุผล และมีความสม่ำเสมอในการควบคุมเรื่องระเบียบวินัยมากกว่า

ชิลตัน และมาร์เคิล (Chilton and Markle,1972 : 37-40 อ้างใน พรเพ็ญ เพ็ชรสุขศิริ, 2527 : 6) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังทางครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย จำนวนมากกว่า 5,000 คน ที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็กและเยาวชน กับเยาวชนที่ไม่ได้กระทำผิดของสหรัฐอเมริกา พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเยาวชน 2 ประเภทนี้ กล่าวคือเยาวชนที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เช่น มีบิดาหรือมารดาคนเดียว หรือมีบิดามารดาที่เสียชีวิตไปแล้ว

บทที่ 3

กรอบแนวคิดและวิธีการวิจัย

จากแนวความคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษานำมาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต ได้ดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรที่ทำการศึกษาคั้งนี้แบ่งออกเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) โดยที่ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวแปรมีองค์ประกอบที่ใช้ศึกษา โดยแยกได้ดังนี้

3.1.1 ตัวแปรอิสระ

- 1) ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต มีองค์ประกอบที่ศึกษาดังนี้
 - 1.1) เพศ
 - 1.2) อายุ
 - 1.3) ระดับการศึกษา
 - 1.4) ผลการศึกษา
 - 1.5) ลักษณะของครอบครัว
 - 1.6) การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว
 - 1.7) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- 2) พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น
 - 2.1) ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต
 - 2.2) ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต
 - 2.3) การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต
 - 2.4) การเลียนแบบนักร้อง

- 2.5) การสร้างความผูกพันกับนักเรียน
- 2.6) การติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป
- 3) ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต
 - 3.1) ความสนุกสนาน ตื่นเต้น
 - 3.2) การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ
 - 3.3) ประสบการณ์ที่งดงาม
 - 3.4) เกิดการรวมกลุ่ม
 - 3.5) สนองความพึงพอใจในการอยากเห็นนักเรียน
 - 3.6) รู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ผู้ชมที่ดี
 - 3.7) การได้มีเพื่อน
 - 3.8) สร้างบุคลิกภาพและลีลาของตัวเอง
 - 3.9) ได้รับทราบข่าวสาร วิชาความรู้
 - 3.10) การฆ่าเวลา
 - 3.11) การลืมบางสิ่งบางอย่าง
 - 3.12) การสร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกินความเป็นจริง
 - 3.13) การผ่อนคลายอารมณ์

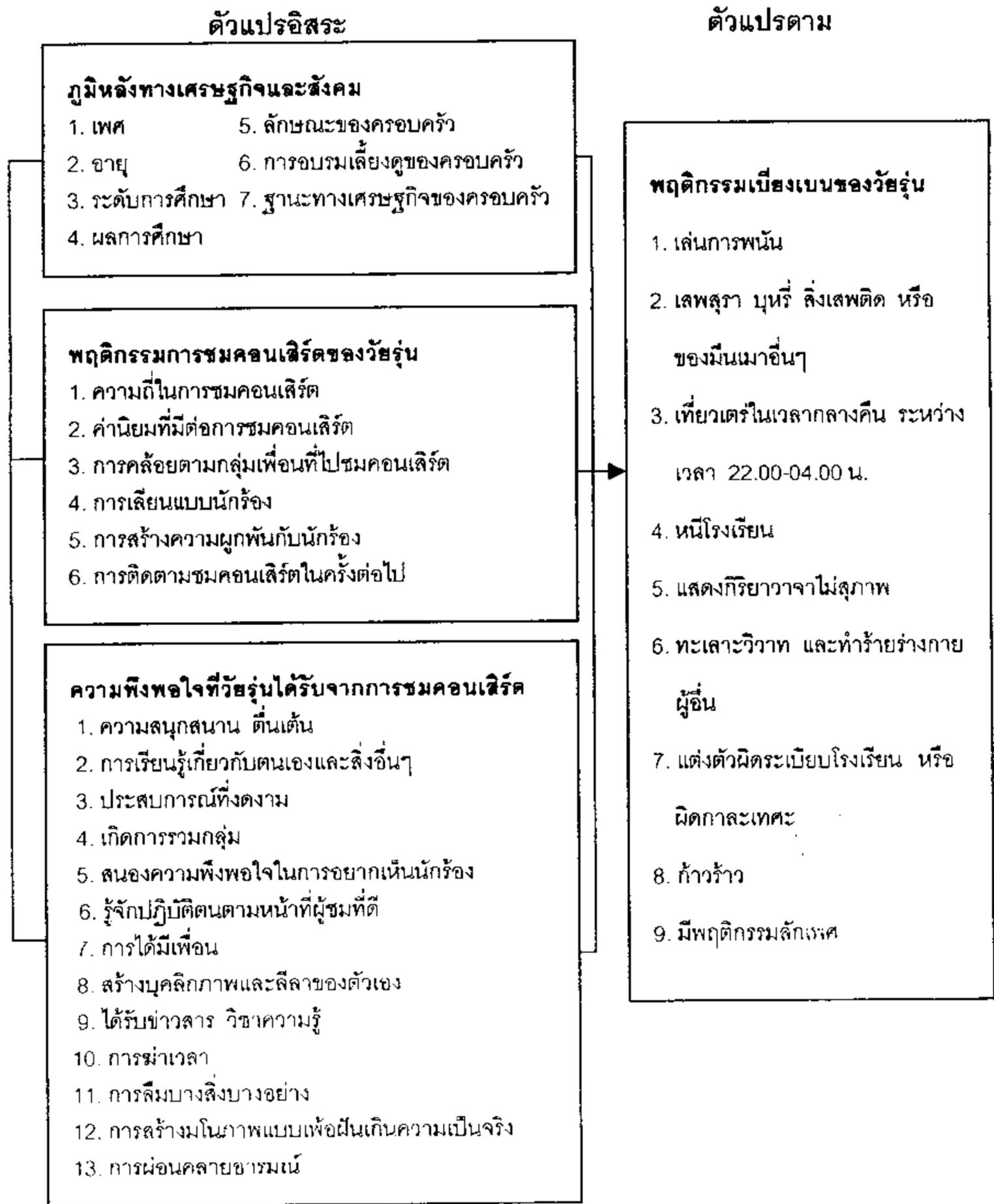
3.1.2 ตัวแปรตาม

ได้แก่ พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต ในเรื่องต่อไปนี้

- 1) เล่นการพนัน
- 2) เสพสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด หรือของมีนเมาอื่นๆ
- 3) เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00-04.00 น.
- 4) หนีโรงเรียน
- 5) แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ
- 6) ทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น
- 7) แต่งตัวผิดระเบียบโรงเรียน หรือผิดกาลเทศะ
- 8) ก้าวร้าว
- 9) มีพฤติกรรมลักเพศ

3.2 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากฐานคติในเรื่องแนวความคิดทฤษฎี และการกำหนดตัวแปรข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแผนภูมิที่ 3.1

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

3.3 นิยามปฏิบัติการ

วัยรุ่น หมายถึง ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 13-21 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และไปชมการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่น

คอนเสิร์ตของนักร้องวัยรุ่น หมายถึง การแสดงสดการร้องเพลงหรือการเล่นดนตรีของนักร้องวัยรุ่นที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในขณะนั้น ภายในสถานที่ซึ่งจัดให้เป็นที่แสดงคอนเสิร์ตซึ่งมีทั้งประเภทเสียค่าบริการผ่านประตู และไม่เสียค่าบริการผ่านประตู

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต หมายถึง พฤติกรรมหรือความประพฤติที่วัยรุ่นแสดงออกมาโดยไม่สอดคล้องกับระเบียบประเพณี หรือบรรทัดฐานของสังคม โดยพิจารณาจาก การเล่นการพนัน เสพสุรา ดื่มเสพติด หรือของมีเมาอื่น ๆ เทียวเตร่ในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00-04.00 น. หนีโรงเรียน แสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ ทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่งตัวผิดระเบียบโรงเรียน หรือผิดกาลเทศะ ก้าวร้าว มีพฤติกรรมลักเพศ

พฤติกรรมชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น หมายถึง การแสดงออกของวัยรุ่นในการชมคอนเสิร์ต โดยพิจารณาจาก ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต การเลียนแบบนักร้อง การสร้างความผูกพันกับนักร้อง และการติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป

ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต หมายถึง ระดับความรู้สึกที่วัยรุ่นได้จากการชมคอนเสิร์ต แล้วรู้สึกในด้านต่างๆ ได้แก่ ความสนุกสนาน ตื่นเต้น การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ ประสบการณ์ที่งดงาม เกิดการรวมกลุ่ม สนองความพึงพอใจในการอยากเห็นนักร้อง รู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ผู้ชมที่ดี การได้มีเพื่อน สร้างบุคลิกภาพและลีลาของตัวเอง ได้รับข่าวสาร วิชาความรู้ การฆ่าเวลา การลืมบางสิ่งบางอย่าง การสร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกินความเป็นจริง และการผ่อนคลายอารมณ์

ปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ปัจจัยต่างๆที่เป็นลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการศึกษา ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัว หมายถึง ลักษณะการอยู่ร่วมกันกับบิดามารดาของวัยรุ่น โดยจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ อยู่กับบิดามารดา อยู่กับบิดาหรือมารดา ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกของวัยรุ่นต่อการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากบิดามารดา หรือผู้ปกครอง โดยจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ แบบเข้มงวด กวดขัน แบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย

ความถี่ในการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น หมายถึง ความบ่อยครั้งที่วัยรุ่นได้เข้าชมการแสดงสดการร้องเพลงหรือการเล่นดนตรีของนักร้องวัยรุ่นที่กำลังได้รับความนิยมทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ทั้งประเภทเสียค่าบัตรผ่านประตูและไม่เสียค่าบัตรผ่านประตู

ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต หมายถึง ลักษณะของการให้ความสำคัญ และการตัดสินคุณค่าของการชมคอนเสิร์ตว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ควรทำหรือไม่ควรทำ

การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของกลุ่ม ในที่นี้คือการที่วัยรุ่นไปชมคอนเสิร์ตเพราะต้องการทำตามความต้องการของเพื่อน

การเลียนแบบนักร้อง หมายถึง การที่วัยรุ่นมีการแต่งกาย ทำทรงผม ตลอดจนบุคลิกภาพ ท่าทาง ท่าเต้น หรือการพูดจาคล้ายคลึงกับนักร้อง

การสร้างความผูกพันกับนักร้อง หมายถึง การเป็นสมาชิกแฟนคลับของนักร้อง การมอบของขวัญให้นักร้องที่ไปแสดงคอนเสิร์ต ความต้องการให้นักร้องยกยอตนเป็นเพื่อน พี่ชาย หรือพี่สาว

การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ หมายถึง การที่วัยรุ่นคิดว่าการไปชมคอนเสิร์ตจะทำให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคม และทำให้ทราบว่าตนเองควรจะวางตัวหรือแสดงออกอย่างไรถึงจะเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้ชมคอนเสิร์ต รวมทั้งเป็นการสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง

เกิดการรวมกลุ่ม หมายถึง การได้รับความพึงพอใจจากการไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนฝูง

การได้มีเพื่อน หมายถึง การไปชมคอนเสิร์ตเพื่อช่วยคลายความเหงา ทำให้ไม่รู้สึกว่ายู่ตัวคนเดียว

ได้รับข่าวสาร วิชาความรู้ หมายถึง การที่วัยรุ่นใช้การชมคอนเสิร์ตเพื่อการเรียนรู้ เป็นการหาความรู้เพิ่มเติม นอกเหนือจากความรู้ที่ได้จากห้องเรียน

การลืบบางสิ่งบางอย่าง หมายถึง การที่วัยรุ่นไปชมคอนเสิร์ตเพื่อหลบหนีจากโลกภายนอก หลีกเลี่ยงปัญหา หรือลืมนความทุกข์ยากในชีวิต

การสร้างมโนภาพแบบเพ้อฝันเกินความเป็นจริง หมายถึง การที่วัยรุ่นไปชมคอนเสิร์ตเพื่อสร้างจินตภาพที่เพ้อฝัน หรือสร้างความหวังที่ตนเองไม่สามารถไปถึงได้ เช่น การเป็นนักร้องชื่อดัง การเป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

3.4 สมมติฐาน

จากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องพฤติกรรมชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นหลักในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

- สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 4 ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 5 ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 6 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 7 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 8 พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
- สมมติฐานที่ 9 ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

3.5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิทยุรุ่นในกรุงเทพมหานคร ที่ไปชมการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องวิทยุรุ่นทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ทั้งคอนเสิร์ตประเภทเสียค่าบัตรผ่านประตูและไม่เสียค่าบัตรผ่านประตู ตามสถานที่ดังนี้

- เดอะมอลล์ บางแค เป็นการแสดงคอนเสิร์ตของ อนันต์ อินวา มีผู้ชมประมาณ 2,000 คน (วันเสาร์ที่ 10 กันยายน พ.ศ.2543)
 - อิมพีเรียลเวิลด์ ลาดพร้าว เป็นการแสดงคอนเสิร์ตของ Monkey Act มีผู้ชมประมาณ 3,000 คน (วันที่อาทิตย์ที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2543)
 - เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า เป็นการแสดงคอนเสิร์ตของ บาบู, เอิร์น และ โมเม มีผู้ชมประมาณ 2,000 คน (วันเสาร์ที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2543)
- รวมจำนวนผู้ชมที่เข้าชมการแสดงคอนเสิร์ตทั้ง 3 แห่ง ประมาณ

7,000 คน

3.5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดได้โดยการเปิดตารางสำเร็จของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2537 : 29) โดยใช้ค่าจำนวนประชากรที่ 7,000 คน (เนื่องจากการเปิดตารางของ Taro Yamane นั้น ต้องทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยการกำหนดจำนวนประชากรด้วยการสอบถามจากทางสถานที่จัดแสดง) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ.05 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 จะได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 378 คน

สำหรับการสุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของความจุผู้ชมตามสถานที่ที่จัดแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งคำนวณได้จากสูตรดังนี้ $n/N = n_1/N_1 = n_2/N_2 \dots n_k/N_k$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

$n_1, n_2 \dots n_k$ = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสุ่มในประชากรแต่ละกลุ่ม

$N_1, N_2 \dots N_k$	=	ขนาดของประชากรในแต่ละกลุ่ม
ในการวิจัยนี้ n	=	378
N	=	7,000
n/N	=	$378/7,000 = 0.054$
N_1	=	จำนวนผู้ชมที่เดอะมอลล์ บางแค
	=	2,000 คน
N_2	=	จำนวนผู้ชมที่เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า
	=	2,000 คน
N_3	=	จำนวนผู้ชมที่อิมพีเรียลเวิลด์ ลาดพร้าว
	=	3,000 คน

ดังนั้น จะได้จำนวนวิจัยรุ่นสำหรับสุ่มเป็นตัวอย่างไม่แต่ละสถานที่ ดังนี้

เดอะมอลล์ บางแค	=	$0.054 \times 2,000$	=	108	คน
เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า	=	$0.054 \times 2,000$	=	108	คน
อิมพีเรียลเวิลด์ ลาดพร้าว	=	$0.054 \times 3,000$	=	162	คน

3.6 เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

3.6.1 การรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ และผลงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close Ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open Ended Questions) ซึ่งคำถามดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
4. มาตรการวัดความพึงพอใจที่วัยรุ่นมีต่อการชมคอนเสิร์ต

3.6.2 แบบคำถามในแบบสอบถาม

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

ข้อคำถามส่วนนี้ เป็นการสอบถามในเรื่องที่เกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการศึกษา ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รวม 7 ข้อ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ข้อคำถามส่วนนี้ เป็นการสอบถามถึงพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นใน 6 ด้าน ได้แก่ ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต การเลียนแบบนักร้อง การสร้างความผูกพันกับนักร้อง และการติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป ซึ่งมีข้อคำถามทั้งสิ้น 12 ข้อ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

ข้อคำถามส่วนนี้ เป็นการสอบถามถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นใน 9 ด้าน ได้แก่ เล่นการพนัน เสพสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด หรือของมีมึนเมาอื่นๆ เทียวเตรนในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00-04.00 น. หนีโรงเรียน แสดงกิริยาวาจาไม่สุภาพ ทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่งตัวผิดระเบียบโรงเรียน หรือผิดกาลเทศะก้าวร้าว และมีพฤติกรรมลักเพศ ซึ่งมีข้อคำถามทั้งสิ้น 9 ข้อ

4. มาตรการวัดความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

สำหรับข้อคำถามในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างมาตรวัดทัศนคติแบบลิเคอร์ต์ เป็นเกณฑ์ มีข้อคำถามจำนวน 22 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงลักษณะของข้อคำถามในเชิงปฏิฐานและเชิงนิเสธของความพึงพอใจ
ที่วัยรุ่นมีต่อการชมคอนเสิร์ต

องค์ประกอบย่อยของความพึงพอใจ ที่วัยรุ่นมีต่อการชมคอนเสิร์ต	ลักษณะข้อคำถาม		จำนวนข้อ
	เชิงปฏิฐาน (ข้อที่)	เชิงนิเสธ (ข้อที่)	
- ความสนุกสนาน ตื่นเต้น	1	14	2
- การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ	2	15	2
- ประสบการณ์ที่งดงาม	3	-	1
- เกิดการรวมกลุ่ม	4	-	1
- สนองความพึงพอใจในการอยากเห็น นักร้อง	5	-	1
- รู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ผู้ชมที่ดี	-	6, 16	2
- การได้มีเพื่อน	7	-	1
- สร้างบุคลิกภาพและลีลาของตัวเอง	8	17	2
- ได้รับข่าวสาร วิชาความรู้	9	18	2
- การฆ่าเวลา	10	19	2
- การลิ้มบางสิ่งบางอย่าง	11	20	2
- การสร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกิน ความเป็นจริง	-	12, 21	2
- การผ่อนคลายอารมณ์	13	22	2

นอกจากนี้ยังมีข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้วัยรุ่นได้แสดง
ความคิดเห็นจำนวน 2 ข้อ

3.7 ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาทดสอบตามขั้นตอนดังนี้

3.7.1 การทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity)

1. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา เนื้อหา และโครงสร้าง เมื่อพบข้อบกพร่องจึงได้นำมาพิจารณาปรับปรุงให้เหมาะสม

2. การทดลองใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ไปชมคอนเสิร์ตที่อิมพีเรียลเวิลด์ สำโรง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

3.7.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

หลังจากที่นำแบบสอบถามไปทดสอบแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-ways Factorial Design) ระหว่างข้อคำถามและผู้ตอบ จากการประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่ามาตรที่ใช้ในแต่ละเรื่องมีค่าความเชื่อมั่นสูงพอที่จะมั่นใจได้ว่าเป็นมาตรวัดที่เชื่อถือได้ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในแต่ละส่วน

แบบวัด	ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น	.7521
แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น	.7025
มาตรวัดความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต	.7364

3.8 เกณฑ์การให้คะแนนและการวัดระดับตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.8.1 เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบ	จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน
ถ้าตอบ	ค่อนข้างจริง	ให้	4 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบ	ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่จริงเลย	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบ	จริงที่สุด	ให้	5 คะแนน
ถ้าตอบ	ค่อนข้างจริง	ให้	4 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบ	ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่จริงเลย	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับมาตรวัดความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ใช้การวัดแบบลิเคอร์ต (Likert) ดังนี้

กรณีที่ 1 ในข้อความที่มีความหมายเชิงปฏิฐาน (Positive) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วย	ให้	4 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน

กรณีที่ 2 ในข้อความที่มีความหมายเชิงลบ (Negative) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน
ถ้าตอบ	เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่แน่ใจ	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่เห็นด้วย	ให้	4 คะแนน
ถ้าตอบ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5 คะแนน

3.8.2 เกณฑ์การวัดระดับตัวแปร

เกณฑ์การวัดระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต แบ่งระดับได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับสูง	= คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00
	หมายถึง มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่ได้จากการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับสูง
ระดับปานกลาง	= คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67
	หมายถึง มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่ได้จากการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับกลาง
ระดับต่ำ	= คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33
	หมายถึง มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่ได้จากการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับต่ำ

สำหรับการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient of Correlation = r) ผู้วิจัยได้ใช้การพิจารณาความสัมพันธ์ดังนี้ (สากล จริยวิทยานนท์, 2539 : 130)

1. ถ้า r มีค่า 0.8 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูงหรือสูงมาก
2. ถ้า r มีค่าระหว่าง 0.6-0.8 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง
3. ถ้า r มีค่าระหว่าง 0.4-0.6 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
4. ถ้า r มีค่าระหว่าง 0.2-0.4 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างต่ำ
5. ถ้า r มีค่าต่ำกว่า 0.2 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำหรือต่ำมาก

ดังนั้น ถ้าค่า r เป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และหากค่า r เป็นลบ แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการลงรหัสข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistics Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการสรุปข้อมูลภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง และพฤติกรรมเบี่ยงเบน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร

3. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

บทที่ 4 ผลการศึกษา

การศึกษาเพื่อทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนด้วยกันคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ส่วนที่ 2 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ส่วนที่ 3 เป็นการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 4 เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้นอกเหนือจากสมมติฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต มีข้อมูลที่สมบูรณ์และใช้ในการวิเคราะห์มีจำนวน 372 ชุด จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 378 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ (รายละเอียดตามตารางที่ 4.1)

เพศ

วัยรุ่นที่เป็นชาย มีร้อยละ 50.3 และเป็นวัยรุ่นหญิงร้อยละ 49.7

อายุ

วัยรุ่นมีอายุอยู่ในช่วง 13-15 ปี ประมาณร้อยละ 36.6 รองลงมาอายุ 16-18 ปี มีร้อยละ 32.5 และกลุ่มที่มีอายุ 19-21 ปี มีร้อยละ 30.9

ระดับการศึกษา

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของวัยรุ่น พบว่า มีวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 32.5 วัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 29.8 วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

คิดเป็นร้อยละ 23.7 และวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 14.0

ผลการศึกษา

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาของวัยรุ่นแล้ว พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยตั้งแต่ 2.00-3.00 คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมาคือวัยรุ่นที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 19.4 และวัยรุ่นที่มีเกรดตั้งแต่ 3.01-4.00 คิดเป็นร้อยละ 18.0

ลักษณะของครอบครัว

เมื่อพิจารณาลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมาคือวัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาคนเดียวคนหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 20.2 และวัยรุ่นที่ไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา มีร้อยละ 19.4

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว

ในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นนั้น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย มีประมาณร้อยละ 76.1 รองลงมาคือวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีประมาณร้อยละ 16.1 และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีประมาณร้อยละ 7.8

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

เมื่อพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมาคือ วัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 16.4 และวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 9.1

กล่าวโดยสรุป วัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตเป็นชายและหญิงใกล้เคียงกันมากกว่า 1 ใน 3 มีอายุอยู่ระหว่าง 13-15 ปี สำหรับระดับการศึกษานั้นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีมากที่สุด ส่วนใหญ่มีผลการศึกษาดังแต่ 2.00-3.00 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตนั้น ส่วนใหญ่อยู่กับบิดามารดา โดยที่ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวโดยส่วนใหญ่มีรายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 4.1 ภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของวัยรุ่น

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	187	50.3
หญิง	185	49.7
รวม	372	100.0
2. อายุ		
13-15 ปี	136	36.6
16-18 ปี	121	32.5
19-21 ปี	115	30.9
รวม	372	100.0
3. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	121	32.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	111	29.8
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	52	14.0
ปริญญาตรี	88	23.7
รวม		100.0
4. ผลการศึกษา		
ต่ำกว่า 2.00	72	19.4
2.00-3.00	233	62.6
3.01-4.00	67	18.0
รวม		100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5. ลักษณะของครอบครัว		
อยู่กับบิดามารดา	225	60.5
อยู่กับบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง	75	20.2
ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา	72	19.3
รวม	372	100.0
6. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว		
เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	60	16.1
เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	283	76.1
เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	29	7.8
รวม	372	100.0
7. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		
รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย	61	16.4
รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย	277	74.5
รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย	34	9.1
รวม	372	100.0

4.2 ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ระดับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตนี้ ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ซึ่งแต่ละเรื่องมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

จากผลการศึกษา ระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตพบว่า วัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับต่ำ มีร้อยละ 83.6 และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 14.5 ส่วนร้อยละ 1.9 มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับสูง (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 แสดงระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

พฤติกรรมเบี่ยงเบน	จำนวน	ร้อยละ
สูง	7	1.9
กลาง	54	14.5
ต่ำ	311	83.6
รวม	372	100.0

$$\bar{X} = 1.705 ; \quad S.D. = .433$$

ผลการศึกษา พบว่า วิทยาลัยที่ไปชมคอนเสิร์ตมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.705 เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยของพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า ท่านเล่นการพนัน เพื่อหารายได้เสริม อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.406) ท่านระบายความทุกข์ โดยการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้ยาเสพติด อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.495) ท่านเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืนเพื่อหาความสนุกสนานและคลายความเครียด อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.836) การหนีโรงเรียนถือเป็นเรื่องท้าทายความสามารถ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.629) ท่านเห็นว่าการที่วัยรุ่นแสดงกิริยาว่าเจ้าไม่สุภาพถือเป็นเรื่องปกติ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.083) ท่านคิดว่าการทะเลาะวิวาท หรือการทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรทำเพื่อปกป้องศักดิ์ศรี อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.882) กฎระเบียบของโรงเรียนถือเป็นเรื่องไร้สาระ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.548) เมื่อมีอารมณ์โกรธท่านจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.156) และท่านแอบชอบเพื่อนเพศเดียวกันชั้นที่ผู้ชาย อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.083) (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของระดับพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของวัยรุ่น

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านเล่นการพนัน เพื่อหารายได้เสริม	1.409	.859	ต่ำ
2. ท่านระบายความทุกข์ โดยการดื่มสุรา สูบ บุหรื หรือใช้ยาเสพติด	1.495	.997	ต่ำ
3. ท่านเที่ยวเตร่ในเวลา กลางคืนเพื่อหาความ ความสนุกสนานและ คลายความเครียด	1.836	1.196	ต่ำ
4. การหนีโรงเรียนถือเป็น เรื่องทำหายความ สามารถ	1.629	1.026	ต่ำ
5. ท่านเห็นว่าการที่วัยรุ่น แสดงกิริยาวาจาไม่ สุภาพถือเป็นเรื่องปกติ	2.083	1.216	ต่ำ
6. ท่านคิดว่าควรทะเลาะ วิวาทหรือการทำร้าย ร่างกายผู้อื่นเป็นสิ่งที่ ควรทำเพื่อปกป้องศักดิ์ศรี	1.882	1.180	ต่ำ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7. กฎระเบียบของโรงเรียน ถือเป็นเรื่องไร้สาระ	1.548	.884	ต่ำ
8. เมื่อมีอาการนิโคธร ท่านจะแสดง พฤติกรรมก้าวร้าว	2.156	1.194	ต่ำ
9. ท่านแอบชอบเพื่อน เพศเดียวกันจน รู้สึก	1.312	.766	ต่ำ
รวม	1.705	.433	ต่ำ

4.2.2 ระดับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

ในการศึกษาระดับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมากกว่าครึ่งมีพฤติกรรมความรุนแรงอยู่ในระดับต่ำ มีร้อยละ 54.6 และมีพฤติกรรมความรุนแรงอยู่ในระดับกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.4 ส่วนร้อยละ 4.0 มีพฤติกรรมความรุนแรงอยู่ในระดับสูง (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 แสดงระดับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

พฤติกรรมความรุนแรง	จำนวน	ร้อยละ
สูง	15	4.0
กลาง	154	41.4
ต่ำ	203	54.6
รวม	372	100.0

$$\bar{X} = 2.331 ; \text{ S.D. } = .576$$

ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมของพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอยู่ในระดับต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.331 เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อยของพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พบว่า ท่านไปชมคอนเสิร์ตทุกวันเสาร์หรืออาทิตย์ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.970) การไปชมคอนเสิร์ตไม่ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.823) ท่านไปชมคอนเสิร์ตเพราะเพื่อนชวน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.935) ท่านแต่งกายเลียนแบบนักร้อง เช่น เสื้อผ้า ทรงผม เจาะอวัยวะ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.145) ท่านสมัครเป็นแฟนคลับของนักร้องที่ท่านชอบ อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.882) แม้ว่าที่จัดคอนเสิร์ตจะอยู่ไกลจากที่พัก แต่ท่านก็จะไปชม อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 2.040) ควรจัดให้มีการแสดงคอนเสิร์ตบ่อยกว่านี้ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.642) การชมคอนเสิร์ตไม่ก่อให้เกิดเสื่อมเสียด้านวัฒนธรรม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.858) ท่านไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนทุกครั้ง อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.543) ท่านแสดงท่าทาง เช่น การเดินและคำพูดเหมือนนักร้องบนเวที คอนเสิร์ต อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.279) ท่านมีดอกไม้หรือของขวัญไปมอบให้กับนักร้องที่แสดงบนเวทีคอนเสิร์ต อยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.874) ท่านติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของนักร้องเพื่อติดตามชมคอนเสิร์ตครั้งต่อไป อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.465) (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของพฤติกรรม
การชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ท่านไปชมคอนเสิร์ตทุก วันเสาร์หรืออาทิตย์	1.970	1.097	ต่ำ
2. การไปชมคอนเสิร์ต ไม่ส่งเสริมให้เกิด การมั่วสุม	2.823	1.231	ปานกลาง
3. ท่านไปชมคอนเสิร์ต เพราะเพื่อนชวน	2.935	1.334	ปานกลาง
4. ท่านแต่งกาย เลียนแบบนักร้อง เช่น เสื้อผ้า ทรงผม เจาะอวัยวะ	2.145	1.251	ต่ำ
5. ท่านสมัครเป็น แฟนคลับของ นักร้องที่ท่านชอบ	1.882	1.232	ต่ำ
6. แม้ว่าที่จัดคอนเสิร์ต จะอยู่ไกลจากที่พัก แต่ท่านก็จะไปชม	2.040	1.214	ต่ำ
7. ควรจัดให้มีการ แสดงคอนเสิร์ต บ่อยกว่านี้	2.642	1.219	ปานกลาง
8. การชมคอนเสิร์ต ไม่ก่อให้เกิดความ เสื่อมเสียด้าน วัฒนธรรม	2.858	1.076	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อความถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ท่านไปชมคอนเสิร์ต กับเพื่อนทุกครั้ง	2.543	1.352	ปานกลาง
10. ท่านแสดงท่าทาง เช่น การเต้นและคำพูด เหมือนนักร้องบนเวที คอนเสิร์ต	2.277	1.279	ต่ำ
11. ท่านมีดอกไม้หรือ ของขวัญไปมอบให้ กับนักร้องที่แสดงบน เวทีคอนเสิร์ต	1.874	1.115	ต่ำ
12. ท่านติดตามข่าวคราว ความเคลื่อนไหวของ นักร้องเพื่อติดตามชม คอนเสิร์ตครั้งต่อไป	2.465	1.324	ปานกลาง
รวม	2.331	.576	ต่ำ

4.2.3 ระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษา ระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับปานกลาง มีร้อยละ 71.2 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 28.5 และร้อยละ 0.3 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำ (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 แสดงระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ความพึงพอใจ	จำนวน	ร้อยละ
สูง	106	28.5
กลาง	265	71.2
ต่ำ	1	.3
รวม	372	100.0

$$\bar{X} = 3.474 ; S.D. = .457$$

ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมของความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.474 เมื่อแยกพิจารณาตัวแปรย่อยของความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า การไปชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านได้รับความสนุกสนานกว่าการชมทางโทรทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.651) ท่านคิดว่าการแสดงออกในการไปชมคอนเสิร์ตควรมีข้อจำกัด เช่น ไม่ควรแสดงลีลาการเต้นกวนๆ, ยั่วยวน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.618) การชมคอนเสิร์ตถือเป็นประสบการณ์ที่งดงาม และน่าประทับใจ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.435) ท่านรู้สึกพอใจที่ได้ไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนๆ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.677) ท่านรู้สึกดีใจที่ได้พบกับนักร้องอย่าง ใกล้ชิด อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.667) ท่านไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้ชมที่ดี เช่น ยืนบังคนข้างหลัง เบียดผู้ชมคนอื่น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.546) การชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านหายเหงา ไม่รู้สึกว่าอยู่ตัวคนเดียว อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.452) ท่านได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพที่ดีและไม่ดีเพื่อนำมาปรับปรุงใช้กับตัวเอง อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.978) การชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านได้รับความรู้นอกเหนือไปจากตำราเรียน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.078) ท่านชมคอนเสิร์ตเพื่อฆ่าเวลาเมื่อไม่มีกิจกรรมอื่นให้ทำ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.720) ท่านไปชมคอนเสิร์ตเพื่อลิ้มความทุกข์ที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.860) ท่านอยากเป็นนักร้องและมีคอนเสิร์ต เพราะได้แต่งตัวสวยๆ และเป็นผู้นำแฟชั่น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.247) ท่านรู้สึกหายเครียดเมื่อได้ชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.661) ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อมีคอนเสิร์ตของศิลปินที่ท่านชอบบ่อยๆ ซ้ำๆ อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.460) ท่านแสดงออกอย่างเมามันโดยไม่สนใจผู้ชมคนอื่น อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.917) ท่านไม่ปฏิบัติตามกฎของสถานที่จัดคอนเสิร์ต เช่น แอบพกอาวุธ แอบดื่มสุรา ยาเสพติด อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.277) ท่านพอใจที่ได้ย้อมผมสีแปลกๆ หรือ แต่งตัวนำสมัยไปชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.378) ท่านพอใจที่จะโดดเรียนเพื่อไปชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.312) เมื่อมีเวลารว่าง ท่านพอใจที่จะทำกิจกรรมอื่นมากกว่าชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.766) เมื่อมีปัญหา ท่านอยากอยู่บ้านมากกว่าออกไปชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.788) ท่านใฝ่ฝันจะเป็นนักร้องและมีคอนเสิร์ตเป็นของตัวเองโดยไม่สนใจการเรียน อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.989) ท่านหงุดหงิดและเครียดเมื่อได้ชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.965)

(ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้
รับจากการชมคอนเสิร์ต

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. การไปชมคอนเสิร์ต ทำให้ท่านได้รับความ สนุกสนานกว่าการชม ทางโทรทัศน์	3.651	1.104	ปานกลาง
2. ท่านคิดว่าการแสดง ออกในการไปชม คอนเสิร์ตควรมีข้อ จำกัด เช่น ไม่ควร แสดงลีลาการเต้น กวนๆ, ยั่วยวน	3.618	1.235	ปานกลาง
3. การชมคอนเสิร์ตถือเป็น ประสบการณ์ที่งดงาม และน่าประทับใจ	3.435	1.032	ปานกลาง
4. ท่านรู้สึกพอใจที่ได้ไป ชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนๆ	3.677	1.035	ปานกลาง
5. ท่านรู้สึกดีใจที่ได้พบกับ นักร้องอย่างใกล้ชิด	3.667	1.114	ปานกลาง
6. ท่านไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ของผู้ชมที่ดี เช่น ยืนบัง คนข้างหลัง, เบียดผู้ชม คนอื่น	3.546	1.261	ปานกลาง
7. การชมคอนเสิร์ตทำให้ ท่านหายเหงาไม่รู้สึกว่า อยู่ตัวคนเดียว	3.452	1.182	ปานกลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อความคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8. ท่านได้เปรียบเทียบ บุคลิกภาพที่ดีและไม่ดี เพื่อนำมาปรับใช้กับ ตนเอง	3.978	1.158	สูง
9. การชมคอนเสิร์ตทำให้ ท่านได้รับความรู้ นอก เหนือไปจากตำราเรียน	3.078	1.169	ปานกลาง
10. ท่านชมคอนเสิร์ตเพื่อ ฆ่าเวลา เมื่อไม่ไม่มี กิจกรรมอื่นให้ทำ	2.720	1.212	ปานกลาง
11. ท่านไปชมคอนเสิร์ต เพื่อลิ้มความทุกข์ที่ เกิดขึ้น	2.860	1.310	ปานกลาง
12. ท่านอยากเป็นนักร้อง และมีคอนเสิร์ตเพราะ ได้แต่งตัวสวยๆ และ เป็นผู้นำ แฟชั่น	3.247	1.337	ปานกลาง
13. ท่านรู้สึกหายเครียด เมื่อได้ชมคอนเสิร์ต	3.661	1.101	ปานกลาง
14. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อ มีคอนเสิร์ตของศิลปิน ที่ท่านชอบบ่อยๆ ซ้ำๆ	3.460	1.087	ปานกลาง
15. ท่านแสดงออกอย่าง เมามันโดยไม่สนใจ ผู้ชมคนอื่น	3.917	1.077	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
16. ท่านไม่ปฏิบัติตามกฎ ของสถานที่จัดคอน เสิร์ต เช่น แอบพกอาวุธ แอบดื่มสุรายาเสพติด	4.277	1.117	สูง
17. ท่านพอใจที่ได้ยินผม ตีแปดๆ หรือ แต่งตัว นำสมัยไปชมคอนเสิร์ต	2.378	1.302	ปานกลาง
18. ท่านพอใจที่จะโดด เรียนเพื่อไปชมคอนเสิร์ต	4.312	1.036	สูง
19. เมื่อมีเวลาว่าง ท่าน พอใจที่จะทำกิจกรรม อื่นมากกว่าชมคอนเสิร์ต	2.766	1.362	ปานกลาง
20. เมื่อมีปัญหาท่านอยาก อยู่บ้านมากกว่าออกไป ชมคอนเสิร์ต..	2.788	1.350	ปานกลาง
21. ท่านใฝ่ฝันจะเป็น นักร้องและมีคอนเสิร์ต เป็นของตัวเองโดยไม่ สนใจการเรียน	3.989	1.140	สูง
22. ท่านหงุดหงิดและ เครียดเมื่อได้ชมคอนเสิร์ต	3.965	1.021	สูง
รวม	3.474	.457	ปานกลาง

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตนั้น จะเห็นว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับต่ำ ส่วนความพึงพอใจที่ได้จากการชมคอนเสิร์ต อยู่ในระดับปานกลาง

4.3 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบหาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต มีองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และปัจจัยด้านความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตามได้ศึกษาในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต โดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็เพื่อชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตหรือไม่ โดยการ ใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร การทดสอบสมมติฐานได้ผลการศึกษาดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นเพศชาย ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 74.3 ส่วนวัยรุ่นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 93.0 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่า วัยรุ่นเพศชายจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นเพศหญิง (ตารางที่ 4.8)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.8 แสดงเพศกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

เพศ	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ชาย	4 (2.1)	44 (23.5)	139 (74.3)	187 (50.3)
หญิง	3 (1.6)	10 (5.4)	172 (93.0)	185 (49.7)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 25.04 ; \quad \text{Sig.} = .0000$$

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 83.1 ส่วนวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16-18 ปี ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 78.5 และวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 19-21 ปี ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีร้อยละ 89.5 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (ตารางที่ 4.9)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.9 แสดงช่วงอายุกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

เพศ	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
13-15 ปี	2 (1.5)	21 (15.4)	113 (83.1)	136 (36.6)
16-18 ปี	4 (3.3)	22 (18.2)	95 (78.5)	121 (32.5)
19-21 ปี	1 (.9)	11 (9.6)	103 (89.5)	115 (30.9)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 6.06 ; \quad \text{Sig.} = .1945$$

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 83.4 ส่วนวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 77.5 วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 86.5 และวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 89.8 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.10)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับการศึกษากับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ระดับการศึกษา	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	2 (1.7)	18 (14.9)	101 (83.4)	121 (32.5)
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	4 (3.6)	21 (18.9)	86 (77.5)	111 (29.8)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	- (-)	7 (13.5)	45 (86.5)	52 (14.0)
ปริญญาตรี	1 (1.1)	8 (9.1)	79 (89.8)	88 (23.7)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

**สมมติฐานที่ 4 ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ
วัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีผลการศึกษาต่ำกว่า 2.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 68.0 ส่วนวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาตั้งแต่ 2.00-3.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 89.3 และวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาตั้งแต่ 3.01-4.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีร้อยละ 80.6 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาต่ำกว่า 2.00 จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาในระดับอื่น (ตารางที่ 4.11)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรผลการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ผลการศึกษา	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ต่ำกว่า 2.00	3 (4.2)	20 (27.8)	49 (68.0)	72 (19.4)
2.00-2.99	2 (1.7)	23 (9.9)	208 (89.3)	233 (62.6)
3.00-4.00	2 (3.0)	11 (16.4)	54 (80.6)	67 (18.2)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 19.13 ; \quad \text{Sig.} = .0007$$

**สมมติฐานที่ 5 ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 86.2 ส่วนวัยรุ่นที่อยู่กับบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 81.3 และวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีร้อยละ 77. จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.12)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ลักษณะของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.12 แสดงลักษณะของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ลักษณะของครอบครัว	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
อยู่กับบิดามารดา	3 (1.3)	28 (12.4)	194 (86.2)	225 (60.5)
อยู่กับบิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่ง	1 (1.3)	13 (17.3)	61 (81.3)	75 (20.2)
ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา	3 (4.1)	13 (18.1)	56 (77.8)	72 (19.4)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 4.70 ; \quad \text{Sig.} = .3198$$

**สมมติฐานที่ 6 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 83.3 ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 88.3 และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบปล่อยปละละเลยส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง มีร้อยละ 55.2 จากการศึกษาสมมติฐาน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น (ตารางที่ 4.13)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน คือตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

**ตารางที่ 4.13 แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น
ที่ไปชมคอนเสิร์ต**

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
เข้มงวดกวดขัน	2 (3.3)	8 (13.3)	50 (83.3)	60 (16.1)
ประชาธิปไตย	3 (1.1)	30 (10.6)	250 (88.3)	283 (76.1)
ปล่อยปละละเลย	2 (6.9)	16 (55.2)	11 (31.9)	29 (7.8)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 49.63 ; \text{ Sig.} = .0000$$

สมมติฐานที่ 7 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 70.6 ส่วนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 85.2 และวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีร้อยละ 83.6 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.14)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.14 แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย	-	10	24	34
	(-)	(29.4)	(70.6)	(9.1)
รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย	5	36	236	277
	(1.8)	(23.0)	(85.2)	(74.5)
รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย	2	8	51	61
	(3.3)	(13.1)	(83.6)	(16.4)
รวม	7	54	311	372
	(1.9)	(14.5)	(83.6)	(100.0)

$$X^2 = 7.74 ; \quad \text{Sig.} = .1002$$

สมมติฐานที่ 8 พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับสูง ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 46.7 ส่วนวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 79.9 และวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 90.1 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตระดับอื่น (ตารางที่ 4.15)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.15 ระดับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
สูง	3 (20.0)	7 (46.7)	5 (33.3)	15 (4.0)
กลาง	3 (1.9)	28 (18.2)	123 (79.9)	154 (41.4)
ต่ำ	1 (.5)	19 (9.4)	183 (90.1)	203 (54.6)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 49.91 ; \quad \text{Sig.} = .0000$$

สมมติฐานที่ 9 ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาในเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นที่มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 100 ส่วนวัยรุ่นที่มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง ส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 82.2 และวัยรุ่นที่มีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตในระดับสูง มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 87.7 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.16)

ดังนั้น จากผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน คือ ตัวแปรความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 4.16 ระดับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ความพึงพอใจที่ได้รับจากชมคอนเสิร์ต	พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
สูง	1 (.9)	12 (11.3)	93 (87.7)	106 (28.5)
กลาง	6 (2.3)	41 (15.5)	218 (82.2)	265 (71.2)
ต่ำ	- (-)	1 (100)	- (-)	1 (.3)
รวม	7 (1.9)	54 (14.5)	311 (83.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 7.78 ; \quad \text{Sig.} = .1001$$

กล่าวโดยสรุป จากผลการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นเพศชายมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าเพศหญิง ส่วนวัยรุ่นและระดับการศึกษาของวัยรุ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในด้านผลการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่มีเกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระดับอื่น ส่วนลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน นอกจากนี้ ยังพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบปล่อยปละละเลยมีแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น ส่วนฐานะทางเศรษฐกิจ ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น และสำหรับวัยรุ่นที่มี พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลางและระดับต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ในระดับต่ำ ส่วนวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนในระดับปานกลาง ส่วนความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตไม่มีความ สัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

4.4 ผลการวิเคราะห์ที่ได้นอกเหนือจากสมมติฐาน

4.4.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ในตัวแปรที่น่าสนใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมว่าปัจจัยภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตหรือไม่ โดยการใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นเพศชาย ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 48.1 ส่วนวัยรุ่นเพศหญิง ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 62.7 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นเพศชายจะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นเพศหญิง (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 แสดงเพศกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

เพศ	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ชาย	10 (5.3)	90 (48.1)	87 (46.5)	187 (50.3)
หญิง	5 (2.7)	64 (34.6)	116 (62.7)	185 (49.7)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 10.189 ; \text{Sig.} = .006$$

อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 47.1 ส่วนวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16-18 ปี ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 50.4 และวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 19-21 ปี ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีร้อยละ 73 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 13-15 ปีจะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นกลุ่มอายุอื่น (ตารางที่ 4.18)

ตารางที่ 4.18 แสดงช่วงอายุกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

อายุ	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
13-15 ปี	9 (6.6)	63 (46.3)	64 (47.1)	136 (36.6)
16-18 ปี	5 (4.1)	61 (50.4)	55 (45.5)	121 (32.5)
19-21 ปี	1 (.9)	30 (26.1)	84 (73.0)	115 (30.9)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 25.24 ; \quad \text{Sig.} = .0000$$

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของ
วัยรุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 48.7 ส่วนวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 47.7 วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 60 และวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีร้อยละ 75.0 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นในระดับการศึกษาอื่น (ตารางที่ 4.19)

ตารางที่ 4.19 แสดงระดับการศึกษากับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ระดับการศึกษา	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	7 (5.8)	55 (45.5)	59 (48.7)	121 (32.5)
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	7 (6.3)	53 (47.7)	51 (46.0)	111 (29.8)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1 (1.9)	24 (46.1)	27 (60.0)	52 (14.0)
ปริญญาตรี	- (-)	22 (25.0)	66 (75.0)	88 (23.7)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 23.09 ; \text{ Sig.} = .0008$$

**ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของ
วัยรุ่น**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่มีผลการศึกษามากกว่า 2.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 55.6 ส่วนวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระหว่าง 2.00-3.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 56.7 และวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระหว่าง 3.01-4.00 ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีร้อยละ 62.7 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระหว่าง 3.01-4.00 จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นในระดับผลการศึกษาอื่น (ตารางที่ 4.20)

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการศึกษากับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ผลการศึกษา	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ต่ำกว่า 2.00	3 (4.2)	40 (55.6)	29 (40.3)	72 (19.4)
2.00-3.00	7 (3.0)	94 (40.3)	132 (56.7)	233 (62.6)
3.01-4.00	5 (7.4)	20 (29.9)	42 (62.7)	67 (18.0)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 11.96 ; \quad \text{Sig.} = .0176$$

ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 52.9 ส่วนวัยรุ่นที่อยู่กับบิดาหรือมารดาคนเดียวคนใดคนหนึ่ง ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 54.7 และวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีร้อยละ 59.7 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.21)

ตารางที่ 4.21 แสดงลักษณะของครอบครัวกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ลักษณะของครอบครัว	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
อยู่กับบิดามารดา	7 (3.1)	99 (44.0)	119 (52.9)	225 (60.5)
อยู่กับบิดาหรือมารดา คนเดียวคนหนึ่ง	3 (4.0)	31 (41.3)	41 (54.7)	75 (20.2)
ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา	5 (6.9)	24 (33.3)	43 (59.7)	72 (19.4)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 3.95 ; \quad \text{Sig.} = .4123$$

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 48.3 ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 57.9 และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบปล่อยปละละเลย ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 55.2 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น (ตารางที่ 4.22)

ตารางที่ 4.22 แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
เข้มงวดกวดขัน	5 (8.3)	26 (43.3)	29 (48.3)	60 (16.1)
ประชาธิปไตย	7 (2.5)	112 (39.6)	164 (57.9)	283 (76.1)
ปล่อยปละละเลย	3 (10.3)	16 (55.2)	10 (34.5)	29 (7.8)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 12.10 ; \text{ Sig.} = .0166$$

**ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ
ชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย ส่วน
มากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ 64.7 ส่วนวัยรุ่นที่ครอบครัวมี
รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ มีจำนวนร้อยละ
53.8 และวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย ส่วนมากมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตใน
ระดับต่ำ มีร้อยละ 52.5 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจ
ของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.23)

**ตารางที่ 4.23 แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต
ของวัยรุ่น**

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย	1 (2.9)	11 (32.4)	22 (64.7)	34 (9.1)
รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย	9 (3.3)	119 (43.0)	149 (53.7)	277 (74.5)
รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย	5 (8.2)	24 (39.3)	32 (52.5)	61 (16.4)
รวม	15 (4.0)	154 (41.4)	203 (54.6)	372 (100.0)

$$X^2 = 4.76 ; \quad \text{Sig.} = .3124$$

**เพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชม
คอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นเพศชายที่ไปชมคอนเสิร์ตส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 67.9 ส่วนวัยรุ่นเพศหญิงที่ไปชมคอนเสิร์ต ส่วนมากเป็นผู้ที่มีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับสูง มีจำนวนร้อยละ 74.67 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.24)

ตารางที่ 4.24 แสดงเพศกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

เพศ	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ชาย	59 (31.6)	127 (67.9)	1 (.5)	187 (50.3)
หญิง	47 (25.4)	138 (74.6)	- (-)	185 (49.7)
รวม	106 (28.5)	265 (25.3)	1 (.3)	372 (100.0)

$$X^2 = 2.80 ; \quad \text{Sig.} = .2461$$

**อายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชม
คอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตที่มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 69.1 ส่วนวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตที่มีอายุตั้งแต่ 16-18 ปี ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 67.7 และวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตที่มีอายุตั้งแต่ 19-21 ปี ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีร้อยละ 77.4 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.25)

ตารางที่ 4.25 แสดงช่วงอายุกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

อายุ	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
13-15 ปี	42 (30.9)	94 (69.1)	- (-)	136 (36.6)
16-18 ปี	39 (32.2)	82 (67.8)	- (-)	121 (32.5)
19-21 ปี	25 (21.7)	89 (77.4)	1 (.9)	115 (30.9)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	372 (100.0)

$$X^2 = 5.84 ; \quad \text{Sig.} = .2112$$

ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 69.4 ส่วนวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 68.5 วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 63.5 และวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 81.8 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.26)

ตารางที่ 4.26 แสดงระดับการศึกษากับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ระดับการศึกษา	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
มัธยมศึกษาตอนต้น	37 (30.6)	84 (69.4)	- (-)	121 (32.5)
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น	35 (31.5)	76 (68.5)	- (-)	111 (29.8)
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	19 (36.5)	33 (63.5)	- (-)	52 (14.0)
ปริญญาตรี	15 (17.1)	72 (81.8)	1 (1.1)	88 (23.7)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	372 (100.0)

$$X^2 = 11.00 ; \quad \text{Sig.} = .0884$$

**ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ วิทยาลัยได้รับจากการ
ชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วิทยาลัยที่ไปชมคอนเสิร์ตที่มีผลการศึกษาน้อยกว่า 2.00 ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 77.8 ส่วนวิทยาลัยที่มีผลการศึกษาดังแต่ 2.00-3.00 ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 68.7 และวิทยาลัยที่มีผลการศึกษาดังแต่ 3.01-4.00 ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีร้อยละ 73.1 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วิทยาลัยได้รับจากการชมคอนเสิร์ตของวิทยาลัยอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.27)

ตารางที่ 4.27 แสดงผลการศึกษากับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ผลการศึกษา	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
ต่ำกว่า 2.00	16 (22.2)	56 (77.8)	- (-)	72 (19.4)
2.00-3.00	72 (30.9)	160 (68.7)	1 (.4)	233 (62.6)
3.01-4.00	18 (26.9)	49 (73.1)	- (-)	67 (18.0)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	372 (100.0)

$$X^2 = 2.81 ; \quad \text{Sig.} = .5904$$

ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 74.7 ส่วนวัยรุ่นที่อยู่กับบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 61.3 และวัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีร้อยละ 70.8 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.28)

ตารางที่ 4.28 แสดงลักษณะของครอบครัวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ลักษณะของครอบครัว	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
อยู่กับบิดามารดา	56 (24.9)	168 (74.7)	1 (.4)	225 (60.5)
อยู่กับบิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่ง	29 (38.7)	46 (61.3)	- (-)	75 (20.2)
ไม่ได้อยู่ กับบิดามารดา	21 (29.2)	51 (70.8)	- (-)	72 (19.4)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	372 (100.0)

$$X^2 = 5.82 ; \quad \text{Sig.} = .2130$$

**การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่
วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบ
เข้มงวดกวดขัน ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ
68.3 ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย ส่วนมากมีความ
พึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 71.4 และวัยรุ่นที่ได้รับการ
อบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบปล่อยปละละเลย ส่วนมากมีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ต
ในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 75.9 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปร
การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ต
ของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แบบเข้มงวดกวดขันจะมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอ
บรมเลี้ยงดูแบบอื่น (ตารางที่ 4.29)

**ตารางที่ 4.29 แสดงการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการ
ชมคอนเสิร์ต**

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
เข้มงวดกวดขัน	19 (31.7)	41 (68.3)	- (-)	34 (9.1)
ประชาธิปไตย	81 (28.6)	202 (71.4)	- (-)	277 (74.5)
ปล่อยปละละเลย	6 (20.7)	22 (75.9)	1 (3.4)	61 (16.4)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	387 (100.0)

$$X^2 = 12.82 ; \quad \text{Sig.} = .0122$$

**ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
ที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต**

จากผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย มีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 83.4 ส่วนวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย มีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 73.3 และวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย มีความพึงพอใจในการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง มีจำนวนร้อยละ 55.7 จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าวัยรุ่นที่ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายจะมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแบบอื่น (ตารางที่ 4.30)

ตารางที่ 4.30 แสดงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	ความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต			
	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย	5 (14.7)	28 (82.4)	1 (2.94)	34 (9.1)
รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย	74 (26.7)	203 (73.3)	- (-)	277 (74.5)
รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย	27 (44.3)	34 (55.74)	- (-)	61 (16.4)
รวม	106 (28.5)	265 (71.2)	1 (.3)	377 (100.0)

$$X^2 = 20.65 ; \quad \text{Sig.} = .0004$$

ในเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตจะเห็นว่า วัยรุ่นเพศชายมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าเพศหญิง และวัยรุ่นที่มีอายุ 19-21 ปี มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตต่ำกว่าวัยรุ่นกลุ่มอายุอื่น ในเรื่องระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาระดับอื่น และพบว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาน่าสูงมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระดับอื่น ส่วนลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต สำหรับการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวนั้น วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต

สำหรับเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต จะเห็นว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการศึกษา และลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขันมีความพึงพอใจสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตมากกว่าวัยรุ่นที่ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจแบบอื่น

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation)

นอกจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตแล้ว ผู้ศึกษายังสนใจที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นกับตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) ซึ่งได้ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบย่อยของตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตด้านการเลียนแบบนักร้อง (การแต่งกาย ทรงผม) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .427$) องค์ประกอบย่อยด้านการเลียนแบบนักร้อง (การแสดงออกและคำพูด), ด้านการติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป (อยู่ใกล้ก็จะไปชม), ด้านการสร้างความผูกพันกับนักร้อง (การมีดอกไม้หรือของขวัญไปให้), ด้านการสร้างความผูกพันกับนักร้อง (เป็นสมาชิกแฟนคลับ), ด้านความถี่ในการชมคอนเสิร์ต (ควรจัดคอนเสิร์ตให้บ่อยกว่านี้), ด้านความถี่ในการชมคอนเสิร์ต (ท่านไปชมคอนเสิร์ตทุกเสาร์หรืออาทิตย์), ด้านการติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป (ติดตามข่าวคราวเพื่อไปชม), ด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (ไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนทุกครั้ง) และด้านการคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (ไปชมคอนเสิร์ตเพราะเพื่อนชวน) มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($r = .385$, $r = .376$, $r = .374$, $r = .338$, $r = .301$, $r = .259$, $r = .248$, $r = .247$ และ $r = .138$) (ตารางที่ 4.31)

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน (n = 372)

ตัวแปร	ค่าสหสัมพันธ์ (r)
1. ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต (ท่านไปชมคอนเสิร์ตทุกเสาร์หรืออาทิตย์)	.259**
2. ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต (การชมคอนเสิร์ตไม่ส่งเสริมให้มีการมั่วสุม)	.040
3. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (ท่านไปชมคอนเสิร์ตเพราะเพื่อนชวน)	.138*
4. การเลียนแบบนักร้อง (ด้านการแต่งกาย ทรงผม)	.427**
5. การสร้างความผูกพันกับนักร้อง (เป็นสมาชิกแฟนคลับ)	.338**
6. การติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป (อยู่ไกลก็จะไปชม)	.376**
7. ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต (ควรจัดคอนเสิร์ตให้บ่อยกว่านี้)	.301**
8. ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต (ไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียด้านวัฒนธรรม)	.076
9. การคล้อยตามกลุ่มเพื่อน (ท่านไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนทุกครั้ง)	.247**
10. การเลียนแบบนักร้อง (ด้านการแสดงออก และคำพูด)	.385**
11. การสร้างความผูกพันกับนักร้อง (การมีดอกไม้หรือของขวัญไปให้)	.374**
12. การติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป (ติดตามข่าวคราวเพื่อไปชม)	.248**

ความสัมพันธ์เชื่อถือได้ ณ ระดับความเชื่อมั่น *.01 **.001

4.4.3 ความคิดเห็นอื่นๆ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ตในเรื่องของประโยชน์และโทษที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต โดยให้แสดงความคิดเห็นอย่างละ 5 ลำดับ ซึ่งผลจากการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

เพื่อที่จะได้ทราบว่าวัยรุ่นมีความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต 5 ประการ คืออะไรบ้าง โดยใช้หลักการให้คะแนน กล่าวคือ หากตอบเป็นอันดับ 1 ให้ 5 คะแนน ตอบเป็นอันดับ 2 ให้ 4 คะแนน ตอบเป็นอันดับ 3 ให้ 3 คะแนน ตอบเป็นอันดับ 4 ให้ 2 คะแนน และตอบเป็นอันดับ 5 ให้ 1 คะแนน จากผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นส่วนมากเห็นว่าประโยชน์ที่ได้จากการชมคอนเสิร์ตอันดับหนึ่งคือการได้รับความสนุกสนาน สำหรับอันดับรองลงมาเป็นการผ่อนคลายความเครียด และอันดับที่สามคือการได้อยู่กับเพื่อนๆ อันดับสี่คือการได้พบเห็นศิลปินนักร้องที่ชื่นชอบ ส่วนอันดับที่ห้าคือการได้ประสบการณ์ (ตารางที่ 4.32)

ตารางที่ 4.32 แสดงอันดับความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

อันดับที่	ความคิดเห็น
1	ความสนุกสนาน
2	การผ่อนคลายความเครียด
3	การได้อยู่กับเพื่อนๆ
4	การได้พบเห็นศิลปินนักร้องที่ชื่นชอบ
5	การได้ประสบการณ์

2. ความคิดเห็นเรื่องโทษที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากการสอบถามความคิดเห็นของวัยรุ่นในเรื่องโทษที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต โดยใช้หลักการให้คะแนนเช่นเดียวกับข้อ 1 ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นส่วนมากเห็นว่าโทษที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตอันดับหนึ่งคือ การทะเลาะวิวาท ส่วนอันดับที่สองคือ เป็นแหล่งมั่วสุม อันดับที่สามคือ สิ้นเปลืองเงิน อันดับที่สี่คือ เสียเวลา และอันดับที่ห้าคือ การแต่งกายไม่สุภาพ (ตารางที่ 4.33)

ตารางที่ 4.33 แสดงอันดับความคิดเห็นเรื่องโทษที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

อันดับที่	ความคิดเห็น
1	การทะเลาะวิวาท
2	เป็นแหล่งมั่วสุม
3	สิ้นเปลืองเงิน
4	เสียเวลา
5	การแต่งกายไม่สุภาพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต และหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของวัยรุ่น

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต จำนวนทั้งสิ้น 378 คน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้คือแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วนด้วยกันคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต พฤติกรรมเบี่ยงเบน และมาตรวัดเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคมนั้นประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการศึกษา ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนในเรื่องพฤติกรรมกรรมการชมคอนเสิร์ตนั้นได้สร้างข้อคำถามจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ซึ่งแบ่งเป็นองค์ประกอบต่างๆ คือ ความถี่ในการชมคอนเสิร์ต ค่านิยมที่มีต่อการชมคอนเสิร์ต การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ต การเลียนแบบนักร้อง การสร้างความผูกพันกับนักร้อง และการติดตามชมคอนเสิร์ตในครั้งต่อไป สำหรับในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นได้สร้างข้อคำถามจากมาตรวัดต่างๆที่มีผู้สร้างไว้ โดยได้ศึกษาองค์ประกอบด้านต่างๆ คือ เล่นการพนัน เสพสุรา บุหรี่ สิ่งเสพติด หรือของมีนเมาอื่นๆ เทียบเตรในเวลากลางคืน ระหว่างเวลา 22.00-04.00 น. หนีโรงเรียน แสดงกิริยาจาไม่สุภาพ ทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่งตัวผิดระเบียบโรงเรียน หรือผิดกาลเทศะ ก้าวร้าว และมีพฤติกรรมลักเพศ ในส่วนของความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ได้พิจารณาจาก ความสนุกสนานตื่นเต้น การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและสิ่งอื่นๆ ประสบการณ์ที่งดงาม เกิดการรวมกลุ่ม สนองความพึงพอใจในการอยากเห็นนักร้อง รู้จักปฏิบัติตนตามหน้าที่ผู้ชมที่ดี การได้มีเพื่อน สร้างบุคลิกภาพ

และลีลาของตัวเอง ได้รับทราบข่าวสาร วิชาความรู้ การฆ่าเวลา การลืมบางสิ่งบางอย่าง การสร้างมโนภาพแบบเพื่อฝันเกินความเป็นจริง และการผ่อนคลายอารมณ์

จากการออกแบบสอบถามดังกล่าวได้ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-ways Factorial Design) พบว่า ในส่วนแบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7521 แบบสอบถามเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7025 และมาตรวัดความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับการชมคอนเสิร์ตมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7364

นอกจากนี้ในการประมวลผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistics Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการสรุปข้อมูลภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต พฤติกรรมเบี่ยงเบน และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ไค-สแควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร

3. การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Correlation) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม

จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พบว่า เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.3) มีอายุอยู่ในช่วง 13-15 ปี (ร้อยละ 36.6) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 32.5) มีผลการศึกษาอยู่ระดับ 2.00-3.00 (ร้อยละ 62.6) ส่วนใหญ่อยู่กับบิดามารดา (ร้อยละ 60.5) โดยได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตย (ร้อยละ 76.1) และครอบครัวมีรายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 74.5)

2. พฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ในการศึกษาระดับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 83.6 รองลงมา มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 14.5 และร้อยละ 1.9 มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่ในระดับสูง

จากผลการศึกษาระดับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับต่ำ มีร้อยละ 54.6 และมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.4 ส่วนร้อยละ 4.0 มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับสูง

จากผลการศึกษาระดับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า วัยรุ่นส่วนมากมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 71.2 นอกนั้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง มีร้อยละ 28.5 และระดับต่ำคิดเป็นร้อยละ 0.3

สำหรับผลสรุปของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นกับตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน อย่างไรก็ตามในเรื่องเพศ พบว่า วัยรุ่นเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าเพศหญิง ส่วนในเรื่องผลการศึกษานั้น วัยรุ่นที่มีผลการศึกษาดำกว่า 2.00 มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระดับอื่น และวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น นอกจากนี้ยังพบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตระดับปานกลางและระดับต่ำ

ส่วนผลสรุปของพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตกับตัวแปรภูมิหลังทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ลักษณะของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต สำหรับในเรื่องเพศ พบว่า วัยรุ่นเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าเพศหญิง และวัยรุ่นที่มีอายุในช่วง 13-15 ปี มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าช่วงอายุอื่น ในเรื่องของระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้นมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่มีการศึกษาระดับอื่น และวัยรุ่นที่มี

ผลการศึกษาดังแต่ 3.01-4.00 มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระดับอื่น และในด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น

สำหรับตัวแปรด้านความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตกับภูมิลำเนาเศรษฐกิจและสังคม พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ผลการศึกษา และลักษณะของครอบครัวของวัยรุ่นไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ส่วนการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวนั้น พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบเข้มงวดกวดขันมีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่น และพบว่า วัยรุ่นที่ครอบครัวมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายมีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแบบอื่น

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น จากผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น จากผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอายุ กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรอายุไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับการศึกษา กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผลการศึกษา กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรผลการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 5 ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะของครอบครัว กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรลักษณะของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 6 การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาคำสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 7 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 8 พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 9 ความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ตกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ในตัวแปรที่น่าสนใจ

เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พบว่า ตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

ลักษณะของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรลักษณะของครอบครัวกับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า ตัวแปรลักษณะของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวกับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า ตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

ความคิดเห็นอื่นๆ

จากการศึกษาเพิ่มเติมถึงความคิดเห็นของวัยรุ่นในเรื่องของประโยชน์และโทษที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ผลการศึกษาพบว่า ในด้านของประโยชน์ วัยรุ่นส่วนใหญ่ได้เสนอว่าการชมคอนเสิร์ตมีประโยชน์ตามลำดับดังนี้ ประการแรกคือ ความสนุกสนาน อันดับที่สองคือ การผ่อนคลายความเครียด อันดับที่สามคือ การได้อยู่กับเพื่อนๆ อันดับที่สุดคือ การได้พบเห็นศิลปินนักร้องที่ชื่นชอบ และอันดับที่ห้าคือ การได้ประสบการณ์

จะเห็นได้ว่า สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตนั้นก็คือ ความต้องการ ความสนใจ และลักษณะทางสังคมของวัยรุ่นนั่นเอง วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบทำสิ่งแปลกใหม่ ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นหรือเพื่อนๆในกลุ่ม มีการปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ได้ในสังคม การไปชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นนั้น นอกจากจะได้พบศิลปินนักร้องที่ชื่นชอบแล้ว ยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เลิกคิดฟู้อานได้ชั่วขณะ ได้มี

โอกาสใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนๆมากขึ้น ได้ทำตามใจตัวเอง ซึ่งประโยชน์โดยรวมที่ได้รับนั้นจะเป็นเรื่องของการนั้นหนาการเป็นส่วนใหญ่

สำหรับโทษที่ได้จากการชมคอนเสิร์ต มีตามลำดับ ดังนี้ ประการแรกคือการทะเลาะวิวาท ส่วนอันดับที่สองคือ เป็นแหล่งมั่วสุม อันดับที่สามคือ สิ้นเปลืองเงิน อันดับที่ดี คือ เสียเวลา และอันดับที่ห้า คือ การแต่งกายไม่สุภาพ

จะเห็นได้ว่า สิ่งที่วัยรุ่นคิดว่าเป็นโทษที่ได้รับจากการชมคอนเสิร์ตนั้น เป็นส่วนหนึ่งในลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นตระหนักถึงพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบประเพณี หรือบรรทัดฐานของสังคมนั้นๆ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายในประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

5.2.1 เรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น

จากการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นเพศชายมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นเพศหญิง เนื่องจากเพศชายนั้นมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเฉพาะเรื่องการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงกิริยาจาไม่สุภาพ การทะเลาะวิวาทและทำร้ายร่างกายผู้อื่น และการเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืนได้มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงษ์ พัฒนพงศ์ (2538) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา พบว่า นักเรียนเพศชายมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมากกว่านักเรียนหญิง

และพบว่าวัยรุ่นที่มีระดับผลการศึกษาดำ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาระดับอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาอยู่ในระดับต่ำใช้เวลาไปกับการเที่ยวเตร่ หรือหนีโรงเรียน ไม่ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย เกตุพันธ์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุการยกพวกทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาชายที่มีผลการศึกษาดำมีแนวโน้มยกพวกทำร้ายร่างกายนักเรียนโรงเรียนอื่น มากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางหรือผลการเรียนดี

ส่วนตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างปล่อยปละละเลยมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะ

การขาดการควบคุมดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดจากผู้ปกครอง ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย เกตุพันธ์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์สาเหตุการยกพวกทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันของนักเรียนอาชีวศึกษาชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพการอบรมดูแลของผู้ปกครองของนักเรียนอาชีวศึกษาแตกต่างกัน มีแนวโน้มการเข้าร่วมก่อเหตุยกพวกทำร้ายร่างกายนักเรียน อาชีวศึกษาโรงเรียนอื่นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับ กลุคและกลุค (1950) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภูมิหลังเกี่ยวกับครอบครัวของเยาวชนกระทำผิด พบว่า บิดามารดาของเยาวชนกระทำผิด อบรมสั่งสอนบุตรโดยปล่อยปละละเลย

สำหรับด้านลักษณะของครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุพจน์ แสนโรจน์ (2536) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพสาเหตุและแนวทางป้องกัน การทะเลาะวิวาทของนักศึกษาชายช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร นักศึกษาพักอาศัยอยู่กับญาติ อยู่หอพัก หรือบ้านเช่า ขาดการควบคุมดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง สามารถอธิบายสาเหตุภายนอกสถานศึกษาที่ทำให้เกิดปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขัดแย้งกับงานวิจัยของ วรเชษฐ หอมจันทร์ (2540) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่พบว่า ปัจจัยเรื่องสถานภาพทางครอบครัวโดยรวม และปัจจัยเรื่องฐานะทางบ้านของเยาวชน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ ในการสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน และขัดแย้งกับงานวิจัยของ ซิลตัน และมาร์เคิล (1972) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ภูมิหลังทางครอบครัวของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย พบว่า เยาวชนที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็ก และเยาวชนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เช่น มีบิดาหรือมารดาคนเดียว หรือมีบิดามารดาที่เสียชีวิตไปแล้ว

ในเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พบว่า การคล้อยตามกลุ่มเพื่อนที่ไปชมคอนเสิร์ตเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมเดช กาญจนพันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษาในระดับอาชีวศึกษา พบว่า สาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวด้านวาจาและด้านกาย ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นอิทธิพลของด้านสิ่งแวดล้อม คือการลอกเลียนพฤติกรรมจากเพื่อนในกลุ่มเป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญที่สุด

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิตดา เพ็ชรสิงห์ (2530) ศึกษาเรื่อง อบายมุขที่มีความสัมพันธ์กับการหนีโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่หนีเรียนในหนึ่งปีการศึกษาจำนวน 2-5 ครั้ง ส่วนใหญ่มีสาเหตุจากสิ่งแวดล้อม คือการที่เพื่อนในกลุ่มที่คบหาชอบเที่ยวเตร่ ในขณะที่นักเรียนที่หนีเรียนตั้งแต่ 6 ครั้งขึ้นไป มักจะมีสาเหตุจากปัญหาส่วนตัวมากกว่าอย่างอื่น เช่น การที่นักเรียนชอบคบหาเพื่อนเกเร และการไม่สนใจการเรียน

พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นด้านความถี่ในการชมคอนเสิร์ตเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในระดับค่อนข้างต่ำ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุเกษม อิงคินันท์ (2537) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษากับการรับชมโทรทัศน์ : กรณีศึกษานักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิคนครราชสีมา พบว่า ประเภทของรายการโทรทัศน์ที่นักเรียนชอบและรับชมเป็นประจำเป็นอันดับ 1 ได้แก่ คอนเสิร์ตเพลง และพบว่า ความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการรับชมโทรทัศน์

5.2.2 เรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น

จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นเพศชายมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นเพศหญิง ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นเพศชายมีอิสระในการที่จะไปชมคอนเสิร์ตมากกว่าเพศหญิง ไม่ว่าจะไปตามลำพังหรือไปกับกลุ่มเพื่อน และวัยรุ่นเพศชายเป็นวัยที่เริ่มหัดเล่นดนตรีประเภทต่างๆ เช่น กีตาร์ เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้วัยรุ่นเพศชายมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูง ซึ่งสอดคล้องกับ อารีย์ สัตยกุล (2531) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้และปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้ของนักเรียนอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ไปสถานดิสโก้ในปัจจุบันมีพฤติกรรมการใช้สถานดิสโก้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) และสอดคล้องกับ ณัฐพร พานิช (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง โดยการไปชมคอนเสิร์ต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ ณจิต ติปานวงศ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของอวัจนภาษาของนักร้องแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ต่อเยาวชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีการเปิดรับสารด้ารอากาศภาษาและวัฒนธรรมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย

ส่วนตัวแปรในเรื่องอายุ พบว่า วัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 16-18 ปี มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง ส่วนวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 13-15 ปี (วัยรุ่นตอนต้น) และวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 19-21 ปี (วัยรุ่นตอนปลาย) มีพฤติกรรมในการชมคอนเสิร์ตต่ำ ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นตอนต้นยังมีอายุน้อย โอกาสที่ผู้ปกครองจะอนุญาตให้ไปชมคอนเสิร์ตจึงน้อย และวัยรุ่นตอนปลายเป็นวัยที่เริ่มจะเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดมากขึ้น มีความกังวลกับบุคลิกของตนเองมากขึ้น ซึ่งทำให้มีความไม่มั่นใจในพฤติกรรมของตนเอง เช่น การแสดงออกทางท่าทางการแต่งกาย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณจิต ติปานวงศ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของอวัจนภาษาของนักร้องแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ต่อเยาวชน พบว่า กลุ่มที่มีอายุ 15-16 ปี มีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัจนภาษามากกว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 17-25 ปี

ส่วนตัวแปรในระดับการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตสูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณจิต ติปานวงศ์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของอวัจนภาษาของนักร้องแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ต่อเยาวชน พบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 จะมีการเปิดรับสารด้านอาการภาษาและวัจนภาษามากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไป

ส่วนตัวแปรในเรื่องผลการศึกษา พบว่า วัยรุ่นที่มีผลการศึกษาดังแต่ 2.00-3.00 และวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาดังแต่ 3.01-4.00 มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตต่ำ ส่วนวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาดังแต่ 2.00 มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะวัยรุ่นที่มีผลการศึกษาดังแต่ 3.01-4.00 ใช้เวลาว่างไปกับการชมคอนเสิร์ตมากกว่าวัยรุ่นที่มีผลการเรียนดีหรือปานกลาง โดยอาจจะมีความถี่ในการไปชมคอนเสิร์ตมาก มีการติดตามชมศิลปินที่ชอบบ่อยครั้ง หรือถ้าชอบศิลปินหลายคน ก็ยังทำให้ความถี่ในการชมมากขึ้น

ส่วนตัวแปรการยอมรับเลี้ยงดู พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูจากครอบครัวแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตในระดับต่ำ ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะการยอมรับเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ทำให้วัยรุ่นยึดเอาการชมคอนเสิร์ตมาเป็นเครื่องมือที่ทำให้รู้สึกว่ามีเพื่อน สร้างความตื่นเต้นสนุกสนานหรือเรียกร้องความสนใจ โดยการแสดงออกมาทางลักษณะท่าทางต่างๆ

สำหรับตัวแปรฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนต์ชัย นินนาทนนท์ (2529) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของสถานเริงรมย์ที่มีต่อเยาวชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความสนใจในการใช้บริการสถานเริงรมย์ของนักเรียนชาย หญิง ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน มีความสนใจในการใช้บริการสถานเริงรมย์อยู่ระดับปานกลางเหมือนกันมากที่สุด

และเมื่อพิจารณาตัวแปรพฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นด้านพฤติกรรมที่สร้างความผูกพันกับนักร้อง พบว่า อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารีพร อำนวยกิจเจริญ (2533) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่สร้างความผูกพันกับนักร้อง พบว่า ร้อยละ 92.8 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกของนักร้องหรือวงดนตรี

5.2.3 เรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต

จากการศึกษาเรื่องความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ซึ่งสอดคล้องกับ อารีพร อำนวยกิจเจริญ (2533) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มีอิทธิพลต่อการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในทิศทางตรงกันข้าม

สำหรับตัวแปรเพศและระดับการศึกษา พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ ณัฐพร พานิช (2539) ศึกษาเรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาใน พื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้องต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่สูงนัก

กล่าวโดยสรุป จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาให้ความสำคัญในเรื่องการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น เพื่อศึกษาและป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นในเชิงลบ เช่น ด้านการทะเลาะวิวาท ด้านยาเสพติด ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ เพศ ผลการศึกษา และการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวก็ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น ซึ่งผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญควบคู่ไปด้วยเช่นกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่น เป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องการความร่วมมือจากหลายๆฝ่าย เพื่อแก้ไขและปรับปรุง เพราะวัยรุ่นเมื่อเติบโตขึ้นมา ก็คือกำลังสำคัญของประเทศชาติ ผลจากการศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต มีข้อเสนอแนะดังนี้

- 1) รัฐควรเผยแพร่ส่งเสริมและ ให้คำแนะนำแก่บิดามารดา หรือผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ซึ่งจากการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ วัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ตของวัยรุ่น และความพึงพอใจที่วัยรุ่นได้รับจากการชมคอนเสิร์ต แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของครอบครัว ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทอย่างใกล้ชิดกับวัยรุ่น ทั้งทางด้านอารมณ์ บุคลิกภาพ สติปัญญา เป็นต้น โดยที่วัยรุ่นส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับพ่อแม่ผู้ปกครองค่อนข้างสูง และขณะเดียวกันก็มีความ ชัดแย้งเกิดขึ้นตามมาเสมอ การที่พ่อแม่ผู้ปกครองขาดความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของ วัยรุ่น อีกทั้งสภาวะเศรษฐกิจที่ผู้ปกครองต้องทำงานอย่างหนัก จนต้องปล่อยปละละเลยทำให้เกิดความบกพร่องในการเลี้ยงดู ดังนั้นจึงจำเป็นต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลี้ยงดูวัยรุ่น โดยการจัดให้มีหน่วยงานให้บริการด้านการให้คำปรึกษา แนะนำการแก้ปัญหาต่างๆของครอบครัว

2) รัฐควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านศิลปะ ด้านนันทนาการ ด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์กับวัยรุ่น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความคิดสร้างสรรค์ มีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น จัดให้มีการประกวดแข่งขันทักษะทางด้านดนตรี เป็นต้น

3) รัฐควรมีการประสานงานกับบริษัทธุรกิจเพลงให้มีการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามของสังคม เพื่อให้วัยรุ่นได้รับเอาแบบอย่างที่ดีจากตัวศิลปินนักร้องไปปฏิบัติ เช่น การนำเสนอโทษของยาเสพติด ประโยชน์ของกีฬา เป็นต้น

4) รัฐควรมีการจัดการเรื่องสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท มิให้เป็นแหล่งมั่วสุม หรือเป็นที่ลักลอบจำหน่ายยาเสพติด เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการจัดเก็บ ณ สถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งแม้จะได้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากที่ต่างๆกัน และเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ในระดับหนึ่ง แต่เป็นปัญหาในด้านการจำแนกกลุ่มตัวอย่างว่ามาจากสถาบันการศึกษาประเภทใด เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล สถานศึกษาเอกชน อาชีวศึกษา หรือระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งถ้าต้องการที่จะศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันต่างๆเป็นกลุ่มๆ จะทำได้ยาก เพราะลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างของในแต่ละสถาบันมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันหลายอย่าง จึงควรทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มอย่างลึกซึ้งแล้วนำมาเปรียบเทียบ เพราะการจัดคอนเสิร์ตในปัจจุบันได้มีการจัดแสดงตามสถานศึกษาต่างๆด้วย หรืออาจจะขยายออกไปเก็บตัวอย่างจากจังหวัดต่างๆ เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร

2) ในการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น ผู้วิจัยได้เลือกลักษณะความเบี่ยงเบนมาทำการศึกษาเพียงบางตัวเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนนำลักษณะความเบี่ยงเบนมาใช้ให้ได้ประโยชน์ในการศึกษามากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการวิจัย เพื่อหารูปแบบของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมการไปชมคอนเสิร์ต ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตาราง ก. แสดงจำนวนตัวอย่าง เมื่อทราบจำนวนประชากร จำแนกตามระดับความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า ที่ระดับความเชื่อมั่นในการเลือกตัวอย่าง ประมาณ 95.5 %

จำนวนประชากร (N)	จำนวนตัวอย่าง (n) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน (e)					
	1%	± 2%	± 3 %	± 4%	± 5%	± 10%
500	*	*	*	*	222	83
1,000	*	*	*	385	286	91
1,500	*	*	638	441	316	94
2,000	*	*	714	476	333	95
2,500	*	1,250	769	500	345	96
3,000	*	1,364	811	517	353	97
3,500	*	1,458	843	530	359	97
4,000	*	1,538	870	541	364	98
4,500	*	1,607	891	549	367	98
5,000	*	1,667	909	556	370	98
6,000	*	1,765	938	566	375	98
7,000	*	1,842	959	574	378	99
8,000	*	1,905	976	580	381	99
9,000	*	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,381	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

2) รัฐควรสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเยาวชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านศิลปะ ด้านนันทนาการ ด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์กับวัยรุ่น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความคิดสร้างสรรค์ มีการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น จัดให้มีการประกวดแข่งขันทักษะทางด้านดนตรี เป็นต้น

3) รัฐควรมีการประสานงานกับบริษัทธุรกิจเทปเพลงให้มีการปลูกฝังค่านิยมอันดีงามของสังคม เพื่อให้วัยรุ่นได้รับเอาแบบอย่างที่ดีจากตัวศิลปินนักร้องไปปฏิบัติ เช่น การนำเสนอโทษของยาเสพติด ประโยชน์ของกีฬา เป็นต้น

4) รัฐควรมีการจัดการเรื่องสถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต เพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม การทะเลาะวิวาท มิให้เป็นแหล่งมั่วสุม หรือเป็นที่ลักลอบจำหน่ายยาเสพติด เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการจัดเก็บ ณ สถานที่จัดแสดงคอนเสิร์ต ซึ่งแม้จะได้กลุ่มตัวอย่างที่มาจากที่ต่างๆกัน และเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้ในระดับหนึ่ง แต่เป็นปัญหาในด้านการจำแนกกลุ่มตัวอย่างว่ามาจากสถาบันการศึกษาประเภทใด เป็นสถานศึกษาของรัฐบาล สถานศึกษาเอกชน อาชีวศึกษา หรือระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งถ้าต้องการที่จะศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างจากสถาบันต่างๆเป็นกลุ่มๆ จะทำได้ยาก เพราะลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างของในแต่ละสถาบันมีองค์ประกอบที่แตกต่างกันหลายอย่าง จึงควรทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มอย่างลึกซึ้งแล้วนำมาเปรียบเทียบ เพราะการจัดคอนเสิร์ตในปัจจุบันได้มีการจัดแสดงตามสถานศึกษาต่างๆด้วย หรืออาจจะขยายออกไปเก็บตัวอย่างจากจังหวัดต่างๆ เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร

2) ในการวิจัยครั้งนี้ ในส่วนของตัวแปรพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น ผู้วิจัยได้เลือกลักษณะความเบี่ยงเบนมาทำการศึกษาเพียงบางตัวเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรเพิ่มหรือปรับเปลี่ยนนำลักษณะความเบี่ยงเบนมาใช้ให้ได้ประโยชน์ในการศึกษามากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการวิจัย เพื่อหารูปแบบของพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นในกิจกรรมอื่นๆ นอกจากกิจกรรมการไปชมคอนเสิร์ต ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

เรื่อง

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นที่ไปชมคอนเสิร์ต

ตอนที่ 1 ภูมิหลังเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน และ
เติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ปวช.)
 อนุปริญญา (ปวส.)
 ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี
4. ผลการศึกษา (เกรดเฉลี่ย)
5. สถานภาพทางครอบครัว อยู่กับบิดามารดา
 อยู่กับบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่ง
 ไม่ได้อยู่กับบิดามารดา
6. การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
 เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 เลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
7. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้น้อยกว่าค่าใช้จ่าย
 รายได้พอๆกับค่าใช้จ่าย
 รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการชมคอนเสิร์ต

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความทุกข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความเห็นตรงกับข้อความในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ระดับความเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

จริงที่สุด	คิดเป็น 81-100%
จริง	คิดเป็น 61-80%
ไม่แน่ใจ	คิดเป็น 41-60%
ค่อนข้างไม่จริง	คิดเป็น 21-40%
ไม่จริงเลย	คิดเป็น 1-20%

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ไม่แน่ ใจ	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
1. ท่านไปชมคอนเสิร์ตทุกวันเสาร์หรืออาทิตย์.....
2. การไปชมคอนเสิร์ตไม่ส่งเสริมให้เกิดการมั่วสุม.....
3. ท่านไปชมคอนเสิร์ตเพราะเพื่อนชวน
4. ท่านแต่งกายเลียนแบบนักร้อง เช่น เสื้อผ้า ทรงผม เจาะอวัยวะ.....
5. ท่านสมัครเป็นแฟนคลับของนักร้องที่ท่านชอบ.....
6. แม้ว่าที่จัดคอนเสิร์ตจะอยู่ไกลจากที่พักแต่ท่านก็จะไปชม.....
7. ควรจัดให้มีการแสดงคอนเสิร์ตบ่อยกว่านี้.....
8. การชมคอนเสิร์ตไม่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียด้านวัฒนธรรม.....
9. ท่านไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนทุกครั้ง.
10. ท่านแสดงท่าทาง เช่น การเดินและคำพูดเหมือนนักร้องบนเวทีคอนเสิร์ต.....
11. ท่านมีดอกไม้หรือของขวัญไปมอบให้กับนักร้องที่แสดงบนเวทีคอนเสิร์ต...
12. ท่านติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของนักร้องเพื่อติดตามชมคอนเสิร์ตครั้งต่อไป.....

ตอนที่ 3 พฤติกรรมเบี่ยงเบน

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความทุกข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความเห็นตรงกับข้อความในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ระดับความเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้	
จริงที่สุด	คิดเป็น 81-100%
จริง	คิดเป็น 61-80%
ไม่แน่ใจ	คิดเป็น 41-60%
ค่อนข้างไม่จริง	คิดเป็น 21-40%
ไม่จริงเลย	คิดเป็น 1-20%

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ไม่แน่ ใจ	ค่อนข้าง ไม่จริง	ไม่จริง เลย
1. ท่านเล่นการพนันเพื่อหารายได้เสริม..
2. ท่านระบายความทุกข์โดยการดื่มสุรา สูบบุหรี่ หรือใช้ยาเสพติด.....
3. ท่านเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน เพื่อหา ความสนุกสนาน และคลายความ เครียด.....
4. การหนีโรงเรียนถือเป็นเรื่องท้าทาย ความสามารถ.....
5. ท่านเห็นว่าการที่วัยรุ่นแสดงกิริยา วาทะไม่สุภาพเป็นเรื่องปกติ.....
6. ท่านคิดว่าการทะเลาะวิวาทหรือการ ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นสิ่งที่ควรทำ เพื่อปกป้องศักดิ์ศรี.....
7. กฎระเบียบของโรงเรียนถือเป็นเรื่องไร้ สาระ.....
8. เมื่อมีอารมณ์โกรธท่านจะแสดง พฤติกรรมก้าวร้าว.....
9. ท่านแอบชอบเพื่อนเพศเดียวกันฉันท์ คู่สาว.....

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความทุกข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความเห็นตรงกับข้อความในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ระดับความเห็นแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดเป็น 81-100%
เห็นด้วย	คิดเป็น 61-80%
ไม่แน่ใจ	คิดเป็น 41-60%
ไม่เห็นด้วย	คิดเป็น 21-40%
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	คิดเป็น 1-20%

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
1. การไปชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านได้รับ ความสนุกสนานกว่าการชมทาง โทรทัศน์.....
2. ท่านคิดว่าการแสดงออกในการไปชม คอนเสิร์ตควรมีข้อจำกัด เช่น ไม่ควร แสดงลีลาการเดินกวนๆ , ยั่ววน.....
3. การชมคอนเสิร์ตถือเป็นประสบการณ์ ที่งดงาม และน่าประทับใจ.....
4. ท่านรู้สึกพอใจที่ได้ไปชมคอนเสิร์ตกับ เพื่อนๆ.....
5. ท่านรู้สึกดีใจที่ได้พบกับนักร้องอย่าง ใกล้ชิด.....
6. ท่านไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้ชมที่ดี เช่น ยืนบังคนข้างหลัง , เบียดผู้ชม คนอื่น.....
7. การชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านหายเหงา ไม่รู้สึกว่าจะอยู่ตัวคนเดียว.....
8. ท่านได้เปรียบเทียบบุคลิกภาพที่ดี ไม่ดีเพื่อนำมาปรับปรุงใช้กับตนเอง...
9. การชมคอนเสิร์ตทำให้ท่านได้รับ ความรู้นอกเหนือไปจากตำราเรียน....
10. ท่านชมคอนเสิร์ตเพื่อฆ่าเวลา เมื่อไม่มีกิจกรรมอื่นให้ทำ.....
11. ท่านไปชมคอนเสิร์ตเพื่อลิ้มความ ทุกข์ที่เกิดขึ้น.....

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
12. ท่านอยากเป็นนักร้องและมีคอนเสิร์ต เพราะได้แต่งตัวสวยๆ และเป็นผู้นำ แฟชั่น.....
13. ท่านรู้สึกหายใจเครียดเมื่อได้ชม คอนเสิร์ต.....
14. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อมีคอนเสิร์ต ของศิลปินที่ท่านชอบบ่อยๆซ้ำๆ.....
15. ท่านแสดงออกอย่างเมามันโดยไม่ สนใจผู้ชมคนอื่น.....
16. ท่านไม่ปฏิบัติตามกฎของสถานที่จัด คอนเสิร์ต เช่น แอบพกอาวุธ แอบ ดื่มสุรา ยาเสพติด.....
17. ท่านพอใจที่ได้ย้อมผมสีแปลกๆ หรือแต่งตัวนำสมัยไปชมคอนเสิร์ต...
18. ท่านพอใจที่จะโดดเรียนเพื่อไปชม คอนเสิร์ต.....
19. เมื่อมีเวลาว่าง ท่านพอใจที่จะทำ กิจกรรมอื่นมากกว่าชมคอนเสิร์ต.....
20. เมื่อมีปัญหาท่านอยากอยู่บ้านมาก กว่าออกไปชมคอนเสิร์ต.....
21. ท่านใฝ่ฝันจะเป็นนักร้องและมีคอน เสิร์ตเป็นของตัวเอง โดยไม่สนใจ การเรียน.....
22. ท่านหงุดหงิดและเครียดเมื่อได้ชม คอนเสิร์ต.....

โปรดแสดงความคิดเห็นจากการไปชมคอนเสิร์ต

1. ท่านคิดว่าประโยชน์ที่ได้จากการชมคอนเสิร์ต ได้แก่

1.1

1.2

1.3

1.4

1.5

2. ท่านคิดว่าโทษที่ได้จากการชมคอนเสิร์ต ได้แก่

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิตติพงศ์ พัฒนพงศ์. พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ในเขต กรุงเทพมหานคร : การวิเคราะห์เชิงปริมาณทางสังคมจิตวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

กุลชรี คำชาย. จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. วัยรุ่นสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อัมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2536.

คลังสมอง. "คอนเสิร์ตแนวใหม่เปิดทางสู่ความเป็นธุรกิจเงินล้าน", คลังสมอง. ปีที่9, ฉบับที่ 95 (สิงหาคม, 2534).

จรรยา สุวรรณทัต, ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์นีก. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม1 : พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ. สังคมวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. ทัศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรม : การวัด การพยากรณ์ และการเปลี่ยนแปลง. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2536.

- ชลธิชา ศาลิคุปต์. กระบวนการพัฒนาและการดำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.
- ชลอศักดิ์ ลักษณะวงศ์ศรี. พฤติกรรมทางเพศ เจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษา พฤติกรรมการรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- ณจิต ดีปานวงศ์. อิทธิพลของอวัจนภาษาของนักร้องแกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ ต่อเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ณรงค์ เล็งประชา. มนุษย์กับสังคม (ฉบับปรับปรุงใหม่). (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2538.
- ณัฐพร พานิช. การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับนักร้อง : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, งามตา วณินทานนท์ และคณะ. ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสถานะเสี่ยงในครอบครัวและการป้องกัน. รายงานการวิจัย, สภาวิจัยแห่งชาติ, 2537.
- ศุภชัย บุญชัย. กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ของบริษัทจำหน่ายเพลงสากล การเปิดรับและความพึงพอใจเพลงสากลของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540.

- ธาวิต สุขพานิช. "วัยรุ่น : วัฒนธรรมดนตรีประเภทขับร้อง", บ้านไม่รู้อะไร. (2 ตุลาคม, 2529).
- ปัทมา เพ็ชรสิงห์. อบายมุขที่มีความสัมพันธ์กับการหนีโรงเรียนของนักเรียนวัยรุ่นใน
เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขา
อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
- ประสาธน์ หลักศิลา. ปัญหาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ก้าวหน้า, 2515.
- ประสาธน์ อิศระปรีดา. จิตวิทยาวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2523.
- ประสาร ทิพย์ธาดา. พัฒนาการและการปรับตัวของวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2521.
- ปัทมาณี สุจิตวัฒนา. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- ปรีชา วิหคโต. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา พฤติกรรมวัยรุ่น หน่วยที่1-8. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ปรียารุ มาดาเมินทร์. บทบาทของสื่อมวลชนเพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นนักร้อง
ของเยาวชนผู้เข้าประกวดร้องเพลงเยาวชนถ้วยพระราชทานชิงชนะเลิศ
แห่งประเทศไทย ปี 2537-2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. อาชญาวิทยา สหวิทยาการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : บริษัท คอมพิวเตอร์ จำกัด, 2539.

- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การวิเคราะห์ปัจจัยบางประการของเยาวชนกระทำผิดกฎหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- พิชัย ปรัชญานุสรณ์. สุลोकดนตรี. กรุงเทพฯ : หนึ่งเจ็ดการพิมพ์, 2529.
- พีระ จิระโสภณ. "ทฤษฎีการสื่อสารมวลชน", เอกสารการสอนชุดวิชา หลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 9-15. (พิมพ์ครั้งที่ 7). นนทบุรี : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.
- ภาวินี เพ็งศาสตร์. พฤติกรรมเบี่ยงเบน. เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2535.
- มนต์ชัย นินนาทนนท์. "อิทธิพลของสถานเริงรมย์ที่มีต่อเยาวชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่", วารสารมนุษยศาสตร์. (6 ตุลาคม, 2529).
- มลวิภา ทรงวุฒิสีล. จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด แสงจันทร์การพิมพ์, 2532.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. "การใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ ทฤษฎีงานวิจัย และข้อเสนอต่อการศึกษาพิเศษศาสตร์", วารสารนิเทศศาสตร์. (สิงหาคม, 2528).
- ล้ำค่า โพธิ์กระจ่าง. การใช้และความพึงพอใจจากสื่อของเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน. วิทยานิพนธ์ปริญญาวารสารศาสตรมหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

วรเชษฐ หอมจันทร์. การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อ
สิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

วัชรภา คลายนาท. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2530.

วิเชียร เกตุสิงห์. คู่มือการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี, 2537.

วินัย เกตุพันธุ์. การวิเคราะห์สาเหตุการยกพวกทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันของนักเรียน
อาชีวศึกษาชาย ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาอาชีวศึกษาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล,
2539.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. เอกสารการสอนชุดวิชา จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อ
การแนะแนว หน่วยที่ 9-15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช, 2541.

สวณิต ยมาภัย และรวีวรรณ ประกอบผล. แบบจำลองการสื่อสาร : สำหรับศึกษาการสื่อ
สารมวลชน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2537.

สากล จริยวิทยานนท์. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.

สุกรี เจริญสุข. จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2534.

สุเกษม อิงคนินันท์. ความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวร้าวของนักเรียนอาชีวศึกษา กับการ
 รับชมโทรทัศน์ : กรณีศึกษานักเรียนอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคนิค
 นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชา
 เทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537.

สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาเด็กเกเร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533.

สุพจน์ แสงโรจน์. การศึกษาสภาพสาเหตุและแนวทางป้องกันการทะเลาะวิวาทของ
 นักศึกษาสายช่างอุตสาหกรรม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
 เอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
 มหาบัณฑิต, ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พระนครเหนือ, 2536.

สุพัทธา สุภาพ. ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.

สุพล บุญทรง. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

สุพิศวง ธรรมพันทา. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คสโตร์, 2540.

อดุลย์ ตันประยูร. ปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : บารมีการพิมพ์, 2524.

อรวรรณ บรรจงศิลป์ และสุนน อมรวิวัฒน์. "เพลงประกอบบทเรียน", หลักและแนวปฏิบัติใน
 โรงเรียนประถมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

อานนท์ อาภาภิรม. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2516.

อารีพร อำนวยกิจเจริญ. ปัจจัยบุคลิกภาพและการเลี้ยงดูของครอบครัวของวัยรุ่นที่มี
อิทธิพลต่อการชม "ฟรีคอนเสิร์ต" ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.

อารีย์ สัตยกุล. การศึกษาพฤติกรรมการใช้สถานติสโก้แอนด์ปัจจัยบางประการที่มี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สถานติสโก้แอนด์ของนักเรียนอาชีว
ศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต,
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.

อุดมเดช กาญจนพันธ์. พฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานศึกษา
ในระดับอาชีวศึกษา. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
คณะ ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก, 2540.

อุษณา เจริญไวย. จิตวิทยาวัยรุ่น. สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏเลย, 2536.

ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. *Social Learning Theory*. London : Prentice Hall Inc., 1977.

Becker, Howard S. *The Outsiders : Studies in the Sociology of Deviance*. New York :
Free Press, 1963.

Berger, A.A. *Media Analysis Techniques*. California : Sage Publishing, 1982.

Biesanz, M.H., and Biesanz, J. *Introduction to Sociology*. New Jersey : Prentice Hall
Inc., 1978.

Burgess,R., & Akers, R. "Are Operant Principles Autological ?", In **The Psychological Record**.1966.

Chilton,R.J., and Markle,G.E. "Family Disruption,Delinquent Conduct and The Effect of Sub-classification", In **American Sociological Review**. 1972.

Crook,R.L., and Stein, J. **Psychology : Science, Behavior and Life**.(4th ed.). Orlando : Saunder College Publishing,1991.

Dusek, Jerome B. **Adolescent Development and Behavior**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall Inc.,1987.

Glueck,S., and Glueck,E. **Unraveling Juvenile Delinquency**. Cambridge : Harward University Press,1950.

Goode,E. **Deviant Behavior : An Interactionist Approach**. New York : Prentice Hall, 1978.

Greenberg,B.S. **Gratification of Television Viewing**. 1974.

Harvighurst,R.J. **Human Development and Education**. New York : Longman, 1972.

Helms,D.B., and Turner,J.S. **Exploring Child Behavior**. New York : Holt, Rineheart and Winston, 1981.

Hurlock, E.B. **Development Psychology**. (3rd ed.). New Delhi : TATA McGraw-Hill Publishing Company Ltd., 1974.

Katz,E., Blumer,J.G., and Gurevitch, M. "Utilization of Mass Communication by The Individual", In **The Use of Mass Communication Current Perspectives on Gratification Research**. (Ed.) Blumer J.G. and Katz E. Beverly Hill : Sage Publication, 1974.

Lefrancois, G.R. **Adolescents**. California : Wadsworth Publishing Company, 1977.

Lemert, Edwin M. **Human Deviance, Social Problems and Social Control**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, Inc., 1972.

Maier, H.W. **Three Theories of Child Development**. New York : Harper and Row, 1965.

Merton,R.K. "Social Structure and Anomie", In **American Sociological Review**. (October,1938).

_____. "Social Problems and Sociological Theory", In R. Merton & R. Nisbet. (Eds.). **Contemporary Social Problems**. (3rd ed.). New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1971.

Rice, F.P. **The Adolescent : Development Relationships and Culture**.(8th ed.). Boston : Allyn and Bacon, 1996.

Santrock, J.W. **Adolescents**. Dubuque, IA : Times Mirror Higher Education Group, Inc., 1996.

Snively, G.T. *Sea of Images : A Study of the Relationships among Students' Orientation, Beliefs, and Science Instruction*. Unpublished Doctoral Thesis, University of British Columbia, Vancouver, B.C., 1986.

Sutherland, E., and Cressey. *Criminology*. (10th ed.). Philadelphia : Lippincott, 1973.

Yamane, Taro. *Statistic : An Introductory Analysis*. Tokyo : Harper International Edition, 1973.

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

- ชื่อ-นามสกุล : นายธีรพัฒน์ พร้อมมูล
- ภูมิลำเนา : จังหวัดกรุงเทพมหานคร
- ประวัติการศึกษา : บ.ธ.บ.(การเงินการธนาคาร), เกียรตินิยมอันดับ 2,
มหาวิทยาลัยสยาม, 2538.
- อาชีพ : เกษตรกร
- ที่อยู่ปัจจุบันที่
สามารถติดต่อได้ : 543/59 ซอยอำนาจผล 4
ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี
เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700